

Danes obisk iz Kanade

V Jugoslavijo pride na
obisk kanadski zunanji
minister Sharp

MITCHELL SHARP

BEOGRAD, 27. maja (Tanjug). Kanadski državni sekretar za zunanje zadeve Mitchell Sharp pride jutri na uradni štirimesečni obisk v Jugoslavijo na povabilo državnega sekretarja za zunanje zadeve Mirka Tepavca. Pričakujejo, da se bosta ministra pogovarjala o aktualnih vprašanjih iz mednarodnega življenja ter o možnostih za razširitev dvostranskega sodelovanja.

Junija U Tant v Moskvi

NEW YORK, 27. maja (Tanjug). Uradno so sporočili, da bo generalni sekretar OZN U Tant junija obiskal Moskvo, kjer se bo pogovarjal predvsem o tem, kako naj bi znova vzpostavili mir v Indokini. U Tant bo obiskal tudi London in Haag.

Ameriške bombe na DR Vietnam

Za ameriško poveljstvo
je napad »zakonito de-
janje samooprambe«

SAIGON, 27. maja (AP). Ameriški lovci bombnikov so znova napadli ozemlje Severnega Vietnama. To je danes potrdilo ameriško vojaško poveljstvo. V sporočilu je rečeno, da so bombniki v ponedeljek obstreljali položaje severnovietnamske protiletalske obrambe, 144 km severno od demilitarizirane cone. Ta napad označuje ameriško poveljstvo kot »zakonito dejanje samooprambe«. Pri tem navaja namreč, da je severnovietnamsko protiletalsko topništvo streljalo na ameriško letalo, ki je bilo na izvidniškem poletu nad ozemljem Severnega Vietnama. Zaradi tega so poslali bombnike, da napadejo ta del Severnega Vietnama.

Izgovor za dobavo letal ZDA Izraelu

Golda Meir in Rogers se sklicujeta na pomoč SZ Egiptu
Od 15. junija ne bo več napadov iz Libanona na Izrael

BEJRUT, 27. maja (Tanjug, MENA, UPI, AFP, Reuter). Pogoste izraelske grožnje, vedno več napadov izraelske armade na libanonsko ozemlje in najnovejša grožnja predsednice vlade Golde Meir, da bo izraelska armada ustanovila stalne »opozovalnice« na libanonskem ozemlju, ocenjujejo v arabskih političnih krogih kot namero Izraela, da razširi sedanjo krizo na Srednjem vzhodu, in kot začetek tega koraka za okupacijo dela južnega Libanona. Vse te ukrepe pa spravlja v zvezo z izjavo ameriškega zunanjega ministra Rogersa, da bo vlada proučila izraelsko zahtevo o dobavi ameriških vojaških letal.

Krogi v Bejrutu tudi menijo, da ni zgolj slučaj, da sta Golda Meir in William Rogers istega dne svalila krivdo za sedanjo napetost na Srednjem vzhodu na SZ zaradi njenega vojaškega angaziranja v ZAR in to izkoristila kot opravičilo za nove ameriške vojaške pošiljke Izraelu.

Medtem pa se spopadi na Srednjem vzhodu nadaljujejo. Danes zjutraj so izraelske enote znova prišle na libanonsko ozemlje. Utrdile so se na hribu pri dveh vaseh, kakih 20 km od Sred-

zemskega morja. S teh položajev pošiljajo patrulje v notranjost Libanona. Ob Sueskem prekopu je izraelsko letalstvo danes tretjič v minulih 24 urah bombardiralo egiptovske položaje. Na suezski fronti je bilo prejšnji teden 159 »incidentov«.

Na jordanški fronti je izraelsko topništvo obstreljevalo ponoči mesto Irbid, palestinski komandosi pa so napadli dve izraelski koloniji v Jordanski dolini. Iz Amana poročajo, da je izraelska armada uvedla policijsko uro v vzhodni četrti Nablusa in bližnji vasi po napadu palestinskih komandosov na izraelsko patruljo. Zadržujejo, da so vse izraelske vojske ubili. Blizu Nablusa nameravajo Izraelci ustanoviti novo kolonijo.

Libanonski parlament je včeraj po večerni viharji razpravi sprejel zahtevo poslancev, da se južnemu Libanonu, ki je izpostavljen pogostim izraelskim napadom, dodeli pomoč v višini 10 milijonov dolarjev. Kako bodo ta denar porabili, niso sporočili, begunci z libanonskega juga pa vztrajno zahtevajo več orožja in boljšo obrambo.

Poročajo tudi, da bo s 15. junijem preprečeno vsako streljanje z libanonskega ozemlja na Izrael. To je poudaril notranji minister Džumblat po seji kabineta in dodal, da bodo vsi Palestinci, ki ne bodo spoštovali teh prepovedi, aretirani. Tudi nošenje orožja na javnih krajih je kaznivo.

Izraelska vlada ima danes izredno sejo, na kateri zunanji minister Aba Eban poroča o pogovori, ki jih je imel v Washingtonu. Veleposlaniki SZ, ZDA, Francije in Velike Britanije so imeli včeraj 35. sešatek o Srednjem vzhodu. Glede rešitve krize niso dosegli niti enega sklenila. Sklenili so le, da se bodo znova sešli 12. junija.

Saigonci ostanejo

Sihanukova izjava po prihodu v DRV
- Nixon: umik čet ZDA do 30. junija

SAIGON, 27. maja (AFP, AP, Hsinhua, Reuter, UPI). Ameriške enote bijejo »občasne« boje na območju strneke, medtem ko enote saigonskega režima nadaljujejo operacije v severnih pokrajinah Kambodže, od Siamskega zaliva do osrednje visoke planote. Okoli 10.000 vojakov saigonskega režima je prodrla 10 km jugovzhodno od mesta Takeo v deli Mekonga.

Vzdolž Mekonga saigonske enote še zmeraj štejejo dva bataljona osvobodilnih sil. Zahodno od območja strneke so ameriški bombniki ali SZ odvrli včeraj več sto ton bomb. Tako so ponovili operacijo, ki jo izvajajo na tem območju vsak dan še od začetka maja. Kambodže osvobodilne sile pa so sestrelile še 3 ameriške helikoptere.

Predsednik južnovietnamskega vojaškega režima Nguyen Van Thieu je izjavil, da bodo saigonske enote ostale v Kambodži tudi po 30. juniju. Ta datum je ameriški predsednik Nixon označil kot zadnji rok za umik ameriških enot iz Kambodže.

V Phnom Penh je odpotoval podpredsednik tajske vlade general Prapas Karasutem, ki se bo s predstavniki vlade generala Lona Nola pogovarjal o tajski vojaški pomoči. V Phnom Penhu se že od ponedeljka mudi tajska vojaška delegacija.

Iz Hanoja poročajo, da je princ Sihanuk po prihodu v DR Vietnam izjavil, da je njegov obisk velikega pomena za nadaljnji razvoj borbenih solidarnosti med narodi Vietnama in Kambodže. Poudaril je, da je druga vojna narodom Indokine vsiljena in da druge poti ni bilo kot sprejeti to izzivanje imperialistov.

Hanojski časopis »Nan Dan« se je v članku, ki ga je objavil ob prihodu prince Norodoma Sihanuka, zavzel za razširitev sodelovanja med Severnim Vietnami in kambodžkim narodom.

Iz Washingtona poročajo, da je predsednik Nixon med včerajšnjim pogovorom z indonezijskim predsednikom generalom Suhartom obljubil, da bodo ameriške enote zapustile Kambodžo do 30. junija.

Pohvale in kritike

Sedem odborov v zvezni skupščini o
gospodarskih gibanjih v začetku leta

BEOGRAD, 27. maja (Tanjug). O gospodarskih gibanjih v začetku letošnjega leta, zlasti pa o položaju na tržišču in o cenah so danes razpravljali v sedmih odborih zbora narodov, gospodarskega in družbenopolitičnega zbora zvezne skupščine. V odborih zbora narodov in družbenopolitičnega zbora so razpravljali še o predlogu resolucije o izvajanju 15. ustavnega amandmaja.

V razpravi so poslanci po hvalno ocenili skrbno pripravljenost in s precej podatki opremljena gradiva o letošnjih gospodarskih gibanjih, kar omogočajo dokaj solidne ocene o trenutnem položaju v našem gospodarstvu. Kljub temu pa so menili, da bi morali v gradivu tudi navesti, kaj je treba ukreniti, da bo moč čim bolj dosledno uresničevati začetno gospodarsko politiko. V odboru za družbenoekonomske odnose so poudarili, da bi moral ZIS že junija predložiti skupščini predloge konkretnih ukrepov, ki jih je treba sprejeti.

Kot že v včerajšnji razpravi v odborih so tudi danes nekateri poslanci terjali odgo-

vor na vprašanje, ali po mnenju pristojnih zveznih organov temelji sedanja ekonomska politika na zdravih osnovah in je zato ni treba zavirati. Predstavnik ZIS in sekretarista za gospodarstvo so opozorili poslance na podatke, ki kažejo, da temelji ekspanzijski predvsem na večjem izvozu. Prijazni so pa, da bi — prav zaradi izvoza — morali uspešneje obvladovati cene, ker sicer ne bomo zboljšali naše plačilne bilance.

V odboru za industrijo in obrt so poslanci izrazili zaskrbljenost zaradi naglega naraščanja cen in hkratni zmanjševanja neukinknosti gospodarstva.

Končani pogovori v Saigonu

Južni Vietnam in Phnom
Penh bosta navezala di-
plomske stike

SAIGON, 27. maja (Reuter). Južni Vietnam in Lon Nola režim v Phnom Penhu sta sklenila navezati diplomatske stike na ravni veleposlanstev. To so sporočili v Saigonu po končanih pogovorih med zunanjima ministroma Južnega Vietnama in Lon Nolevega režima Tran Van Lamom in Ven Sambauron.

Lon Nola zunanji minister je na tiskovni konferenci tudi izjavil, da bo njegov režim zahteval od ZDA, da zadržijo svoje enote v Kambodži, če Lon Nola vlada do 30. junija — roka za umik ameriških enot — ne bo vzpostavila kontrole v deželi.

Pogovori v Kartumu

KARTUM, 27. maja (ME-NA). Predsednik Sudana, ZAR in Libije Naser Numeri, in Gladafi so danes nadaljevali pogovore o poglabitvi »enosti« treh držav ter o možnosti za rešitev krize na Srednjem vzhodu in palestinskega problema. Podrobnosti o pogovori niso znane.

Pompidou obišče jeseni SZ

PARIZ, 27. maja (Tanjug). Francoski predsednik Georges Pompidou je izjavil, da je njegov obisk v SZ načelno določen za obdobje od 6. do 13. oktobra. Dokončno pa bodo o tem odločili med obiskom sovjetskega zunanjega ministra Andreja Gromikova v Parizu prihodnji teden.

Tisa grozi nasipom

V banatski vasi Sanad je zelo kritično - Nad 10.000 ljudi
utruje nasipe - Smederevu vse bolj grozi talna voda

NOVI SAD, 27. maja (Tanjug). Tisa je danes zjutraj v Sregečinu dosegla absolutni maksimum 9 m 23 cm, ki je bil zabeležen leta 1932. V Novem Kneževcu je Tisa nižja od absolutnega maksimuma za 14 cm, v Senti 21, Novem Bečeju 6 itd.

V banatski vasi Sanad je stanje zelo kritično, ker voda reke Tise vedno bolj ogroža 2500 prebivalcev. Ponoči je nenadoma nastalo dramatično stanje na delu obrambnega nasipa pri ulici Vojvođe Stepe, kar je grozila nevarnost, da se bo Tisa izlila. Vso noč in vse dopoldne so utrjevali obrambni nasip, vendar nevarnost, da bo Tisa poplavlila, še ni odstranjena. Nemir med ljudmi je povzročilo tudi prodiranje vode skozi nasip pri ulici Zarka Zrejanina. Gladina vode je na tem mestu 1 m višja od ravni vaskih cest. Tudi obrambni štabi so zaprosili za hidrotehnične strokovnjake, ker takšnega strokovnjaka na nasipih v Sanadi, kjer je položaj vse bolj nevaren, sploh nimajo. Po Tisi plavajo poginule živali. V Sanadu so proti okužbi začeli cepiti prebivalstvo in se lotiti drugih higienskih ukrepov.

Predsednik pokrajinskega štaba za obrambo pred elementarnimi nesrečami, podpredsednik izvršnega sveta Vojvodine inš. Sava Filipović je izjavil, da se pred visokimi vodami uspešno brani vse območje na obeh straneh 278 kilometrov dolge obale Tise. Na obrambnih nasipih je neposredno angažiranih več kot 10.000 ljudi. Včerajšnja razglasitev »izrednega stanja« praktično pomeni mobilizacijo vsega prebivalstva, sposobnega za delo na območju 11 vojvodinskih občin, in vseh zaposlenih v podjetjih »Donava« - Tisa - Donavas in »Horoj Pinka« v Novem Sadu.

Predsednik občinske skupščine v Novem Kneževcu Sve-

tosar Miladinov je sporočil, da v tem kraju gradijo 3 km dolg obrambni nasip, da bi tako zavarovali ogroženi del mesta pred naraščajočo Tiso. Postavljanje obrambnega nasipa pa je zelo oteženo, ker do njega ne morejo z avtomobili. Vse gradbeni material

prenašajo z rokami in na hrbtih. Občinski štab je že pripravil načrt za morebitno evakuacijo prebivalstva, živine in premoženja v obmejnih vaseh Madam in Raham.

Občinska skupščina Ada je pomnila gneto in drugo pomoč madžarskemu mestu Mađo, ki so ga zaradi naglega naraščanja vodne stihije popolnoma evakuirali. Mesti Ada in Mako na Madžarskem že več let tesno sodelujeta.

Danes ob 14.00 je Donava pri Smederevu dosegla višino 780 cm, kar je 3 cm več, kot je bila višina v prvi polovici aprila letos. V zadnjih 24 urah je Donava narasla za več kot 30 cm. Danes narašča nekoliko počasneje. Pretok vode je zdaj 13.000 kubičnih metrov v sekundi, napovedujejo pa 14.000 kubičnih metrov pretoka na sekundo. V Smederevu je samo podjetje »Horoj Srbac« danes ustavilo delo, v drugih podjetjih pa se s črpalkami uspešno branijo pred talnimi vodami. Sredi mesta je v Nemanjini ulici ustavljen promet, železniška postaja pa je že tako ogrožena, da bodo morali verjetno kmalu ustaviti promet. V spodnjem delu Smedereva je voda znova vdrila v kleti. Več stanovalskih hiš pri tehnični soli je obkroženih z vodo, tako da zdaj s splavi stanovalci odhajajo v mesto in domov.

Zaradi naraščanja reke Save je inšpekcija za ceste sporočila, da je hitrost vožnje motornih vozil na cesti do Cetinice do Umke, to je med Beogradom in Obrenovcem, omejena na 20 km na uro.

Gromikov pogo- vor s francoskim veleposlanikom

MOSKVA, 27. maja (AFP). — Sovjetski zunanji minister Andrej Gromiko se je danes slabo uro pogovarjal s francoskim veleposlanikom v Moskvi Seydouxom, ki bo jutri odpotoval v Pariz.

Poleg kasselskega srečanja, na katerem je — po mnenju opozicije — zvezna republika »brez protiuspeha« napovedala skorajšnje formalno priznanje NDR, je bila v središču današnje razprave prav Bavrova mislija in njeni rezultati. O njih uradno še nič ni znano, sodijo pa, da se je Sovjetska zveza askorja v celoti odpovedala 107 članu ustanovne listine OZN, ki štrini velikim silam, članom antihitlerjevske koalicije, v določeni okoliščini dovoljuje posamično vojaško intervencijo v vsaki izmed »zasedbenih« Nemčije, torej tudi sovjetsko v ZRN. Slišati je tudi, da je Moskva nekoliko popustila še glede berlinskega vprašanja, menda je pripravljena modificirati doseženi stališče, po katerem je Zahodni Berlin pravzaprav integralni del Vahodne Nemčije, ali vsaj posebna politična enota na ozemlju NDR. Vendar zanesljivi viri o tem molčijo, kar je seveda razumljivo, povod za čedalje večje zanimanje za resnično vsebino doseženih »zgodovinskih« sovjetskih dogovorov.

Etiopski cesar bo obiskal SZ

MOSKVA, 27. maja. (TASS). Etiopski cesar Haile Selassie bo konec maja dopotoval na krajši prijateljski obisk v SZ.

Usmerjeni nagibi

V dosedanjih pripravah na plenum CK ZKS o kadrovske politiki se je izoblikovala miselnost prelomnica, da so kadri vsa slovenska populacija, ki oi se naj za svoj položaj v družbi odločala po lastnih nagibih in hotenjih.

Clovek pa se že v otroški dobi odloča za raznovrstne poklice, a te odločitve so odvisne od motivov in vplivov njegove okolice; za ugodne motive in vplive pa je človek dojemljiv dejansko vse življenje.

Kako pa spodbujamo in usmerjamo pri nas nagibe in odločitve ljudi? Vsaj v zadnjem razredu osemletke, če ne že prej, nastopijo poklicni usmerjevalci, ki seznanjajo mladino z možnostmi za nadaljnje šolanje ali uk, kar pa je odvisno od prostih mest v srednjih šolah ali delovnih organizacijah.

Velike načrtnosti vsekakor ni, če upoštevamo podatek, da ima le polovica vseh delovnih organizacij eno ali večletne načrte o potrebnih kadrih. Le takšni načrti, celoviti, kratko in dolgoročni, pa bi omogočali preudarno usmerjanje nagibov in sposobnosti mladih ljudi. To bi omogočilo tudi ustrezno študijsko politiko, kjer zaznavamo očitno nazadovanje, saj je bilo v šolskem letu 1965/66 kar 28,6 odstotka vseh slušateljev visokih in višjih sol, ki so prejeli študentske stipendije, v šolskem letu 1968/69 pa le še 17,5 odstotka.

Tudi zaposleni ljudje se morajo še izpopolnjevati. Marsikje imajo možnosti za dopolnilno izobraževanje, vendar je to odvisno predvsem od kadrovskih služb v delovnih organizacijah. Urejene kadrovske in socialne službe pa najdemo le v četrtini delovnih organizacij, a še v njih dela komaj 28 odstotkov ljudi z višjo ali visoko izobrazbo. V drugi četrtini delovnih organizacij rešuje kadrovske zadeve splošna služba, marsikje pa le referenti ali celo nihče.

Ze po teh podatkih je razumljivo, da ne moremo govoriti o načrti in usmerjeni kadrovske politiki, ki bi dovoljevala, da bi že v osnovni šoli odkrivali darove in sposobnosti otrok, jih skladno s tem usmerjali v nadaljnje šolanje ali uk, in kasneje s študijem in kasnejšim usmerjanjem spodbujali ali jim v poklicu omogočali nadaljnje izobraževanje in izpopolnjevanje.

Četudi je reformno obdobje v začetku izoblikovalo miselnost, da so potrebni le »proizvodni« poklici — dokaz je tudi dejstvo, da so takrat marsikje uklinili kadrovske službe ali vsaj razredili njihove vrste — bi nam morala postati jasna ustvarjalna vloga teh dejavnosti, če hočemo omogočiti ljudem, da se bodo usmerjeno odločali za svoj položaj v družbi.

H. SAVODNIK

Pokal C. zvezdi

Zadetek Džajica v zadnji minuti podaljška
odločil finale nogometašev v Beogradu

BEOGRAD, 27. maja. Triindvajseti zmagovalac v tekmovalstvu za jugoslovanski nogometni pokal je beograjska Crvena zvezda. S pičlo zmago 1:0 po podaljšku nad Olimpijo so Beograjčani osvojili lovoriko predsednika Tita.

Po 2:2 v Ljubljani v letošnji prvi finalni tekmi, je bila Crvena zvezda favoriti v današnjem povratnem srečanju, ki si ga je na stadionu Crvene zastave ogledalo več kot 20.000 ljudi. Pa vendar domačini niso zmogli stahka. Potem ko se je regularni čas tekme končal brez gola, je tudi prvih 29 minut polurnega podaljška minilo brez zadetka, in šele prav v zadnji minuti je kapetan rdečebelih Džajić le uspešno premagati ljubljanskega vratarja Škorića, kar je v zadnjem hipu odločilo finale.

Džajić je samo nekaj trenutkov po svojem zadetku tudi prejel predsednikov pokal, ki mu ga je tarčilo posebni Titov odposlanec generalpol-

kovnik Dušan Korać (Več o tekmi berite na športni strani.)

STRELI NA HELIKOPTERJE — Čeprav v zadnjem času na bojiščih v Južnem Vietnami ni bilo večjih bitk, spopadi niso prenehali. Borci FNO iz črne v dan napadajo ameriška ter saigonska oporišča in enote. Na sliki: partizani streljajo na ameriške in saigonske helikoptere. Telefoto: UPI

Koprski seminar o SZDL

Kako uresničiti zamisel dokumenta »Socialistični zvezni danes«?

KOPER, 27. maja — Smisel današnjih razprav na seminarju, ki ga je priredil izvršni odbor republiške konference SZDL za predstavnike občinskih konferenc SZDL, je bil v tem, kako uresničiti zamisel dokumenta »Socialistični zvezni danes«.

Na pogled gre morda za organizacijska vprašanja, na primer ključ za sestavo občinskih konferenc, metode dela občinskih konferenc itd. Vendar gre v bistvu za globoko vsebinska vprašanja. Delegatsko načelo pri oblikovanju občinskih konferenc pomeni, da se organi SZDL na široko povezujejo z vsemi društvenimi dejavnostmi, prek stalnega in nestalnega dela konferenc, kar naj naposled omogoči vpliv delovnih ljudi in občanov na oblikovanje političnih odločitev. Zato naj bi tudi vodstva SZDL ne bila le nekakšen potrdilec, ampak naj bi bila v bistvu oblikovalec politike, ki naj bila potem uresničena v konkretnih odločitvah samoupravnih organov, vključno s skupščinami.

Tesno s tem je kajpak povezano vprašanje, kakšno je usoda tega pa se ni izdelana sistema. Od tega pa je odvisno, kakšno bo zanimanje občanov in samoupravnih organov za sodelovanje pri oblikovanju politike.

Ker gre za utorjanje novih poti, so seveda različna mnenja, koja uveljaviti vlogo Socialistične zveze, kakršna je začetna v dokumentu. Različne pa so tudi dosedanje izkušnje, kar je odvisno od razmer, v katerih so se oblikovale. Drugače so izkušnje v mestih, drugače v manj razvitih območjih; to se je pokazalo tudi v današnjih razpravah na seminarju. Ta deluje v treh skupinah, da bi omogočili čim širši krog udeležencev povedati svoje izkušnje in predloge.

Jutri bodo na plenarni seji seminarja povzeli skupne ugotovitve in predloge.

VLADO JARC

Zbornica o letošnjih gibanjih

Upravni odbor zvezne zbornice: »Položaj ni niti dramatičen, niti zadovoljiv. — Zdaj je čas, da realno ocenimo stanje in sprejmemo ustrezne ukrepe«

OD NASEGA BEOGRADSKEGA DOPISNIKA

BEOGRAD, 27. maja. Upravni odbor zvezne gospodarske zbornice je obravnaval na današnji seji gospodarska gibanja in položaj v prvih šestih mesecih letos. Ugotovili so, da položaj ni niti dramatičen niti zadovoljiv in da je zdaj napočil čas, da se realno ocenijo stanje, predvidi nadaljnji tok zmanjševanja menjave in gibanja cen ter sprejmejo ustrezne ukrepe.

To je na današnji seji upravnega odbora navedel predsednik komisije za tekoča gospodarska gibanja zvezne gospodarske zbornice inš. Jurij Levčnik, generalni direktor novomeške IMV. Poudaril je, da so statistični, ki so navedeni v predlogu sklepa, pripravljene v sodelovanju s gospodarskimi zbornicami republik in pokrajin in da upravni odbor prvi ocenjuje sedanji aktualni položaj v gospodarstvu. »Položaj, ki ni niti dramatičen niti zadovoljiv, zahteva premišljene ukrepe,« je dejal Levčnik, sin sicer v delovnih organizacijah, asociacijah delovnih organizacij kot tudi v družbeno-političnih skupnostih. »Za-

lim posebej poudariti, da je del našega tiska ustvaril očiščeno, kot da bi ukrepe morale sprejeti samo družbeno-politične skupnosti, ne pa tudi gospodarstva,« je dejal Levčnik.

V nadaljevanju je poudaril, da brez boljših sistemskih rešitev trajnejše narave ne bo zadovoljivih rezultatov in da sedanja kontrola cen ne bo preprečila stopnjevanja cen.

Kar zadeva zmanjševanje menjave, je dejal, da je zdaj pravi trenutek, da se ocenijo gibanja zmanjševanja menjave. »Lahko se zgodi, da bo začel stagnirati izvoz, ker so cene poskočile na notranjem trgu, in zato izvoz ni več rentabilen.«

Na koncu je poudaril, da imajo pri sprejemanju ukrepov in obravnavanju aktualnega položaja velik pomen tudi kreditno-denarni ukrepi, ne sme pa se tudi zanašati na povečanje proračuna družbeno-političnih skupnosti nad zadržanim in to v okoliščinah, ko je gospodarstvu zmanjšanje proračuna za manevriranje kar zadeva razpolaganje s dohodkom.

Tudi drugi govorniki so opozorili na dejstvo, da je proračunski dohodek družbeno-političnih skupnosti v prvih treh mesecih letos nad zadržanim, sredstva gospodarstva pa se zmanjšujejo očitoma upada njegova reproduktivna sposobnost. Podpredsed-

nik gospodarske zbornice Srbije Milorad Birlović je izjavil, da po vseh znamenjih sočnej, povečanje osebnih dohodkov zaposlenih glede na povečanje življenjskih stroškov ni saskrbljujoč. Podpredsednik zvezne gospodarske zbornice Stojan Milenković je glede zmanjševanja menjave sistema dejal, da je treba upoštevati naše dolgeve v tujini. Prvovalj Raković, direktor kragujevke »Zastava«, meni, da je pretežni del naših težav posledica neposrednega trga in zmanjševanja tržnih razstav. Milorad Vučković, predsednik gospodarske zbornice Črne gore, je poudaril, da je treba sprejeti ne bi smeli čakati na politične, medtem ko je predstavnik gospodarske zbornice Bosne in Hercegovine Milan Renovića dejal, da je treba odpraviti obresti na poslovnih sklad za tekstilno industrijo in še nekatere pogoje.

Predsednik zvezne gospodarske zbornice Rudi Kolak je poudaril, da so proizvodnja in najbolj povečanje panoge, ki delajo za investicijsko potrebo, da investicije, med njimi so tudi nepokrite, naraščajo, in da to vnaša nestabilnost na našem trgu. »Ker se je zmanjšala reproduktivna sposobnost gospodarstva, dohodek proračuna in skladov pa naraščajo, skuša gospodarstvo s povečanjem cen dobiti izgubljeno nazaj.«

Rudi Kolak je na koncu poudaril, da mora mnenje članov upravnega odbora zvezne gospodarske zbornice, svetov, republikih zbornic in vsega gospodarstva upoštevati tudi ZIS, ki bo na koncu junija pred zvezno skupščino nastopil ne samo z oceno gospodarskega položaja, temveč tudi z določenimi predlogi in ukrepi.

ZDRAVKO ILIĆ

Posvet o organizaciji uprave

Priljubljen je republikanski sekretariat za pravosodje in občo upravo

LJUBLJANA, 27. maja. — Danes je bil v Ljubljani sekretariat za pravosodje in občo upravo s tajniki občinskih skupščin Cerinca, Grosuplje, Hrastnik, Kočevje, Litija, Logatec, Ribnica, Trbovlje, Vrhnika in Zagorje.

Na sestanku so razpravljali o pripravi za bodoči zakon o upravi, ki naj v okviru ustave in našega samoupravnega sistema oblikuje sodobno in učinkovito upravo ter določa nje »vlogo v samoupravi državi. Zlasti je treba določiti načela za organizacijo organov uprave, njihove dolžnosti pri uresničevanju pravic občanov, delovnih in drugih organizacij, predstavniki oblikovati samoupravne pravice delovnih ljudi v organizaciji uprave ter postaviti načela za določanje, pridobivanje in razporeditev sredstev za ohranjanje redne dejavnosti upravnih organov.

V. A.

Pogovori s sindikati Tanzanije

BEOGRAD, 27. maja (Tanjug). — Danes so se začeli v Beogradu uradni pogovori predstavnika delegacije nacionalne zveze sindikatov Tanzanije (NUTA) in sveta Zveze sindikatov Jugoslavije. Delegacija tanzanijskih sindikatov vodi generalni sekretar NUTA Alfred Taudau, jugoslovanskega pa predsednik sveta ZSJ Dušan Petrović-Sane.

Resolucija o tehnični kulturi

BEOGRAD, 27. maja (Tanjug). — Svet Ljudske tehnike Jugoslavije je na današnji seji obravnaval osnutek resolucije o razvoju tehnične kulture in proizvodno-tehnične ustvarjalnosti. Dokument, ki so ga pripravili v sodelovanju z drugimi družbenopolitičnimi, prosvetnimi in gospodarskimi organizacijami, bodo predložili zvezni skupščini.

IGOR PRESERN

Urediti položaj sadjarstva

Sestanek pridelovalcev, trgovcev in predelovalcev o možnostih prodaje letošnje letine sadja in zelenjave

LJUBLJANA, 27. maja. Zbornični službi za kmetijstvo in gozdarstvo in za tržišče sta sklicali sestanek predstavnikov vseh pomembnejših proizvodnih, trgovskih in živilsko-predelovalnih organizacij iz vse Slovenije, da bi se pomenili o možnostih prodaje letošnjega pridelka sadja, zelenjave in poljščin. Službi sta kot glavno za sestanek pripravili podatke o obsežnejši anketi o letošnjem pridelku in predvidenih potrebah trgovine ter predelovalne industrije po posameznih vrstah sadja, zelenjave in poljščin.

Čprav so podatki omenjene ankete precej približna, ocena letošnjega pridelka in možnosti za prodajo — podatki o letošnjih potrebah

ni poslalo več večjih trgovskih organizacij. Tudi vsi proizvajalci niso navedli podatkov o letošnjem pridelku svojih kooperantov, čeprav opozarjajo, da bo letos največji problem pri prodaji jabolk, zlasti se, ker zaradi razdalje nekaterih novih nasadov predvidevajo na 30 odstotkov večji pridelke. Razprava je pokazala, da je mogoče problem prodaje jabolk trajneje rešiti s dolgoročnojšimi ukrepi za urejanje položaja jugoslovanskega sadjarstva, ki so jih predlagali še na nedavnem posvetu o tem v Makodonih: da bi tudi za jabolka izposlovali uveljavljene cenovne, ustreznega regresa za izvoz, oblikovanje risničnega sklada (vanj naj bi se stekala sredstva iz različnih mednarodnih in prodajno cenovno za južno sadje), uvedbo prepovedi na uvoz jabolk in podobno. Seveda pa je problem prodaje mogoče in potrebno reševati tudi z boljso

Mladina in človeške pravice

BEOGRAD, 27. maja (Tanjug). — V Beogradu bo od 2. do 12. junija seminar OZN »Vloga mladine pri izpolnitvi in zaščiti človeških pravic. Seminarje se bodo udeležili predstavniki 32 držav in več mednarodnih, vladnih in drugih organizacij.

Marine včeraj v Zasavju

V kolektivih se je pogovarjal o samoupravljanju in gospodarjenju

TREBOVLJE, 27. maja. — Gosposodjenje, samoupravljanje, dejavnost družbenopolitičnih organizacij, so bila vprašanja današnjih pogovorov sekretarja sekretariata CK ZKS inš. Anžela Marince s predstavniki nekaterih zasavskih kolektivov. V industriji gradbenega materiala Zagorje so Marince sestanili z modernizacijo proizvodnje. V Steklarstvu Hrastnik je med drugim stekel pogovor tudi o problemih likvidnosti in vprašanjih deviznega sistema. Predstavniki podjetja so poudarili, da sedanje nagle rešitve cen reprodutivnega materiala domačem trgu ne morejo dohajati ne s produktivnostjo in ne s cenami, ki jih dosežejo pri prodaji v tujini.

Predstavniki zasavskih premovalnikov so Marince seznanili s prizadevanji za modernizacijo in koncentracijo proizvodnje. Pogodbe je imel Andrej Marince obiskal v veljsko Cementarno, kjer je prisostvoval tudi seji delavskega sveta podjetja.

P. BURKELIĆ

Likvidnost - dolgoročna naloga

Začetek tridnevnega posvetovanja o likvidnosti v naši republiki

PORTOROŽ, 27. maja. — Razreševanje problema likvidnosti ni trenutna akcija, temveč stalna naloga za oblikovanje politike pri finančnem vodenju podjetja. Na današnje dopoldne navedli v urovnih posvetovanjih posvetu o likvidnosti, podjetji. Posvetovanje, ki bo tri dni v portoroškem novem Jadranu, organizira Visoka ekonomska komercialna šola iz Maribora v sodelovanju z različnimi podjetji Informator iz Zagreba. Pokrovitelji posvetovanja pa je predsednik republiške gospodarske zbornice Leopold Krese.

V prisotnosti blizu 100 udeležencev iz najrazličnejših krajev Slovenije je danes Metka Kosač — Goslar uvodoma govorila o nekaterih kazalcih likvidnosti gospodarskih organizacij v naši republiki. Na posvetovanju so nato iz različnih zornih kotov osvetlili strokovno znanstveno plat likvidnosti podjetij. Dr. Tine Lah, redni profesor višje ekonomske komercialne šole iz Maribora je govoril o naši ekonomski politiki in likvidnosti podjetij na splošno; izredni profesor zagrebške ekonomske fakultete dr. Marjan Hanžeković je pa problem obravnaval s stališča fiskalne in proračunske politike, docent na ekonomski fakulteti v Ljubljani dr. Ivan Ribnikar s stališča monetarne kreditne politike ter redni univerzitetni profesor iz Beograda dr. Vjekoslav Meinhart pa s stališča naše plačilne bilance.

Vsa današnja predavanja so referentno ilustrirala s praktičnimi primeri tekoče gospodarske politike, ki so jo primerjali z znanstveno analizo. Prav zavojojo tako zbuditi na tem, med primarnimi velikim zanimanjem, in jim bodo tudi teoretično napotilo za praktično uveljavljanje politike likvidnosti v delovnih organizacijah.

G. GUZEJ

Belie pod prisilno upravo

OSIJEK, 27. maja. (Tanjug). Občinska skupščina v Belem Manastiru je danes sorojela sklep o uvedbi prisilne uprave v kmetijsko-industrijskem kombinatu Belie zaradi lanske letne izgube 55 milijonov dinarjev. Prisilni upravitelj je inš. Anton Debrečin, dosednji pomočnik zveznega sekretarja za rodo-svođa-svođa, prisilna uprava pa bo trajala leto dni od 1. julija letos.

Novi krediti ljudske banke

BEOGRAD, 27. maja. — Kreditni odbor jugoslovanske banke za znanostno trgovino je odobril več investicijskih kreditov in med njimi tudi nekaj kreditov za »delo naših podjetij v tujini. Med drugimi je dobila ljubljanska Kolovška tovarna 3 milijone dinarjev kredita za ovrno za proizvodno materialno, gorčice in izdelkov iz suhega mesa. Razen tega je dobila tovarna tudi 1,5 milijone dinarjev kredita za nov objekt. Odbor kreditov je banka odločila o odobrenju kredita od 7 na 10 let, obem na 11 le odobrila investicijski kredit v znesku 12,8 milijona dinarjev.

Obisk — nova spodbuda za razvoj sodelovanja

ZIS o bližnjem obisku Jenöja Focka - Mnenje o predlogu zakona o planiranju - Predlog zakona o vlaganju v tujini

BEOGRAD, 27. maja (Tanjug). Kakor je objavil zvezni sekretariat za informacije, je zvezni izvršni svet na današnji seji pod predsedstvom Mitje Ribičića proučil več vprašanj, ki se tičejo gospodarske politike in odnosov s tujino.

Glede na bližnji obisk predsednika madžarske revolucionarne delavsko-kmečke vlade Jenöja Focka v naši državi, je ZIS proučil, kakšni so zdati odnosi med državama in kako bi jih bilo mogoče izboljšati. Pri tem je ugotovil, da je za sedanje odnose med državama značilno, da se krepi sodelovanje na vseh področjih. V pogovorih s predsednikom Fockom bodo izmenjali mnenja o vseh bistvenih vprašanjih, ki se tičejo dvostranskih in mednarodnih odnosov, tako da bo tudi ta obisk nova spodbuda za razvoj vsestranskega sodelovanja naših dveh držav.

ZIS je proučil osnutek resolucije o uveljavljanju ustavnega amandmaja 15, ki ga je predložila skupna komisija vseh zborov zvezne skupščine za ustavno vprašanja. Zvezni skupščini bo zbor predložil ugodno mnenje o predlaganem osnutku resolucije.

ZIS je izrekel tudi ugodno mnenje o predlogu temeljnega zakona o družbenem planiranju, ki ga je pripravila skupna komisija vseh zborov zvezne skupščine za revizijo zveznega zakona s področja družbenega planiranja. V okviru takšne resolucije o nadaljnjem razvoju stanovanjskega gospodarstva v SR Sloveniji; predlog za izdajo zakona o javnih cestah; predlog zakona o ureditvi določenih vprašanj rajskijskega prometa; predlog zakona o označevanju vina; predlog zakona o geodetski službi; predlog zakona o dohodkih republikanske uprave; organa, pristojnega za podjantje roka za prehod na 42-urni delovni teden; predlog odloka o spremembah finančne programa za financiranje geodetskih del na območju SR Slovenije za obdobje 1968 do 1970 ter predlog za izdajo zakona o filmskem prispevku.

zakon naj bi urejal način ustanavljanja podjetij in podružnic v tujini in sodelovanja domačih delovnih organizacij s temi podjetji kakor tudi vlaganja sredstev domačih delovnih organizacij v inozemska podjetja. Vse naše delovne organizacije in poslovna združenja, ki so registrirana za opravljanje zunanjetrgovinskih dejavnosti, ter poslovne banke pooblašene za opravljanje plačilnega prometa in kreditnih poslov s tujino, bi po tem predlogu lahko ustanovljale podjetja in podružnice ter vlagale v tujini. Ko so poudarili, da je namen tega zakona doseči trdnost po-sprejemal ta predlog, so vezavo naših delovnih orga-

nizacij s tujimi tržišči, kar bo prispevalo k razvijanju gospodarskih odnosov Jugoslavije s tujino.

Zvezni skupščini bodo predložili tudi osnutek zaključnega računa zveznega proračuna za leto 1969. Osnutek so sprejeli na današnji seji.

ZIS je izrekel ugodno mnenje o predlogu, da bi sprejeli resolucijo o razvoju kulturne dejavnosti na temeljih samoupravljanja.

Na koncu je ZIS razpravljal o »vzmemirljivem naraščanju republik naših rek in je sklenil, da mora nujno dobiti vpogled v položaj na ogroženih območjih.

»Kaj veš o prometu?«

MARIBOR, 27. maja. — Si- noči se je sestel organizacijski odbor za razvoj republiško prometno šolskega tekmovalstva, ki veš o prometu, ki bo 31. maja v Mariboru. Na tekmovalstvu bodo sodelovale ekipe iz raznih krajev Slovenije in avstrijske Štajerske. Na tekmovalstvu bodo udeleženci morali pokazati poznavanje prometnih predpisov; tekmovalci pa bodo v spretnosti vožnji na prometnem poligonu in v ocenjevalni vožnji s kolesi po mariborskih ulicah. Za najboljšie tekmovalce in ekipe so pripravili praktična darila in pokale. Istočasno bo v Mariboru tudi republiško srečanje pionirjev-prometnikov, ki bodo tekmovali v poznavanju prometa.

M. K.

Sklic seje gospodarskega zbora

LJUBLJANA, 27. maja. — Predsednik gospodarskega zbora skupščine SR Slovenije Tone Bole je sklical sejo zbora za torek, 9. junija 1970 ob 9. uri.

Po predlogu dnevnega reda bo zbor med drugim obravnaval osnutek izhodišč za resolucijo o nadaljnjem razvoju stanovanjskega gospodarstva v SR Sloveniji; predlog za izdajo zakona o javnih cestah; predlog zakona o ureditvi določenih vprašanj rajskijskega prometa; predlog zakona o označevanju vina; predlog zakona o geodetski službi; predlog zakona o dohodkih republikanske uprave; organa, pristojnega za podjantje roka za prehod na 42-urni delovni teden; predlog odloka o spremembah finančne programa za financiranje geodetskih del na območju SR Slovenije za obdobje 1968 do 1970 ter predlog za izdajo zakona o filmskem prispevku.

Prvomajske nagrade Beograda

BEOGRAD, 27. maja. (Tanjug). — Prvomajske nagrade, ki jih beogradska gospodarska zbornica podeljuje vsako leto delovnim organizacijam za najboljše poslovne uspehe v gospodarstvu, je letos prejelo 25 delovnih organizacij iz Beograda in Smedereva.

Uveljavitev skupnosti

Na seji skupščine republiške izobraževalne skupnosti je v razpravi sodeloval tudi predsednik IS Stane Kavčič

LJUBLJANA, 27. maja. Za sejo skupščine izobraževalne skupnosti SR Slovenije je značilno, da so njeni udeleženci potrdili poročila, programe in izhodišča in so bile njihove pripombe le dopolnjevanje obsežnega gradiva. Obči oseni, da je republiška izobraževalna skupnost v treh letih opravila obsežne in tudi odgovorne naloge več kot solidno, se je pridružil tudi predsednik izvršnega sveta Stane Kavčič.

Osnovna misel iz razprave o poročilih o delu izvršnega odbora RIS, o delu izobraževalne skupnosti RIS v letu 1969 in o poročilu upravnega odbora sklada za štipendiranje in posojila za leto 1969 je ugotovitev, da je RIS kot mla, da družbena skupnost izredno hitro prišla od saniranja materialnega položaja šolstva, ki ga je opravila zadovoljivo, k vsebinskemu vrednotenju in usmerjanju vzgoje in izobraževanja. Na podlagi takšnega dela je šolstvo tudi lahko postalo tisti faktor, ki bo bistveno prispeval k razvoju družbe nasloj.

Izobraževalne skupnosti so se pri svojem delu povezale z raznimi organi in organizacijami in s tem omogočile uveljavljanje metod družbenih dogovorov. Razpravljali so posebej opozorili na nekatere probleme, ki se še odpirajo pred RIS: sistem financiranja knjižnic, ki imajo republiški pomen, sistemizacija nepedagoških delavcev v visokem šolstvu, izobraževanje odraslih in s tem povezane investicije, neurejeno stanje v zvezi z nabavljanjem učil, pomanjkanje učenikov za strokovne šole, investicije za srednje šolstvo, nagradjevanje kvalitetnega dela pedagoških delavcev, financiranje tako imenovanih šol pri gospodarskih organizacijah.

Predsednik IS Stane Kavčič je pozdravil udeležence seje z ugotovitvijo, da je zanj uveljavitev izobraževalnih skupnosti v kratkem času treh let popolnoma primerljiva z materialnimi dosežki v tem času. Emancipacija pedagoškega delavca je očitna, treba bo le gojiti prizadevanja, da doseže v družbenih odnosih še nove kvalitete. Ravnotežje v materialnem pogledu šolstva, ki so ga dosegli s skupnimi napori ved faktorjev, bo treba braniti s vsemi silami in se v pozicije sestavljati programe in proračun za prihodnje leto. Predsednik Kavčič je nato omenil zakon o nerazvitih področjih, ki bo, ko bo sprejet, gotovo vključeval tudi krovno izobraževalne skupnosti pri prihodnje leto. Omenil je precej materialno stanje srednjega šolstva, ki mu namerava izvršni svet posvetiti svojo pozornost. — Na koncu je Stane Kavčič predlagal temeljito analizo učnih programov, če bi se izkazalo, da je tudi zaradi njihovih slabosti tolikšen osip v osnovnih solah. Vse prizadevanje pa ne bo dalo trajnih rezultatov, če bodo vzgojno izobraževalne zadeve reševali organi zunaj izobraževalnega procesa.

Na seji so potem sprejeli zaključni račun RIS za leto 1969, predlog programa za leto 1970, izhodišča za pripravo meril in izračunov sredstev za izobraževanje v letu 1971, sprejeli sklepe za sanacijo znanstveno raziskovalnega dela na področju vzgoje in izobraževanja ter sklep, da preidejo v letošnji domovi z oktobra 1970 na ekonomsko ceno, pri čemer pa velja upoštevati predlog, naj bi tudi gospodarske organizacije zvišale štipendije in naj bi skupaj s problemi študentskih domov urejali tudi pereče stanje dijaških domov.

J. Z.

Seminar inštituta za novinarstvo

BEOGRAD, 27. maja (Tanjug). — Jugoslovanski inštitut za novinarstvo organizira za časopisne redakcije in informativne službe seminar o aktualnih vprašanjih v zvezi z družbenogospodarskimi odnosi in perspektivami nadaljnjega gospodarskega razvoja. Seminar bo 4. in 5. junija. Med drugimi bodo na njem sodelovali Kiro Gligorov, Aleksander Grljčkov, dr. Nikola Milanić, dr. Ljuboslav Marković, Ivo Jerkić in Dušan Gligorijević.

Spor o Njegoševem mavzoleju

BEOGRAD, 27. maja (Tanjug). Spor med srbsko pravoslavno cerkvijo in pristojnimi organi republike Črne gore glede gradnje mavzoleja Njegoša je bil danes predmet predhodnega postopka pred ustavnim sodiščem Jugoslavije. Ustavno sodišče pa še ni moglo natančneje povedati, kako bo poenotila ta spor. Zahtevalo je popolneše dokumente republikih in drugih organov Črne gore, ki se nanašajo na gradnjo mavzoleja.

Zaustaviti onesnaževanje

Odbor republiškega zbora za urbanizem o nekaterih perečih vprašanjih vodnega gospodarstva v SR Sloveniji

LJUBLJANA, 27. maja. Odbor republiškega zbora skupščine SRS za urbanizem ter stanovanjsko in komunalno gospodarstvo je med drugim zlasti obširno obravnaval predlog resolucije o politiki razvoja vodnega gospodarstva, kakor tudi o srednjeročnem in perspektivnem programu vodnega gospodarstva in o osnutku predloga za financiranje vodnega gospodarstva.

V razpravi so zlasti poudarili, da je ena izmed najpomembnejših nalog na področju vodnega gospodarstva v tem, da zaustavimo onesnaževanje voda. Če se ne bomo z vsemi silami na vseh ravneh uprli nadaljevanju poslabšanja kakovosti vodnih virov, potem bomo iz tega toliko težav, da bi omogočili čim širši krog udeležencev povedati svoje izkušnje in predloge.

Jutri bodo na plenarni seji seminarja povzeli skupne ugotovitve in predloge.

VLADO JARC

VLADO JARC

VLADO JARC

VLADO JARC

VLADO JARC

VLADO JARC

VLADO JARC

VLADO JARC

VLADO JARC

VLADO JARC

VLADO JARC

VLADO JARC

VLADO JARC

VLADO JARC

VLADO JARC

VLADO JARC

GRADITELJI POZOR!

Prodajamo gotov beton vseh vrst lahko tudi z dostavo na kraju samem po zelo konkurenčnih dnevni cenah.

Z nakupom pri nas se izognete vsem nepotrebnim stroškom kot na primer nabavi materialov in transportov, kakor tudi pripravljalnih del. Dostavljamo od 2 kub. metra naprej, kdor pa pride z lastnim vozilom pa tudi manjšo količino.

Informacije o prodaji in dostavi dobite pri tajništvu tel. 313-145.

GRADBENO PODJETJE »BEZIGRAD«
LJUBLJANA — PODMILŠČAKOVA 24

4983

PRIJETEN KONEC TEDNA BI RADI PREŽIVELI V NARAVI. TO VAM OMOGOČAJO NAJCENEJE PRVOVRSTNI ŠOTORI

induplati JARŠE

TOVARNE induplati JARŠE

Nekje še čakajo, drugod izvajajo

Teze o kmetijstvu so dobre, vprašanje je le, kako uresničiti ideje — Objektivne težave ali subjektivni vzroki?

Razprave o nadaljnjem razvoju družbeno-ekonomskih odnosov v kmetijstvu, ki jih je pripravil CK Zveze komunistov Slovenije, so po občinah opomogle na precejšnje razlike. V načelu se sicer skoraj vsi strinjajo z vsebino tez, ki so jih dali v razpravo, pri delu pa so v nekaterih občinah (tudi sosednjih) še vedno velike razlike.

Zaloge

Proizvajalci gospodinjstevskih izdelkov v Srbiji so resno zaskrbljeni zaradi naglega upadanja prodaje teh izdelkov. Kljub zmanjšanju obsega proizvodnje elektronskih, plinskih in drugih štedilnikov ter peči imajo na zalogi že približno 100.000 izdelkov. V skladiščih proizvajalcev in trgovskih podjetij je tudi že okrog 120.000 hladilnikov in 85.000 televizorjev. Kot rešitev predlagajo liberalizacijo potrošniških posojil.

Samo desetina

V zemlji železnari so uspeli zmanjšati v 15 letih — kljub povečanju števila zaposlenih — število nesreč pri delu na deseto. Tako so 1955. leta zaradi 5.000 nesreč pri delu izgubili 63.000 delovnih dni, lani pa so zabeležili le 545 nesreč pri delu in 14.000 izgubljenih delovnih dni.

Preveč - premalo

Na beograjskih solah je približno 340 prostovoljnih delavcev preveč, predvsem učiteljev. Hkrati pa bi na solah potrebovali za nezasedena delovna mesta približno 400 prostovoljnih delavcev, predvsem predmetnih učiteljev ali profesorjev za pouk matematike, fizike, kemije in še nekaterih drugih predmetov.

Podvojitev

Po osnovni srednjeročni družbenega načrta naj bi se tonazna našega trgaškega ladjstva do 1975. leta povečala na 2,5 milijona bruto registriranih ton, torej na 112 odstotkov v primeru z njeno tonazno v letu 1970. Ker pa naj bi se ladjstvo pomladilo predvsem z večjimi ladjami, se bo število ladij povečalo le za 29 odstotkov.

Glavobol

V BiH so se aprila cene v gostinstvu zvišale za 6,4 odstotka, kar je največji skok cen, ki so ga zabeležili v zadnjih letih. In tako turistični delavci v tej republiki ob začetku sezone upočasnijo in resignirano ugotavljajo, da jim za 24,5 odstotka višje cene kot lani v istem času najbrž ne bodo privabile predvidene prekese zlasti domačih turistov.

V svet

Lesno industrijsko podjetje akkrivaja v Zavidovčah bo z dograditvijo treh novih tovarnih pohišva še prihodnje leto povečalo proizvodnjo tako imenovanega kolonialnega pohišva (stilno pohištvo iz trdega lesa) in tako postalo največji proizvajalec tega pohišva v Evropi; do 1975. leta pa bodo proizvodnjo potrojili. S pogodbenimi so si že zagotovili prodajo tega pohišva predvsem na jugu in v osrednjem območju ZDA.

Poskus

Delavski svet združenega podjetja »Magnehroma« iz Kraljeva je te dni sklenil, da bo namenil 2 milijona dinarjev za gradnjo polindustrialnega obrata v Baru na pridobivanje sintermagnezita iz morske vode. Če bo poskus v tem obratu pokazal, da je tak način pridobivanja magnezita rentabilen, bo podjetje investiralo 15 milijonov dolarjev za izgradnjo prve tovarne take vrste v naši državi.

Ugoden start

Obično povečanje investicijskega potrošnje v začetku letošnjega leta je omogočilo izredno uspešen start kovinske in elektronske industrije v SR Srbiji. Prva je v prvem četrtletju povečala proizvodnjo za 17 odstotkov, druga pa za 11 odstotkov. Hkrati sta v istem obdobju obseg poslovanja povečali tudi železna, kovinska industrija za 42 odstotkov, elektronska pa za 80 odstotkov.

Z GAVRANOVIC

— Verjameš v gospodarski čudež?
— Šaj mi drugega ne preostane!

Nestabilnost trka na vrata

Jože Knez: »Letošnje proizvodnjo imamo prodano, čeprav položaj na zunanjem trgu ni več rožnat — V zadnjih letih se je preveč denarja prelilo iz gospodarskih tokov v potrošnjo — Sem pristaš instrumentov za dušitev pretirane konjunkturalne inflacije, kakršne uporabljajo v svetu

V podjetju »Novoles« v Straži pri Novem mestu, ki sodi med največja lesnoindustrijska podjetja v Sloveniji, smo se z direktorjem Jožetom Knezom pogovarjali o problemih, ki se s njimi v sedanjem nemirnem položaju na trgu ubada naša lesna industrija.

VPRAŠANJE: Kakšni so bili vaši gospodarski uspehi v preteklem letu. Ali ste z njimi zadovoljni?

ODGOVOR: Rečem lahko, da smo z lanskimi uspehi zadovoljni. Medtem ko je vrednost prodane proizvodnje v predanem letu znašala 45 milijonov dinarjev, se je lani povečala na 60 milijonov dinarjev. Čisti dohodek pa je bil za 70 odstotkov višji. Na takšno povečanje čistega dohodka pa je vplivalo povečanje proizvodnje, zmanjšanje fiksnih stroškov ter prihrank pri neposrednih stroških in tudi višje cene doma in v izvozu. Učinek zvišanja cen naših proizvodov sicer ni bil toliko do izraza sprito, kot bi bilo, če bi imeli večji delež čistega dohodka v domačem trgu. K povečanju proizvodnje in produktivnosti so zlasti prispevale investicije, ki smo jih aktivirali, število zaposlenih pa nismo povečali.

V ormoški občini pa je skoraj 4000 zasebnih posestev. Zato so na sejah občinske skupščine in drugih občinskih organov že večkrat razpravljali, da bi bila kooperacija v kmetijstvu razširjena. V sedanjih razpravah pa še dodajajo, naj leto velja tudi za samoupravljanje kmetov v organizirani proizvodnji in prodaji.

S tezi CK ZKS o nadaljnjem razvoju družbeno-ekonomskih odnosov v kmetijstvu in na vasi se strinjajo. Premišljujejo pa, kako uresničiti take predloge, ki bodo verjetno kmalu postali glavobol.

V BiH so se aprila cene v gostinstvu zvišale za 6,4 odstotka, kar je največji skok cen, ki so ga zabeležili v zadnjih letih. In tako turistični delavci v tej republiki ob začetku sezone upočasnijo in resignirano ugotavljajo, da jim za 24,5 odstotka višje cene kot lani v istem času najbrž ne bodo privabile predvidene prekese zlasti domačih turistov.

Lesno industrijsko podjetje akkrivaja v Zavidovčah bo z dograditvijo treh novih tovarnih pohišva še prihodnje leto povečalo proizvodnjo tako imenovanega kolonialnega pohišva (stilno pohištvo iz trdega lesa) in tako postalo največji proizvajalec tega pohišva v Evropi; do 1975. leta pa bodo proizvodnjo potrojili. S pogodbenimi so si že zagotovili prodajo tega pohišva predvsem na jugu in v osrednjem območju ZDA.

Delavski svet združenega podjetja »Magnehroma« iz Kraljeva je te dni sklenil, da bo namenil 2 milijona dinarjev za gradnjo polindustrialnega obrata v Baru na pridobivanje sintermagnezita iz morske vode. Če bo poskus v tem obratu pokazal, da je tak način pridobivanja magnezita rentabilen, bo podjetje investiralo 15 milijonov dolarjev za izgradnjo prve tovarne take vrste v naši državi.

Obično povečanje investicijskega potrošnje v začetku letošnjega leta je omogočilo izredno uspešen start kovinske in elektronske industrije v SR Srbiji. Prva je v prvem četrtletju povečala proizvodnjo za 17 odstotkov, druga pa za 11 odstotkov. Hkrati sta v istem obdobju obseg poslovanja povečali tudi železna, kovinska industrija za 42 odstotkov, elektronska pa za 80 odstotkov.

VPRAŠANJE: Kaj bi lahko povedali o letošnjih načrtih?

ODGOVOR: Vrednost prodane proizvodnje nameravamo povečati od lanskega 60 na 100 milijonov dinarjev in to ob ekono nespremenjenem številu zaposlenih. V celoti bomo končali zahte investicije. To pomeni, da bomo pridobili novo mehanizacijo, ki bo predvsem omogočila nadaljnje naraščanje proizvodnje in produktivnosti.

VPRAŠANJE: Kako ocenjujete sedanji splošni gospodarski položaj?

ODGOVOR: Kot nemiren in negotov. Tako pogosto vidimo, da se v zvezi s tem pojavljajo pri uresničevanju naših načrtov. V letošnji proizvodnji imamo sicer prodano, tako doma kot v tujini, čeprav položaj na zunanjem trgu ni več rožnat. Posebno nam povzroča skrbi ameriški trg, kamor gre tri četrtine našega izvoza. S podjetniško pobudo in iznajdljivostjo smo si sicer še zagotovili trg, kar pa ne pomeni, da je konjunktura zadovoljiva. Toliko glede prodajnega trga. Nabavni trg pa je nasploh zelo nemiren in nenehoma prinaša presenečenja v cenah. Reprodukcijski material, ki ga uporabljamo v proizvodnji, se je namreč podražil za okrog 8 odstotkov, surovine pa za okrog 30 odstotkov.

VPRAŠANJE: V čem so po Vaši oceni poglavitni vzroki za sedanje naraščanje cen?

ODGOVOR: V zadnjih nekaj letih se je po mojem mnenju prešlo izredno veliko denarja iz gospodarskih tokov v potrošnjo. Povpraševanje na strani potrošnje se je tako povečalo, da ga ni bilo mogoče pokriti iz domačih proizvodov in tudi ne iz uvoza. Omenjena velika konjunkturalna povpraševanja sta sprožila naraščanje cen, hkrati pa tudi apetite za investicijami v proizvodnjo za potrošnjo ob se obstoječih povečanih investicijah na neposrednem in surovinskem področju. Vsemu temu pa je sledila stalna težnja države za svojo splošno politiko predraganja, spodbujanja ekspanzije. Seveda pa vpliva na cene pri nas tudi naraščanje cen na mednarodnem trgu.

VPRAŠANJE: Ali letos povečujete izvoz na konvertibilni trg?

ODGOVOR: Po vrednosti tura zadovoljiva. Toliko glede prodajnega trga. Nabavni trg pa je nasploh zelo nemiren in nenehoma prinaša presenečenja v cenah. Reprodukcijski material, ki ga uporabljamo v proizvodnji, se je namreč podražil za okrog 8 odstotkov, surovine pa za okrog 30 odstotkov.

VPRAŠANJE: Kakšna je povprečna raven osebnih dohodkov v vašem podjetju? Ali se gibljejo v skladu s produktivnostjo in ali ustrezen delež čistega dohodka odvajate tudi za nadaljnjo ekonomsko krepitev podjetja?

ODGOVOR: Povprečna raven osebnih dohodkov v našem podjetju je 1070 dinarjev. Z osebnimi dohodki nisimo zadovoljni, ker niso sledili splošnim podražitvam. Sedaj ko so investicije v praktično končane, računamo tudi na hitrejšo prilaganje investicij. Za nadaljnjo ekonomsko krepitev podjetja pa relativno veliko odvajamo, kar nas kmalu silijo investicije, ki jih končujemo.

VPRAŠANJE: Kaj bi vi napravili v sedanjem položaju, če bi bili odgovorni za ekonomsko politiko v zvezi s tem?

ODGOVOR: Čeprav učinkovitih ukrepov ni mogoče pripraviti v naglici, bi vendar naši zvezni organi lahko še kaj napravili. Sem pristaš liberalne šole in zato tistih instrumentov za dušenje pretirane konjunkturalne inflacije, ki jih običajno uporabljajo v razvitem svetu. V našem primeru je nedvomno treba posneti pretirane dohodke na strani potrošnje z ustreznimi davčnimi politiko, nadalje spraviti investicijske ambicije gospodarstva v realne okvire, kar velja tudi za državne izdatke in končno, čeprav je težko, urediti nesorazmerja med cenami doma in v tujini. Sem odločno proti vsakršnemu protekcionizmu, ki je veliko prispeval k nestabilnosti. Če smo prej ugotovili, da je prišlo do sprememb v tokovih dohodka, in sicer v smeri potrošnje, bi naj ustrezno iskati rešitve v restrikcijah in kreditni politiki do gospodarstva, ker se delitev med družbo in gospodarstvom že tako slabša v škodo gospodarstva.

VPRAŠANJE: Kaj bi vi napravili v sedanjem položaju, če bi bili odgovorni za ekonomsko politiko v zvezi s tem?

ODGOVOR: Čeprav učinkovitih ukrepov ni mogoče pripraviti v naglici, bi vendar naši zvezni organi lahko še kaj napravili. Sem pristaš liberalne šole in zato tistih instrumentov za dušenje pretirane konjunkturalne inflacije, ki jih običajno uporabljajo v razvitem svetu. V našem primeru je nedvomno treba posneti pretirane dohodke na strani potrošnje z ustreznimi davčnimi politiko, nadalje spraviti investicijske ambicije gospodarstva v realne okvire, kar velja tudi za državne izdatke in končno, čeprav je težko, urediti nesorazmerja med cenami doma in v tujini. Sem odločno proti vsakršnemu protekcionizmu, ki je veliko prispeval k nestabilnosti. Če smo prej ugotovili, da je prišlo do sprememb v tokovih dohodka, in sicer v smeri potrošnje, bi naj ustrezno iskati rešitve v restrikcijah in kreditni politiki do gospodarstva, ker se delitev med družbo in gospodarstvom že tako slabša v škodo gospodarstva.

VPRAŠANJE: Kaj bi vi napravili v sedanjem položaju, če bi bili odgovorni za ekonomsko politiko v zvezi s tem?

ODGOVOR: Čeprav učinkovitih ukrepov ni mogoče pripraviti v naglici, bi vendar naši zvezni organi lahko še kaj napravili. Sem pristaš liberalne šole in zato tistih instrumentov za dušenje pretirane konjunkturalne inflacije, ki jih običajno uporabljajo v razvitem svetu. V našem primeru je nedvomno treba posneti pretirane dohodke na strani potrošnje z ustreznimi davčnimi politiko, nadalje spraviti investicijske ambicije gospodarstva v realne okvire, kar velja tudi za državne izdatke in končno, čeprav je težko, urediti nesorazmerja med cenami doma in v tujini. Sem odločno proti vsakršnemu protekcionizmu, ki je veliko prispeval k nestabilnosti. Če smo prej ugotovili, da je prišlo do sprememb v tokovih dohodka, in sicer v smeri potrošnje, bi naj ustrezno iskati rešitve v restrikcijah in kreditni politiki do gospodarstva, ker se delitev med družbo in gospodarstvom že tako slabša v škodo gospodarstva.

Šepavo kadrovanje

V Litiji so začeli s pripravo na izdelavo smernic gospodarskega in družbenega razvoja občine. Za prve razprave pa so pokazale, da bo potrebno, zlasti v delovnih organizacijah, temeljito spreminiti odnos do kadrovanja in štipendiranja. Analize, ki so jih obravnavali na zadnjih sejah občinske konference ZK in občinske skupščine, namreč opozarjajo, da je struktura zaposlenih že zdaj neprimerna, v prihodnje pa lahko, če ne bo boljše, zavre uspešnejši razvoj.

V litjskih podjetjih so najbolj neprimerno zasledene upravne in tehniške službe. V upravah je na primer več kot 28 odstotkov priučenih delavcev, medtem ko bi jih bilo lahko glede na delovna mesta, in pravilnike podjetij le 0,7 odstotka. Z visokošolsko izobrazbo je v upravah komaj 8,7 odst. delavcev, delovna mesta jih zahtevajo 22,5 odst. in pravilniki nad 31 odstotkov.

Slabše od uprav so zasledene tehniške službe podjetij, saj je v njih več kot 61 odstotkov delavcev s poklicno šolo (od teh jih je precej na vodilnih delovnih mestih). Skupno je v tehniških službah dve tretjini delavcev, katerih strokovnost ne presega poklicne šole. Hkrati pa v Litiji ugotavljajo, da je v teh službah komaj 32,7 odst. tehnikov (delovna mesta jih zahtevajo 57,7 odst.). Med zaposlenimi je le 2,9 odst. inženirjev, praksa pa jih zahteva 24 odstotkov. Pri sedanjem stanju pomeni to, da podjetja potrebujejo glede na zahteve delovnih mest takoj 41 inženirjev, ekonomistov, pravnikov in drugih visoko šolanih kadrov.

Kljub takšnemu položaju so litjske delovne in druge organizacije lani in letos prikazale, da potrebujejo le 13 delavcev z visoko in višjo šolsko izobrazbo (od teh celo 5 na šolstvo) in 12 s srednjo šolo.

Neskladje je tudi med določbami samoupravnih aktov in vsakodnevno kadrovsko politiko. V podjetjih sepa dolgoročno kadrovanje. To ugotovitev dovolj prepričljivo potrjuje podatek, da štipendirajo vse litjske delovne in druge organizacije zdej na visokih in višjih solah le 5 rednih študentov in na srednjih 19. Neoprotu temu pa na primer štipendira samo TIS na visokih solah 3 študente, na višjih 12 in srednjih 14. Razen tega bo letos diplomiralo na pedagoški akademiji še 34 zaposlenih prosvetnih delavcev in dva na višji šoli za telesno vzgojo.

Še en jugoslovanski rekord

V sosednji Avstriji imajo za izobraževanje tekstilnih tehnikov eno samo šolo, prav tako tudi v CSSR, medtem ko sta v ZRN dve. Na nedavnem zveznem posvetovanju o izobraževanju v Kranju so povedali, da je pri nas okoli 30 tehniških tekstilnih sol, ki delajo vsaka po svoje. Kljub temu rekordu pa je kvalifikacijski sestav zaposlenih v naši tekstilni industriji nekajkrat slabši kot v Avstriji, CSSR ali ZRN.

Privilegirani o liberalizaciji

Generalni direktor »Crvene zastave« iz Kragujevca Prvoslav Rakočević je večer dolgo govoril na seji upravnega odbora zvezne gospodarske zbornice o liberalizaciji zunanjegovinskega režima. »Liberalizacija je nujna v tržnem gospodarstvu, s tem se strinjamo, je dejal direktor »Zastave«, vendar takšna, da bo vplivala na integracijo naših podjetij in na povečanje poslovne morale v našem gospodarstvu. Morali bi sprejeti kodeks za zaščito gospodarske in družbene morale v naši socialistični skupnosti, ker se mnogi kolektivi ne odrečejo različnim vrstam neelojalnosti v bitki za dohodek.

Omeniti je treba, da carinske in druge davjate na uvožene avtomobile znašajo okrog 55 odstotkov.

'Potrošniško gospodarstvo'

V naši družbi je vedno več ljudi, ki svoja sredstva ne bi trošili za nakup raznega blaga, ampak bi denar vlagali na hranilne vloge, če bi bile obresti večje, ali pa bi bili pripravljeni nagajati v neakne oblike socialističnih delniških vlaganj. To je v zvezni gospodarski zbornici povedal generalni direktor blagovnih hiš »Beograda« Čoka Jelinčić. Podčrta je, da se pri nas vedno bolj čuti, da smo preveč potrošniško gospodarstvo, ker se največ govori o delitvi dohodka, ne pa o oblikovanju skladov. »Bral sem v časopisih,« je dejal Jelinčić, »da je župan v Zürichu izdal listino zahvale nekemu upokojencu, ki je odprl trafiko. Ta trafikant je oproščan plačevanja davka za tri leta. Pri nas v Beogradu bi moral plačati najprej 2000 do 3000 dinarjev samo na račun mestne rente.«

Komu zvonijo telefoni

S približno 650.000 telefonskimi priključki smo že vrsto let trdno na predzadnjem mestu v Evropi. Za nami je samo Albanija. Najhuje je to, da so možnosti za skorajšnje izboljšanje položaja neznatne. Lakota po telefonih je nenastana. Pred dvema letoma je prošilo za telefonski priključek 600.000 ljudi, v začetku tega leta pa je ta številka dosegla, kot pričakujejo, milijon.

Statistika trdi, da je v velikih mestih potreba po telefonih zadovoljena šele takrat, ko na vsakih sto prebivalcev odpade najmanj trideset telefonov. V Beogradu je bilo lani nekaj več kot sedem telefonov na 100 prebivalcev, v Zagrebu 8, v Ljubljani 10, v večini drugih naših večjih mest pa 3 do 5. Jugoslovanski povprečje je 2,9 telefonov na 100 prebivalcev. Najboljša ilustracija stanja je podatek, da ima 33 večjih mest s približno 4 milijoni prebivalcev skupno 250.000 priključkov.

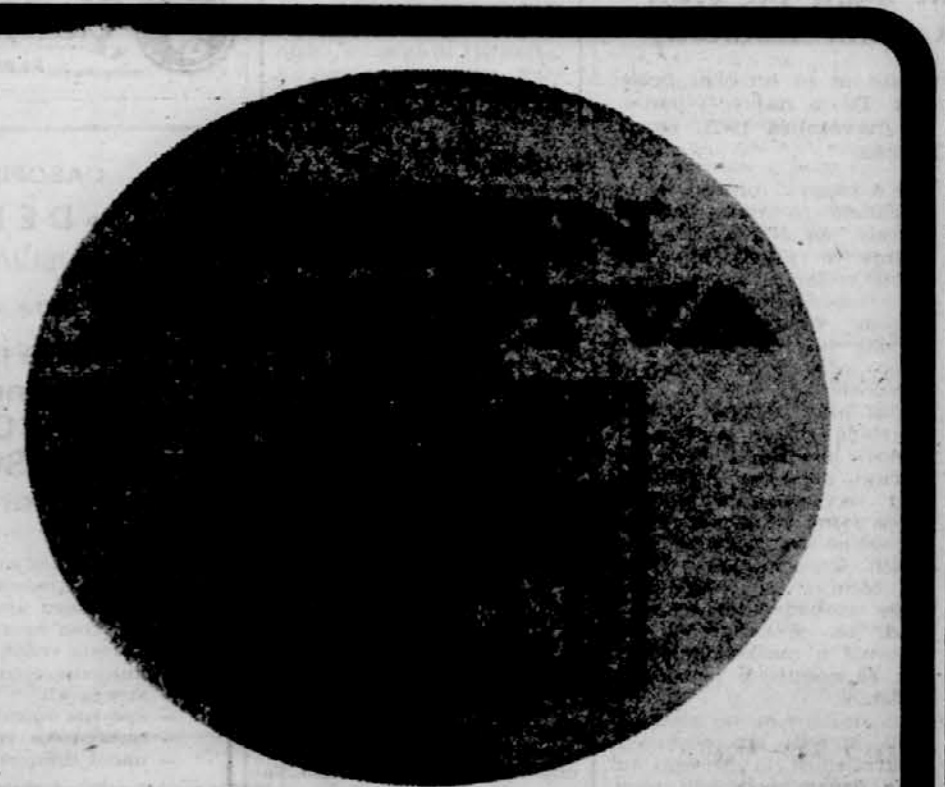
Program skupnosti ptt, ki predvideva, da bomo imeli konec leta 1975 2,2 milijona telefonskih priključkov ali poltrajni milijon več kot letos, je slaba tolažba. Na koncu tega programa bomo imeli povprečno 10 telefonov na 100 prebivalcev, kar nam bo prineslo samo neznatno izboljšanje sedanjega mesta na evropski telefonski rang lestvici. V začetku leta 1976 bomo imeli toliko telefonov, kot jih je imela na primer Španija pred tremi leti, piše Borba.

Gneča za 32 km obale

Slovenija ima le 32 kilometrov morske obale. Kako malo je to, kaže primerjava s Krikom, največji jadranski otok ima 190 kilometrov obale. Zato je razumljivo, da smo Slovenci vsak centimeter primorja spremlili v hotelih, vile, turistična naselja in avtomobilski kampinge. Letos bo med sezono gostom na voljo 18.000 postelj v hotelih in zasebnih sobah, kar pa še ni vse.

V Portorožu bodo razširili naselje na vodi — akvarel-jachting. Tu bodo stalno zasidrane razčne jahte, ki jih bo mogoče najeti, kot na primer hišice, seveda po cenah, ustreznih globokim žepom. Portorož je tudi sicer najboljše opremljena luka za jahte ob jugoslovanski turistični obali. Lani je obiskalo Slovensko Primorje 10.841 tujih jaht, večina italijanskih in avstrijskih, letos pa pričakujejo, da bo k nam prišlo 12.000 zasebnih ladij — in to na vseh le 32 kilometrov obale.

Mimogrede naj omenimo, da v Istri, Hrvaškem Primorju in Dalmaciji šele razmišljajo o gradnji posebnih luk, namenjenih za jahte. Nekaj so že uredili v Dubrovniku, v Rovinju pa bodo letos odprli akvarel v galviju Polari. In še to: tujec, ki dopolnje za lastno jahto, plača tudi na 15-krat več dolarjev kot drugi tujci gostje. Torej mi je treba le omogočiti, da bo lahko spustil sidro, piše »Večerni list«.

STALNA RAZSTAVA IN PRODAJA POPOLNEGA ASORTIMENTA NAGRAJENEGA POHIŠTVA

V PRENOVLJENI PRODAJALNI

lesnina

LJUBLJANA-STRITARJEVA 9

DO 10. VI. POPUST 5%

NARODNIKI DELA
SO
NEZGODNO ZAVAROVALNI

PRI ZAVAROVALNICI SAVA

Prva filtrska tovarna

V njej bodo predelovali v žvepleno kislino tudi vse odpadne pline

V rudarsko-metalurško-ke-mičnem kombinatu svinec in cinka v Kosovski Mitrovici bo te dni začela redno obratovati nova tovarna žveplene kisline. Gradnja tovarne je stala 40 milijonov dinarjev. Predvideno je, da bo tovarna na leto proizvajala 70.000 ton žveplene kisline, vrednost proizvodnje pa bo blizu 7 milijonov dinarjev. Tovarna bo kot surovino izkoriščala odpadne pline, ki nastajajo pri tehnološkem procesu topilniškega in rafinerijskega obrata v Zvečanu. Tovarna je opremljena s najnovejšimi napravami, ki bodo lahko prestrezale vse odpadne pline in jih spreminjale v SO₂, potem pa v žvepleno kislino.

V novem objektu bodo zaposlili 30 novih delavcev z visoko kvalifikacijo. Gospodarstveniki iz Kosovski Mitrovice pravijo, da je to prva »filtrska tovarna« na Kosovu, ki bo vplivala na zmanjšanje onesnaženosti zraka v Kosovski Mitrovici.

HAIREDDIN KACANIKU

Nolove težave v Saigonu

Uradni Phnom Penh je za nedolgo časa objavil novico, da so bili med kambodžan in tajsko vojsko diplomati stiki, novico enake vsebine, namrečjoče se na obnovo diplomatskih odnosov med Phnom Penhom in Saigonom pa je agencija AFP sicer poslala v svet, pa jo nekaj minut za tem umaknila, čeraj pa je sporočila, da je khmerski zunanji minister Kem Sampur, ki se muči v Saigonu, v 24 urah še dvakrat odločil tiskovno konferenco. Taka so nastala pri sestavljanju tistega dela skupnega sporočila, ki govori o meji in o pravih khmerske manjšine v Južni Vietnamu.

Najpomembnejša je prva točka, to je meja. Lon Nol in saigonski Vietnamci so čez noč iz pogodbenih sporazumov postali soseski, vendar take vrste, da drug drugega bolj sovražijo kot soseski.

Phnom Penh še nekaj časa kaže zmirnostno pripravo, ki jo je Washington dodelil saigonski vojski v Kambodži. Medtem ko izjave ameriških osebosti napovedujejo, da se bodo ameriške čete do 30. junija res umaknile iz Kambodže, morda pa še prej, je mladi in dinamični saigonski general Do Cao Tri, ki poveljuje južnovietnamskemu korpusu v Kambodži nedvoumno povedal, da sta omerila njegovi čet v Kambodži ne velja ne časovna ne omejitve. Tri, ki bo, kot vse kaže, od ameriških generalov v Saigonu prevzel v dedičino vietnamske vojne, prav nič ne skriva nezadovoljstva nad tem, kako teko stori med Phnom Penhom in Saigonom, v kambodžanski prestolnici močno pritiska, da bi se vse moje čete umaknile iz dežele. Poveljniku khmerske vojske sem o n na telefoniral, da nismo tu, da bi branili Kambodžo, marveč zato, da bi uničili Vietkong... khmerska vojska pa je demoralizirana in se noče boriti... je izjavil novinarjem in dal vedeti, da bo po umiku Americanov Saigon tista končna instanca, ki bo odločala, kaj je za Kambodžo dobro in kaj ni. Nikjer sicer še ni bila uradno formulirana zahteva, naj Kambodža odstopi izboklin Papagevej klun (po cesti 70 kilometrov do Saigon), neopazno, ki je nastal zaradi meje, pa daje slutiti, da se Saigonsci v imenu potrebe, ki jih narekujejo vietnamske, a tega področja ne nameratajo umakniti.

M. SUSTAR

Švica — EGS

Nič čudnega ne bi bilo, če bi poročila z neke tiskovne konference v Bernu v nazirju za tradicijo, češ da neutralna Švica navadno ne neti političnega vzemirjenja, vendarle razpolaga po Evropi koncentrirano voljo političnih odvisor. Pierre Graber, zunanji minister alpe konfederacije, je namreč skupaj z Ernstom Bruggerjem, ki vodi švicarske gospodarske resor, skoraj povsem nedvoumno napovedal, da se bodo feni začela pogajanja o vstopu Švice v Evropsko gospodarsko skupnost. To pa ne zadeva samo Švice.

Zadeva v neposrednem smislu vsaj še dve neutrini evropski državi. Avstrijo in Švedsko. Za obe je odnos do EGS v gospodarskem in političnem smislu zunanje politično vprašanje številka ena. Obe sta gospodarsko močno vezani na Skupnost, obe želita trajno urediti razmerje s njo, obe pa — podobno kot Švica — pri tem odira izrazita politična komponenta nje-nega združevanja. Uvodni del rimskih sporazumov iz leta 1957, ki so neke vrste ustava ali temeljna listina EGS, bolj kot jasno pove, da je gospodarsko povezovanje v EGS sestavni del obče in tudi politične integracije. Do ločila rimskih sporazumov o sprejemanju novih članic na prav tako jasno govor, da lahko postane članica EGS samo država, ki sprejme tudi njene politične razmere.

Med tremi evropskimi neutralci je Švica v razmerju do EGS najbolj izpostavljen; povod razen na avstrijskem odseku meji na članice Skupnosti. Razen tega je Švica v zvezi z zahodno-zahodnim razvojem sil med vsemi tremi najmanj eksponirana. Zato je razumljivo, da začne prva. Razumljivo pa je tudi, da bo urejanje odnosov med njo in EGS v precejšnji meri razjasnilo, kako daleč do EGS — oja ali širša pripravljenost popustiti pri svojih trdih političnih doličih, a tudi do kolikšne mere bo evropski vzhod in se posebej Sovjetska zveza pripravljeni mirno gledati po povezovanju neutralcev z EGS.

Moskovska »Pravda« je namreč pred nekaj tedni zelo različno postavila tri ne-utrajne dežele, da bi njihova priključitev k EGS porušila evropsko razpoložljivost. To da je preskrbenje napovedo iz Berna se do očito bolj kot prej odprla široka manevrska igra, v kateri bodo tri dežele in EGS skušale polskati nekakšno srednjo rešitev. Iste bo smislivo — če bo do njega sploh prišlo.

D. DOLINAR

HERBLOCK SVETLICE NAD MOČVIRJEM

»International Herald Tribune«, Paris

Napalm bombe na gverilo

Vročna vest v Rio de Janeiru: Brazilija je kupila v Franciji 16 nadzvočnih letal »mirage« — ZDA nimajo nič proti prodaji svojih letal »skyhawk«

OD NASEGA DOPISNIKA

RIO DE JANEIRO, maja — Med proslavljanjem konca druge svetovne vojne, v kateri so sodelovali tudi Brazilci z okoli tisoč vojakov, ki so se bojevali na italijanski fronti leta 1944 in 1945, je udarila v latinskoameriško javnost veliko bolj vroča vest: Brazilija je kupila v Franciji 16 nadzvočnih letal »mirage«. Istočasno pa je prišla iz Washingtona druga novica, ki je prav tako vroča: ZDA nimajo nič proti prodaji letal »skyhawk« Braziliji, Argentini, Čilu in Kolumbiji.

Zanimivo je vsekakor, da je medtem odplula iz Rio de Janeira proti argentinski prestolnici neka zahodnonemška fregata. Argentinci so jo lepo sprejeli in si jo ogledali, kot se to kupcem orožja in bojni ladij spodobi. Fregata je bila na čisto trgovskem potovanju, sicer poginoma drugičnem kot naša »Liburnija«. In kot da to ni bilo dovolj, so prišli preko Atlantika še sumarski Portugalske, brez dvoma najbolj nerazvite države v Zahodni Evropi, in po nudi svoja oklopna vozila. Kaj se je pravzaprav zgodilo, da hočejo naenkrat vsi prodajati orožje Latinski Ameriki?

Ugotovitev, da uporabljajo vsi rodovi vojske v skorajda vseh latinskoameriških državah zastarelo orožje, ni nova, vendar je nov vojaški položaj na zelenem kontinentu. Se do nedavnega je prevladovalo mnenje, da je praktično nemogoče, da bi prišlo do oboroženega spopada med dvema državama Latinske Amerike, in vendar smo bili lani priča tragično-komični vojni, tako imenovani nogometni, med El Salvadorjem in Hondurasom, letos pa je prišlo do sporov med Venezuelo in Guajano. Pravijo sicer, da so bili to le meini spori, toda v veliki meri se je spremenilo mišljenje tistih ki so doslej gledali samo na notranjega sovražnika: študentsko gibanje, gverilce v mestih in na deželi. Devet latinskoameriških držav je tudi povečalo svoj teritorialni pas na morju od 12 na 200 morskih milj in povsem jasno je, da bo treba sedaj braniti in kontrolirati teh 200 morskih milj, za kar, kot kaže, ni dovolj pri-

pravljenega nobena latinskoameriška država. In v tem okviru, ko praktično obstaja možnost boja med dvema državama kot obstaja notranji konflikt, predvsem gverila, proti kateri so Brazilci pred dnevi nastopili z vsemi sredstvi sodobnega bojevanja, vključno z letalstvom in napalm bombami, se oborožujejo vsi. Peruanci so kupili nadzvočna letala »mirage« že leta 1967, potem ko so Američani od klonili prodajo, Brazilci z vsemi silami ustvarjajo lastno letalsko industrijo. skupaj z Italijani, toda vseeno so kupili šestnajst »mirageov«, ki so obenem prva nadzvočna letala brazilskega vojnega letalstva. Medtem pa bodo Argentinci tudi že dobili ameriška nadzvočna letala »skyhawk« in z njimi opremlili svojo letalonosilko.

Misije raznih latinskoameriških držav neprestano hodijo v Evropo in kupujejo orožje. Kakor piše dopisnik nekega brazilskega lista iz Pariza v Evropi zatirujejo, da hodijo latinskoameriški častniki na stari kontinent samo na sprehod, medtem ko kupujejo orožje v ZDA. Morebiti so priročni o »vrednih« tovarnih nikakor ne tudi o nakupih, saj le te moreče opaziti izrazito tendenco po nakupovanju orožja v Evropi, kot vzrok pa navajajo predvsem boljše plačilne po-

Zahodnonemški izvoz kapitala

BONN, 27. maja (Tanjug). Videti je, da revalvacija mark še ni bistveno vplivala na izvoz blaga in kapitala ZR Nemčije. Zunanjetrgovinski presek v prvem letinskem tromesečju znaša 3 milijarde mark — izvoz se je povečal za 12 odstotkov. ZRN je v letih 1952 do 1969 izvozila za 17,6 milijarde mark investicijskega kapitala.

Glavni izvoznik investicijskega kapitala so vodilne zaahodnonemške družbe Bayer, BASF, Siemens, Telefunken, AEG, Volkswagen in Deimler-Benz. Siemens je zgradil samostojno elektrogospodarsko podružnico pri Buenos Airesu, družba Thyssen pa je vložila v zadnjih letih kar 5,7 milijarde dolarjev v proizvodnjo.

Volkswagen in Mercedes nameravata v Indoneziji zgraditi tovarne za montažo avtomobilov ter za proizvodnjo motornih vozil. Zahodnonemške avtomobilske firme naglo povečujejo proizvodnjo v Latinski Ameriki, zlasti v Braziliji in Mehiki.

NARODNIKI DELA SO NEZGODNO ZAVAROVANI PRI ZAVAROVALNICI SAVA

S poti po zahodni Afriki

Nevezanost po malijsko

Obisk Moussa Traoreja v ZAR z njegovimi odločnimi stališči in jasno usmeritvijo v močnejše povezovanje z arabskimi državami pomeni velik mejnik

OD NASEGA DOPISNIKA

BAMAKO, maja — Ta teden se je v temo vroče tropске noči nad letališčem malijske prestolnice spustilo posebno egiptovsko letalo. Z njim sta se z uradnega šestdnevnega obiska v ZAR vrnila domov predsednik republike, 30-letni poročnik Moussa Traore, in njegovo število spremljevalcev. Te prilike niso izkoristili za množične manifestacije ob slovesnem sprejemu, kakor se je dogajalo ob zadnjem obisku nekdanjega predsednika Modiba Keite v Kairu in po čemer se je tako odlikovala zdaj razpuščena stranka Sudanske zveze. Sprevod avtomobilov in policistov na motorjih je peljal po skoraj praznih ulicah večernega Bamaka. Vendar pa izidi tega prvega potovanja novega voditelja malijske države izven kroga nepozornosti malijskih sosedov niso nič manj pomembni od tistih iz časov prejšnjega režima, povrniti tega pa so pomembna etapa v razvoju zunanje politične usmeritve malijskega vojaškega odbora in vlade.

Mali je po površini velikanski, ima pa samo 60 dolarjev ljudskega dohoda na prebivalca, zato je tesno vezan na področje francoskega gospodarskega vpliva. Nima izhoda na morje, zato mora kmetijske pridelke pošiljati v sosednje in bogatejše nekdane francoske posesti Senegal in Sionokoteno obalo. Mali je navezan na francoski frank, toda tujeemu kapitalu se ne muči, da bi se uveljavil v tej revni in odmaknjeni državi. Mali praktično niti nima svojih kapitalistov, vaji ne v samih državah, to pomeni, da je edini na zunanje političnem področju pomoč socialističnih držav in hkrati vzdrževanje dobrih stikov tudi z Zahodom, medtem ko je strategija v notranji politiki utemeljena na močni državni intervenciji v gospodarstvu. Socialistične države, predvsem Sovjetska zveza in Kitaska, pa tudi Ju-

goslavlja, so malijskemu vodstvu pod Modibom Keito pomagale, da bi v razmerah velike zaostalosti uresničilo ljudski preporod, navdahnjen s socialističnimi idejami. Novi malijski voditelji, 30-letni kapetani in poročniki, ki so bili ogroženi zaradi deformacij zadnjega obdobja starega režima, so bili dovolj razumni in v navalu čustev pri reviziji državne politike niso šli predaleč. Kot domoljubi so vedeli, da politika nevtrčnosti ustreza globlji interesom države, ne glede na zunanje značilnosti režima. Zato so se že ob prevzemu oblasti izrekli za »strezno politiko nevtrčnosti in obsodili Keitino vladno, ki je podprla intervencijo v CSSR. Keitina vlada je hkrati demonstrativno izjavila, da ne bo sodelovala pri pripravah za prihodnjo konferenco nevtrčnih. To je bila očitna revizija temeljev malijske zunanje politike.

Novi režim je svojo zunanjo dejavnost potem usmeril na prizadevanje za priznanje s strani partnerjev strnoglavljenе vlade in za navezovanje stikov. Poleg tega je iskal tudi zunanjo gospodarsko podporo, da bi prebrel kritično stanje države.

Prvo pomoč je dobil od Francije, toda vojaki so hkrati pokazali, da so za vse vrste političnega pritiska s strani nekdane metropole prav tako občutljivi kot prejšnji režim. Vse doslej niso pustili, da bi razpuščili državna podjetja, čeprav so marsijska nerentabilna. Razpuščitev bi za Malijske pomenila vrnitev v stanje, kakršno je bilo pred sedaj samostojnostjo, Malijci bi se odpravili sicer šibkim, a vendarle svojim razvojnim jamstvom. Če bo ameriška tvrdka Texaco, s katero so pred dnevi sklenili pogodbo o raziskovanju, v Maliju našla nafto, bo to morda pomagalo, da bi rešili vrsto težav. Glede nardnega ponosa pa se Moussa Traore v hudih razmerah ni pokazal nič manj odločen od svojega velikega brata znanega in uglednega predhodnika Modiba Keite.

BOGDAN SALEJ

Če je po vojaškemu udaru mogoče govoriti o spremembah v naglasu in slogu malijske zunanje politike, se to nanaša na vlogo, ki jo ima režim v celotnem okviru državnih zadev. To precej pomeni, da se zavezujejo vojaškega odbora in vojaško-civilne vlade z gospodarskim in finančnim zdravljenjem. Poleg tega zunanjo politiko in njene manifestacije veliko manj, če sploh, uporabljajo v propagandne in notranje politične namene. Poseben poudarek in veliko truda gre za odstranitev sporov in napak v nesporazumov z neposrednimi sosedmi Malija. Ve delegacij in tudi sam novi voditelj države, so obiskali vse sosednje države in v tej smeri dosegli občutno izboljšanje, kar je za uspevanje države bistveno. Ti ukrepi so bili manj ambiciozni od Modibovih potez, potrdili pa so občutno spremembo v slogu: opustili so velike govore in visoke fraze ter vse spektakularno.

Malijski oficirji, ki so v zadnjih visoke diplomacije zmeraj nekoliko negotovi, pa so po drugi strani dosegli, da je zunanje politična dejavnost postala bolj skladna z dejanskimi možnostmi države. Glede tega resno razmišljajo o precejšnjem zmanjšanju števila rednih diplomatskih poslanstev v tujini. Je to preiskrno? Notranja opozicija trdi, da takšen umik ne koristi dejanskemu in dolgoročnemu interesu države.

Vladi poleg tega očita, da je njena politika preveč nedo-

Izraelsko arabski dialog

Izraelskim študentom je uspelo navezati posredni dialog z egiptovskim javnim delavcem, Ahmedom Baha Eddinom, direktorjem kairske revije Al-Musavvar. Na vprašanja, ki so mu jih poslali izraelski študenti, je Eddin odgovoril z upravljanjem, sajaki si žide po deset tisoč let jih lastijo pravico do politve v Palestino, istočasno pa odrekajo Palestincem pravico, da bi se po dveh desetletjih vrnili na svojo zemljo. Egiptovski novinar je tudi zavnil argumente izraelskih študentov, da so Arabci netolerantni in poudaril, da so Arabci in žide v preteklosti mirno živeli skupaj v Egiptu.

Izrael bi najbolje dokazal svojo demokratičnost, če bi svoje odgovore objavil v kakers hebrejskem časopisu v Izraelu. Je na koncu pikro navrgel direktor ugledne kairske revije.

Izraelci so njegove odgovore razen v hebrejskih časopisih objavili tudi v vladnem časopisu Al-Anba, ki izhaja v arabsčini v Jeruzalemu.

Francoski veto v EGS

BRUSELJ, 27. maja (Reuters). Zahodnonemška vlada je poslala drugim partnerjem v EGS tajno noto z zahtevo, naj ukinejo vse omejitve za priliv tujeega kapitala, predvsem iz ZDA v skupnost »ma-le Evrope«. Bonska vlada odločno zagovarja stališče, da bi hitrejši priliv tujeega kapitala v evropski industrijski »eksplozijo« zahodnoevropske gospodarske skupnosti. To stališče pa nasprotuje stališču Francije in tudi izvršne komisije EGS. Francija je že uradno zahtevala prednost za industrijske družbe znotraj EGS v investicijskih podvigih in odobritve preferencialov in skupne pomoči, v kapitalu do-mašnim podjetjem, da bi laže vzdržala tujo konkurenco. Tako je Francija postavila veto za poskus prodora nekaterih ameriških družb v to državo. Bonska vlada pa se izreka za načelo svobodnega tekmoval-nja. To utegne biti resen problem, ko »katerica« kma-lu poskuša doleteti skupno industrijsko politiko EGS.

Ta negotovost in kriza na Wall Streetu sta povzročili zasrkbljenost in nervozno tu-di v drugih svetovnih borz-nih središčih. Tako je celo tokijska borza, po moči si-cer druga na svetu, zabele-žila padec vrednosti delnic za več kot dvajset točk. Mot-nje so nastale tudi na bor-zah v Londonu, Frankfurtu, Milanu, Parizu in Zürichu.

Prodaja devizna sredstva na potne liste zasebna in službena potovanja — Odpira v vodi zasebne devizne tekoče račune — Sprejema dinarske hranilne vloge

JUGOBANKA Podružnica Ljubljana

MOUSSA TRAORE

njegovo odklanjanje, da bi uveljavili resolucijo Združenih narodov o Bliznjem vzhodu. Mali podpira »pravico« zadevo arabskih ljudstev, kakor tudi boj palestinskih ljudstev za uresničitev svojih zakonitih pravic. Obe delegaciji tudi podpirata vietnamsko ljudstvo v boju proti imperizmu in kolonializmu ter začasno revolucionarno vlado Južnega Vietnamu. Oba predsednika sta potrdila tudi svojo privrženost politiki nevtrčnosti in prizadevanje, da bi okrepili temelje nevtrčnosti in sodelovanja neblokovskih držav.

Ta obisk Moussa Traoreja s svojimi odločnimi stališči in jasno usmeritvijo v močnejše povezovanje z arabskimi državami pomeni velik mejnik. Skok preko neposrednih sosedov ter vmesno ustavljanje malijske delegacije v Sudanu, čadu in Nigeriji prav tako napovedujeta dejavnije obdobje malijske zunanje politike, zlasti na afriški celi-ni.

ANTON BEBLER

HIGIENSKA PAPIRNA KONFEKCIJA

Taloma

Sladkogorska SLADKI VRH

ČASOPISNI IN GRAFIČNO PODJETJE

»DELO« LJUBLJANA, TITOVA 35

sporoča,

da je pri tiskanju telefonskega imenika Slovenije, prišlo pri ČGP Delo — pod oznako »ČASOPIŠI« do napak, ki jih na tem mestu popravljamo:

CASOPIŠI	
»DELO« Ljubljana, Tomšičeva 3, h. c.	23-522
— glavni urednik	20-451
— odgovorni urednik	23-172
— sekretar časopisne enote	21-243
— dnevna redakcija	23-237
— kulturna rubrika	21-623
— stenografi	21-724
— športna rubrika	21-144
— ljubljanska rubrika	20-611
— nočni dežurni urednik od 21. do 2. ure	23-522
TT — Tedenska tribuna	20-446
— uredništvo, Tomšičeva 3, h. c.	23-522
— glavni urednik	22-449

POSEBNO OPOZORILO: razen zgornj navedenih direktnih telefonskih linij so vsa urednišča povezana še s hišno centralo 23-522. S hišno centralo je povezan tudi obrat časopisne proizvodnje.

Banka posluje za stranke vsak dan: od 7.30 do 12. ure in od 14. ure do 18.30 — ob sobotah: od 7.30 do 11. ure.

Novice

LJUBLJANA: koncertni nastop — Nocoj ob 20.15 uri se bo v dvorani Slovenske filharmonije predstavljal simfonični orkester srednje glasbene šole svoda za glasbeno in baletno izobraževanje v Ljubljani. V prvem delu koncerta bodo izvajali dve Beethovni deli — Uverturo k „Mignon“ in 3. klavirski koncert v c-molu. V drugem delu se bodo svrtili skladbe S. Otarca, B. Hribarja, L. M. Staričarja in F. Šturmaja in orkester, F. M. Staričarja. Koncert bo vodil in dirigiral H. Hribar. Dirigent orkestra je Vinko Subotič.

LJUBLJANA: Zborna Krstina v mednarodni žiriji — Razstavljeni Moderna galerija v Ljubljani Zborna Krstina je bil imenovan za člana mednarodne žirije 3. mednarodnega bienniala grafike v Krakovu. Žirija se je sestala 28. maja in bo delala do 29. maja.

DOMZALE: jubilejni koncert — Ob 20-letnici obstoja je zavod za glasbeno izobraževanje v Domzalah priredil izredno uspešni koncert, ki ga je vodil mladi dirigent Tomaž Habe. Koncertanti so izvajali dela Haydna, Beethovna, Bacha, Montija in drugih skladateljev. Fuleg orkestra so se z velikim uspehom predstavili tudi solisti.

BLEJ: 5. festival jugoslovanske TV — Od 31. maja do 7. junija bo v festivalski dvorani na Bledu 5. festival jugoslovanske televizije. Udeležilo se ga bo vseh šest jugoslovanskih studijev. Tekmovali bodo v 12 kategorijah, razporejenih po vrstah, predstavljajo pa se bodo tudi v informativni sekciji. Letos bodo poleg strokovnih žirij pri ocenjevanju prvič sodelovali tudi gledalci. Sedemčlanske žirije bodo v 18. jugoslovanskih mestih (med njimi so tudi Ljubljana, Maribor in Koper) spremljale potek festivala, ki ga bo televizija posredovala vask dan ob 8.30 do 14. ure. Strokovna žirija bo podelila denarne nagrade in kipe, ki jih je zasnoval mariborski akademski kipar Slavko Tihac.

BLEJ: razstava jugoslovanske TV designa — Kot spremljevalni prireditev 5. TV festivala bodo na Bledu 31. maja dopoldne v spodnjih prostorih festivala dvorane odprli razstavo jugoslovanske TV designa (scenografija, kostumografija, grafika). Razstavo bo spremljal tudi strokovni simpozij, na katerem bodo predavali domači in tuji strokovnjaki. Med zanimivimi temami so: plastika in novi materiali v TV scenografiji, trik in elektronika v scenografiji, grafično oblikovanje TV špic.

KOPER: priprave na dan prosvetnih delavcev — Podobor za prosveto in kulturo občinskega sindikalnega sveta v Koprju bo danes popoldne razpravljalo o pripravi na praznovanje dneva prosvetnega delavca. Kot predvidevajo, bodo prosvetni delavci zborovali v koprski kinodvorani ob krajšem kulturnem programu in ob poslušanju referata dr. Franceta Pečiča. Učitelj in družba ter kolektivistov. Studijska knjižnica Koper pa bo pripravila razstavo učil.

ZAGREB: nova edicija — Revija Most, ki jo izdaja Društvo književnikov Hrvatske v tujih jeziki, bo začela izdajati novo edicijo, namenjeno poeziji. V njej bodo izhajale pesmi uveljavljenih tujih pesnikov v hrvatskem prevodu. Urednik edicije je Slavko Mihalič. Prva knjiga z naslovom »Korenine« je posvečena francoskemu pesniku Pieru Seghersu. Njegove verzje je prevedel Ivan Kušan.

PULA: festivalske spremembe — Letošnji festival festival bo trajal od 26. junija do 3. avgusta. Kot doslej bodo vsi prijavljeni filmi enakopravno nastopali v konkurenci bodisi v areni, bodisi v filmskem centru. Glede delitve filmov na one v areni in one v kinematografu bo v primeru sporov odločala repertoarna komisija, ki bo imenovana 20. junija. Število članov uradne žirije se bo, kot kaže, zmanjšalo na sedem, pa tudi izbrali jih bodo na novo način. Skupna vsota, namenjena za nagrade, znaša tudi letos 75.000 dinarjev. Pametna sprememba pa je ta, da avtorska nagrada ne bo več povezana z nagrado za najboljši film. Na raven uradnih nagrad bodo letos dvignili tradicionalno nagrado gledalcev »Jelen«. Podeljevali jo bodo v areni izbirala pa jo bo žirija 50 članov, med katerimi bodo predstavniki kinematografskega distriktu, kritikov in puljskih gledalcev. Z »Jelenom« bo nagrajen tudi kinematograf, ki je v letošnjem letu predvajal največ domačih filmov. Pričakujejo, da bo v Pulju sodelovalo 20 filmov.

SPLIT: Minica režira dokumentarce — Znan jugoslovanski režiser Vatroslav Mimica režira dokumentarni film na temo Dalmacije v NOV, ki bo posvečen 30-letnici vstaje dalmatinskega ljudstva. Snemanje filma naj bi podprle vse dalmatinske občine in delovne organizacije.

BEograd: Herbie Man v Beogradu — 7. junija bo prvič v Jugoslaviji nastopil v beograjskem mladinskem domu eden najboljših jazz arsemblov, kvintet Herbie Mana. Vodja kvinteta velja za enega najboljših flavtistov na svetu. Z njim igrajo Steve Marcus, Sonny Sharrock, Bruce Carr in Miroslav Vitous.

BEograd: izbor novih akademikov — Danes bodo na posebni skupščini izbrali nove redne in dopisne člane Srbske akademije znanosti in umetnosti. Oddelki akademije so znanstvene univerzitetne in kulturne ustanove bodo predložile spisek 15 kandidatov za redne člane, 40 za dopisne in 3 dopisne člane iz drugih republik. Med njimi sta kot kandidata razreda za družbene vede pri Srbski akademiji znanosti in umetnosti profesor filozofske fakultete v Ljubljani dr. Fran Zwitter in član Slovenske akademije znanosti in umetnosti dr. France Stele.

SKOPJE: turneja Opere in baleta — Danes se bo v francoskem mestu Strassbourg začela 15-dnevna turneja ansambla skopske Opere in baleta, ki bo obiskal več francoskih in zahodnonemških mest. Program obsega 13 predstav iz letošnjega repertoarja skopske opere. Med njimi so Bellinijeva Norma, Smetanova Prodana nevesta, Hrističeva Ochrana legenda in druga dela.

RIM: umrl je Folco Lulli — Po daljši bolezni je v starosti 58 let umrl znan italijanski filmski igralec Folco Lulli. Rodil se je v Firencah leta 1912. Nastopil je v dolgi vrsti filmov predvsem zgodovinske in pustolovske žanra. Gledalci se ga spominjajo iz filmov »Zaklad Monte Christa«, »Ugrabitev Sabina«, »Ester in kralj«, »Orient express«, »Alibi za smrt«, »Operacija Balbeke in drugih.

KRAKOV: večer slovenskega pesništva — Lektorat slovenskega jezika na Jagiellovski univerzi v Krakovu je priredil pesniški večer pod naslovom »Slovenska poezija dvajsetih let«. Po uvodnem prikazu slovenskega pesništva v tem obdobju in posameznih pesnikov so študentje prebrali deset pesmi Srečka Kosovega, Antona Vodnika in Antona Podbevška v izvirniku in v prevodu lektorice Katarine Salamun-Biedrzyckie. Prevodi bodo verjetno izšli v poljskih literarnih revijah. Večera slovenskega pesništva sta se udeležila predstavnika jugoslovanskega veleposlaništva v Varšavi.

LENINGRAD: razstava jugoslovanskih fresk — 28. maja so v slavnem leningradskem Eremitažu odprli razstavo jugoslovanskih fresk, ki obsega več kot 100 kopij fresk iz obdobja od 11. do 15. stoletja, ohranjenih v srbskih, makedonskih ter črnogorskih samostanih. Razstavo je uvedel z nagovorom ravnatelj beograjske galerije fresk Milan Ivanović.

RIO DE JANEIRO: razstava jugoslovanskega slikarstva — V tokrat zvečer so v muzeju moderne umetnosti v Rio de Janeiro odprli razstavo sodobnega jugoslovanskega slikarstva. Razstavljena so dela 6 slikarjev, ki so se udeležili lanskega septembrskega bienniala likovnih umetnikov v Sao Paulo. To so Celic, Šljaković, Tikveš, Bakić, Tršar in Petlevski. Riv te dni se na akademiji za likovno umetnost v Rio de Janeiro bteka kad predavanj o srednjeveški umetnosti Srbije, Makedonije in Črne gore.

Film

Svežina, nadarjenost in — politika

Po 23. Cannesu

Mnogo, vse preveč festivalov, bodisi celovečernih ali kratkih, se je zvrstilo v zadnjih letih, ob katerih smo ugotavljali v najboljšem primeru, da so zgolj solidni; tu in tam smo dejali, da smo razočarani nad posameznimi nacionalnimi filmskimi pro-

izvodnjami ali pa kar nad vsem hkrati. Redki filmi so se dvigali nad povprečje, veliko jih je pristalo globoko pod njim.

Kranj

25 let Prešernovega zbora

Te dni mineva 25 let od tistega dne, ko je v Kranju zbral najboljši vneti pevci in ustanovili svoj zbor. Ta se je v svojem četrdesetletnem delovanju izoblikoval v enega naših najboljših pevskih zborov.

Iz zborove kronike povzemanemo, da se je 44. povelj prvič zbral na vaji 28. maja 1945, ko so z navdušenjem prvič po osebohoditvi skupaj zapeli slovenske narodne, borbene, partizanske in umetne pesmi. Dva meseca kasneje so imeli v Kranju svoj prvi samostojni koncert. Se isto leto je zbor, ki se je v začetku imenoval »Pevski društvo mesta Kranj«, nastopil v drugih slovenskih mestih. Naslednje leto so v Kranju ustanovili tudi ženski pevski zbor. Leta 1947 sta se oba združila in si nadela ime Prešernov zbor. Nato so se vrstili številni koncerti ter gostovanja po Sloveniji in drugih republikah. Zbor je pogosto snemal za radijske postaje. Leta 1959 je prvič nastopil zunaj naših meja, najprej na Koroškem, nato pa v Trstu. V zadnjih sedmih letih pa so kranjski pevci v kroniki svojih nastopov v kroniki mesta v Italiji, Franciji, Angliji, Holandiji in CSSE.

Zbor se je zelo dobro odrezal tudi na tekmovanjih. Prva leta po vojni je zmagoval na republiških revijah. Na mednarodnem tekmovanju pevskih zborov v Gorici pred štirimi leti pa je ženski zbor

zasedel prvo, mešani pa drugo mesto. Leta 1963 mu je občinska skupščina Kranj podelila Prešernovo nagrado, ob letošnjem jubileju pa je do bil Galusovo plaketo.

V 25 letih se je v moškem zboru svrtilo 192 pevcev, ki so vztrajali najmanj leto dni, v ženskem pa 87. Od ustanovitve zbor se sodelujejo dirigenti Peter Lipar, Stane Abe, Niko Bajda, Ivan Grašič ter Marica Dernač in Ljiljana Skvarča. Zbor šteje sedaj 31 pevcev in 30 pevki. Ob prizadevanjih pevskih članov za uspehe Prešernovega zbora največ zasluga njegov dirigent Peter Lipar. Bil je prvi, ki je takoj po vojni zbral okrog sebe najbolj vnete pevce, in jih potem vodil vse do danes. Sam je tudi napisal razne zborovskih skladb ter razen tega delal kot zavzet glasbeni pedagog in organizator. Zaradi njegove vsestranske dejavnosti in prizadevanj ga danes uvrščajo med najbolj zaslužne in najvidnejše glasbene delavce.

Ob svojem jubileju je Prešernov pevski zbor napisal posebno brošuro in pripravil spominsko razstavo, na kateri je s fotografijami, izrezki iz časopisov, priznanji, nagradami in drugim gradivom prikazal svojo dosedanja dejavnost. S slavnostnim koncertom, ki bo jutri zvečer v kinu Center, pa bo znova pokazal svojo kvaliteto, zaradi katere uživa zaslužen slavo.

LADO STRUŽNIK

Dubrovnik

Enaindvajsete igre

Stebri letošnjega dramskega repertoarja: Držić, Vojnović in Shakespeare

Do starta XXI. dubrovnikiških poletnih iger je še približno dva meseca, vendar pa je njihov program v glavnem že dokončen. Stebri dramskega repertoarja bodo tokrat Držić, Vojnović in Shakespeare. »Hamlet« se po treh sezonah poslavlja od Lovrijenca; zamenjal ga bo »Machbeth« (v prevodu Josipa Torbarine). Premiero pripravila režiser Vlado Habunek s protagonistoma Tonkom Lozom in Nevo Rošić, medtem ko bo Drama HNK predstavila v Lazaretih »Julija Cezarja« v režiji Koste Spajlica. V program iger je uvrščeno tudi »Prikazanje života« sv. Lovrinca mučenika (režiser Marko Fotez), ki ga bo predstavilo splitsko gledališče; zamišljeno je tudi, da bomo v Dubrovniku videli prvonagrajeno predstavo z letošnjega novosaškega Sterijinega posorja. Za zdaj se ni odločeno, ali bo na enaindvajsetih igrh sodelovalo dubrovniško gledališče s predstavo »Tartov«.

V solističnih nastopih, recitalih in monologih ne bomo srečali le naših umetnikov (Nevo Rošić, Zlatko Crnković in Nada Subotić), temveč tudi vrsto tujih ugodnih imen, med njimi veliko dramsko igralko, direktorico »Berliner Ensemble« Helene Weigel (Brechtovo vdomo) ter poplularno češkoslovaško estradno umetnico Hano Hegerovo. Ni se zanesljivo znano, ali bo dopotoval v Dubrovnik tudi londonski »Theatre Machine« ter italijanska skupina režiserja L. Ronconija, ki naj bi gostovala s proslavljenimi predstavami »Besni Or-

lando«. O glasbenem programu je toliko, da je nasploh zelo bogat in kvaliteten. Opozorim naj predvsem, da bo letošnji prvič gostoval v Dubrovniku »Balet XX. stoletja« M. Bejarta iz Bruxellesa z Berliozovim baletom »Roméo in Julija«. Zagrebška filharmonija bo izvedla Monteverdijevo delo »Vesproslava Beata Virginie« in Honeggerjevo »Jeanne d'Arc«, simfonični orkester zagrebške RTV pa Hydnovo »Stvarjenje sveta«. Opera HNK bo imela na Držićevi poljani premiero Beethovnevega »Fidelisa« (dirigent Lovro Matačić), na Revelinu pa bo izvedla Lisinskoga opero »Porina«, medtem ko bo balet HNK izvedel v Parku Gradac »Labodje jezero«. Za solistične koncerte so angažirali znane umetnike: Ružo Pospis-Baldani, Pierra Cochereau, Leonida Kogana, Nikolaja Geddo in druge.

Dramski del programa bo verjetno dopolnjen še z novo dramo Tomislava Bekarića »Smrt Stjepana Radića«. Kako pa je z letošnjim financiranjem iger? Praviijo, da tudi glede tega ne bo križev in težav. Znano je že, da se je hrvaški izvršni svet odločil za sistem sofinanciranja, ki ni statičen in ki pri znana naraščanje stroškov v kulturi — medtem ko je dubrovniška občina to vprašanje v bistvu rešila.

K temu prispevajo še dohodki od vse boljšega sodelovanja dubrovniških letnih iger z RTV Zagreb, kar po meni, da je perspektiva financiranja iger letos boljja kot kdajkoli doslej.

MARJAN KUNEJ

ci festivala, ki sem ji prisostvovala). Videli smo zares dobre filme, katerih odlični vtis ni mogla pokvariti pečica filmov, ki ni sodila na isto kakovostno raven.

Ze kralju po začetku sta se med filmi v tekmovalni sekciji (tu sta bila prikazana tudi najnovejši Buñuel in Bergman, ki se sicer nista pogovarjala za naslov najboljšega filma uradno) izkristalizirali dve smeri, ki bi ju lahko grobo razčlenili v politično angažiranost ter v psihološko razglabljanje o odnosih med ljudmi.

Najboljši film v prvi smeri (prve polovice festivala) je bil italijanski film Elia Petrija Preiskava državljan, ki je nad vsakim sumom. Površen opazovalec (verjetno samo kje v kinodvorani, ne na festivalu) bi utegnil meniti, da gre za pikantno in shrljivo obarvano policijsko zgodbo, vendar je film veliko več — tako zelo celo, da kmalu ne bi bil prišel na festival, ker se italijanske oblasti bojda niso strinjale s tem, da se po svetu prikazuje umazana zakulisna plat (njihove?) policije. Vendar to so govoričene, podobna smo slišali tudi potem, ko so v Tednu kritike predvajali jugoslovanski film Krsta Papčića Lisice, a vsi vemo, da so iz trte izvita.

Elio Petri si je privoščil (argumentirano) državno policijo in njeno hierarhijo prek prezeza novopečenega glavnega inspektorja, ki si je pridobil sloves in stolček z uspešno raziskavo umorov. Zanj je zagrešil sam — toda kdo bi sumil njegaj! Prek preiskave nepojasnjenega umora ekscentričnega dekleta se seznanjamo z intrigami in korupcijo dolocenega državnega aparata, ki ni nujno, da je pogojena z italijanskim okoljem, saj je to stvarnost hic et nunc!

Se vedno pri družbeno politični problematiki smo pri ameriškem filmu O krvi la jagodah, silovitih in dinamičnih pripovedi o študentskih nemirih — sicer kjerkoli, vendar to pot v San Francisco. Kljub temu, da se pripoved začneja vleči zaradi orisa ljubezenske zgodbe med srednjim junakom in revolucionarnim študentko, so vendar zaključne sekvence tako shrljivo impresivne, da gledalca dobesedno »stresa mraz«.

Ameriški študentje v tem filmu, ki izražajo upor proti razlastitvi zemljišča (namenjena črnem, dobila pa ga je univerza), se v mirnem asit in protivno policiji in nacionalni gardi, ki jih hoče zgnati iz univerzitetne telovadnice. Ljudje znajo čakati, kaj se bo zgodilo, v mraku prižigajo sveče in trepetajo. Študentje pa samo sedijo v krogih, mrmarajo vedno glasneje revolucionarno pesem in udarjajo ritem z rokami po tleh, ne menijo se za pozive, na pridejo ven. Nastopi obo-rožena sila, vdre v poslopje,

deluje naprej s solzicem, nato s pedrili. Grozljivo ob pogledih na okrvavljene obraze, skrivljena telesa! In film je bil na programu prav tisti dan, ko so na univerzi v Ohiu padli pod strelje ameriške policije štirje študentje!

Nemški film Malatesta in egiptovski Zemlja nista iz sodobnega časa, vendar sta prav tako politično družbeno angažirana, saj je prvi domala dokumentarni prikaz angleškega življenja sicilskega anarhista, drugi (za to deželo neverjetno spretno ustvarjen film) pa se upira angleški okupaciji.

Madžarski film Sokoli je prav presnetljivo spretno prikrita satira (morda ne je to, marveč parabola) na madžarsko (?) pojmovanje človečanskih pravic, osebne svobode posameznika, svobode izražanja in na določeno hierarhijo, pogojeno z vojaško disciplino.

Godarjev film (če je njegov najnovejši, je težko reči, saj se rojevajo kot zajci) Vetez z vabdom gre v isti politično angažirani smeri kot večina njegovih stvaritev od Maseculum femininum naprej: komentar, ki izraža osebno avtorjevo mnenje, njegovo (ne) poznavanje političnih dogodkov po svetu, predvsem na tako imenovanem Vzhodu in vizualna plat, ki navidez s komentarjem nima nobene zveze. To pot Godard — ne le zato, ker se ne moremo strinjati z njegovimi političnimi traktati, saj kar zadeva Jugoslavijo, nima niti pojma o našem samoupravljanju — marveč tudi zaradi izjavnarističnega vztrajanja pri vizualno zmehani plati, ki naj bi jo razumeli le intelektualci (kateri?), ne pomeni niti najmanjšega koraka v njegovih hotenjih in novih pogledih na filmski koncept.

Med filmi, ki so v prvi polovici festivala predstavljali smer psihološke razglabljanja o odnosih med ljudmi, je bil prav gotovo najzanimivejši najnovejši film Ingmara Bergmana Strast. Strast, se manifestira v raznih oblikah, strast, ki je zatrla in ne izbruhne ali izbruhne, strast, ki je ne kaznana. Bergman ni tako pronicljiv v obravnavanje človeških napetosti, lastnosti, niti ni filmsko novatorsko spreten kot doslej! Kljub izjemno zanimivi tematiki je malce razočaral. To se ni zgodilo Luisu Buñuelu, ki je apert. ustvaril ene svojih najsilnejših mojstrov. Njegova Tristana je prikaz razvoja neke osebnosti, ženske, ki pod vplivom okolja in o-koliščin spreminja značaj. Catherine Deneuve je z naslovno vlogo prikazala gotovo eno najboljših stvaritev svoje kariere. Med temi filmi velja omeniti še Boormanov film Leo Zadrži, ki je spretna in mična ironija na človekovo neobglednost.

Ce je bila tudi druga polovica festivala tako odlična, je postal Cannes filmska Meka.

MISA GRČAR

»KARIATIDE« — Mladinska plesna skupina oddelka za izrazni ples zavoda za glasbeno in baletno izobraževanje v Ljubljani se bo predstavila s svojim plesnim koncertom v petek ob deseti uri v letnem gledališču v Križankah. Na sporedu so »Kariatide«. Pedagoško in koreografsko sta koncert pripravili Ziva Kraigher in Dora Gobec. Predstava je v okviru Mladinskega tedna.

Žlahtni triptih Cankarjeve založbe

S tiskovne konference ob izidu treh reproduciranih ponatisov

Cankarjeva založba v Ljubljani je slovenski knjižni trg obogatila s tremi reproduciranimi ponatisti: Valvasorjevo Pasijonsko knjižico iz leta 1679, istega pisatelja Topografijo Kranjske ter Vedutami Kranjske Jožefa Wagnerja. Novi trije reproducirani ponatisti pomenijo obogatitev nekakšne žlahtne, da, rekli bi lahko nekomercialne, v ljubiteljsvo zagledane dejavnosti slovenske založbe. Od leta 1909, ko smo Slovenci dobili s faksimilirano izdajo Prešernovih rokopisov prvi reprint, pa do danes se je knjižna policia le-teh pomnožila na 47. V dejavnosti, s katero se v svetu ukvarja okoli 300 založb, sta se pri nas polno-vredno vključili tudi Cankarjeva založba in Mladinska knjižnica.

Pasijonska knjižnica, Valvasorjevo uvodno delo, je objavljeno v dveh nepopolnih izvodih. Začetek dela njegovega znanstvenega in umetniškega kroga pomeni to delo, ki obsega 17 listov in je pravzaprav rojstni list grafike na naših tleh. Bakroreze je vgrajval Andrej Trost po risbah Johanna Wirlexa; ta je sodeloval tudi pri nekaterih Valvasorjevih topografskih delih vse do leta 1788. Pasijonska

knjižica pa pomeni njegovo najpopolnejše umetniško delo. Oskrasne okvire silicije je povzel bakrorezez Trost po živalskih motivih, ki jih je izdal leta 1577 v Nürnbergu Virgilius Solis. Toda pustimo ob strani podatke, ki jih je z njemu lastno, prijetno, kar baročno govorico vpletel v spretno besedo dr. Emilijan Cevc: delu Pasijonska knjižica, ki ga je nadvse domiselno opremil Aco Mavec, povzete spremne besede pa prelila v francosčino Viktor Jesenik in nemščino Janko Moder, prislojajo strokovnjaki po kvaliteti in izvirnosti najvišje mesto v umetniški tvornosti Valvasorjevega kroga.

Cankarjeva založba je pred kratkim izdala tudi Wagnerjeve Vedute Kranjske. Knjigo je izdala s sodelovanjem svojega specializiranega oddelka — Trubarjevega antikvariata. Vedute je v letih 1842—1848 pripravil in izdal Jožef Wagner, risar, litograf in založnik. Tri-deset vedut prikazuje naše kraje v prvi polovici 19. stoletja. Izjemno lepo opremljeni mapi s trideset podobami naših mest, trgov in krajin je dodana spremna študija prof. Branka Reipa. S tonskimi klipi in umetniškimi papirjem je založnik dosegel

izredno majhno odstopanje od originalov.

Tretje, najobsežnejše delo, ki je izšlo v tem triptihu, je reprint Valvasorjeve Topografije Kranjske (iz leta 1679), albuma s 320 upodobitvami. Ta je v slovenskih knjižnicah prava redkost, saj je ohranjeno delo, je plod knjižotrskega sodelovanja Cankarjeve založbe ter monakovskega založnika dr. Rudolfa Trofenika. Spremljevala je napisal in redakcijo opravil prof. Branko Reisp, ki se je poglavitno tudi v raziskavo današnjih imen krajev in gradov, lokacij in stopnje ohranjenosti.

Vsi trije reproducirani ponatisti so eden izmed vrhov tovrstne dejavnosti Cankarjeve založbe, vrhov, ki pa dajejo razgled še na druge, za kulturno zgodovino Slovencev prav tako pomembne naloge. O tem, predvsem pa o izšlem triptihu, so novinarje seznanili delavci Cankarjeve založbe ter dr. Emilijan Cevc in prof. Branko Reisp na včerajšnji tiskovni konferenci.

PETER BREŠČAK

Zagorje ob Savi

Pesem iz 4000 mladih grl

V tej revirski občini je vse pripravljeno za slavnostni začetek ene največjih letošnjih prireditvev slovenske pevsk mladine. Zvečer se bo začela 2. republiška mladinska pevsk revija, na kateri bo sodelovalo nad 50 vokalnih ansamblov z okrog 400 solarji, med nastopajočimi pa bosta tudi pevski zbor Glasbene matice iz Trsta in mladinski vokalni ansambel iz Grada.

Za uvod v to prireditev, ki bo potekala letos tudi v znamenju 25-letnice osvoboditve in praznovanja meseca mladosti, bo nastopil s celovečernim koncertom mladinski pevski zbor Vesna iz Zagorja ob Savi. Dirigent Rihard Baermann je v programu uvrstil zahtevne pesmi domačih in tujih avtorjev. Pred tem bodo v avli delavskega do-

ma odprli razstavo likovnih del učencev in dijakov osnovne šole narodnega heroja Toneta Okrogarja-Nestla.

Na odru delavskega doma v Zagorju ob Savi bo tri dni odmevala pesem solarjev iz vseh večjih, pa tudi manjših krajev Slovenije. Prišli bodo vokalni ansambli iz Ljubljane, Kranja, Kopra, Nove gorice, Maribora, Novega mesta, Celja, Prekmurja in revirjev. V pripravi na letošnje revijo zborovskega petja mladih je sodelovalo najmanj 12.000 mladih ljudi, saj so povsod potekale občinske revije mladinskih in otroških vokalnih ansamblov, kjer so izbirali najboljše za nastop v Zagorju ob Savi. Zavojo tehtnih priprav ni nobenega dvoma, da bo letošnja republiška revija dejansko dokaj celo-

vit prikaz nadaljnega napredka in kakovosti zborovskega petja slovenske šolske mladine.

Revijo bo ves čas spremljala posebna strokovna žirija glasbene komisije Republiške zveze kulturno prosvetnih organizacij Slovenije. Komisija bi imela številne razgovore in posvetovanja z voditelji mladinskih pevskih zborov in bo predlagala ukrepe za izpolnjevanje zborovskega petja mladih.

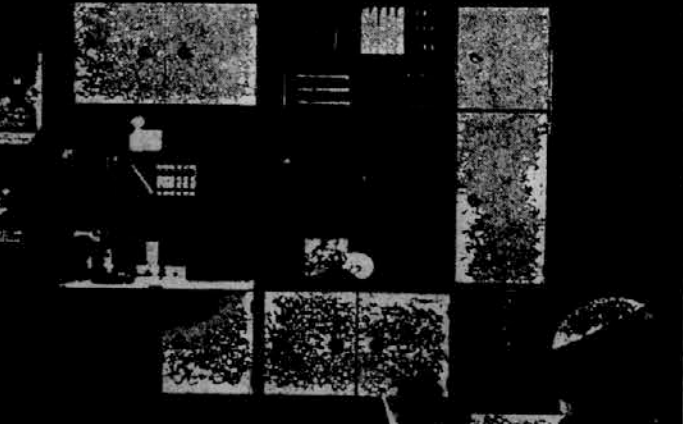
Zagorjani bodo torej že drugi in odslej stalno gostitelji mladinskih in otroških pevskih zborov Slovenije. Nad to prireditvijo je občinska skupščina Zagorje ob Savi namreč sprejela stalno pokroviteljstvo.

MILAN VIDIC

trgovina »meblo« nova gorica, kidričeva 18
organizira od 23.V. do 6.VI.

teden MEBLO

velika izbira pohištva in »jogi« vzmetnic
5. popusta — kredit do 10.000 n. dinarjev

Maribor: urbanistične novosti

Autobusno postajo bodo junija začasno prestavili pred železniško postajo

MARIBOR, 27. maja. Sinoči se je sestala urbanistična komisija in sprejela predlog zavoda za urbanizem in obdajanih strokovnih služb za prestavitev autobusne postaje z Glavnega trga začasno pred železniško postajo na Partizanski cesti.

Sedanje autobusno postajo je treba prestaviti na novo začasno lokacijo, ker v Minski ulici, na novi lokaciji za autobusno postajo še niso mogli urediti zemljišča in porušiti vseh predvidenih stavb.

Na začasni lokaciji pri železniški postaji bo autobusna postaja lahko ostala največ dve leti. Pozneje jo bodo dokončno prestavili v

Milensko ulico. Podjetje RIGrad bo pri železniški postaji takoj začelo s delom. Razčrtajo, da bodo začasno autobusno postajo uredili do 30. junija.

Na seji so razpravljali tudi o predlogih za lokacijo za nov dom upokoencev. V ožji izbor so določili lokacijo ob Koroski ulici in na Potrebju poleg centra za rehabilitacijo invalidov. Po-

udarili so, da bodo stanovanje v novem domu upokoencev ostala v rokah upokoencev. Sedaj se namreč dogaja, da stanovanja upokoencev prebajajo na njihove potomce, zaradi česar se zmanjšuje stanovanjski sklad društva upokoencev. Dokončno odločitev glede izbire lokacije so prepustili društvu upokoencev in skladu, ki bo gradil dom za upokoence.

Urbanistična komisija je odobrila novo lokacijo za pedagogsko akademijo ob Englesovi cesti. Hkrati pa so menili, da bi kaslejo preuditi tudi lokacijo na območju Vrtnarstva Maribor ob Koroski cesti, v kolikor bi se to podjetje preselilo na drugo lokacijo. Določili so tudi ceno na levem in desnem bregu v mestnem središču, kjer je prepovedano postavljati kioske.

Z nekaterimi manjšimi spremembami so potrdili ureditev podaljška promenade v mestnem parku do gostišča pri Treh ribnikih. Glede želji in zahtev za graditev garaž na območju Proletarske ulice so menili, da pride v poštev samo graditev podzemskih garaž. Glede namembnosti knjižare, ki ga je kupilo podjetje Kivnotehna iz Celja pa so menili, da so lahko v novem trgovskem lokalu razstavljajo različne eksponate in prodajajo le tiste predmete, ki jih kupec lahko v rokah odnese. Zaradi prometnih razlogov in poslovanjskih razlogov drugačna rešitev ni mogoča.

Odobrili so zidanje zasebnih stanovanjskih hiš severno od ceste Maribor-Dravograd nasproti motela v Bresterici.

Razprava o namembnosti dveh zgradb podjetja Talis na sačetu Koroske ceste je pokazala, da se tukaj lahko uredijo trgovski lokali za specializirano drobno trgovino. Podjetje Talis bi rado namreč stavbi na Koroski cesti 2 in 4 prodalo trgovskemu podjetju, ki bi tu uredilo veleblagovnico s 6450 kvadratnimi metri površine. Po mnenju urbanistične komisije graditev takšne veleblagovnice na tej lokaciji ne pride v poštev.

Urbanistična komisija se ni strinjala s predlogom sveta za blagovni promet, da bi na lokaciji sedanje mariborske tiskarne uredili garažno hišo, ker je v neposredni bližini hotela Slavica predvidena graditev okoli 400 podzemskih parkirnih mest.

POGOVOR Z MATURANTI — V torek dopoldne so predstavniki vseh štirih koroskih občin obiskali ekonomsko srednjo šolo v Slovenj Gradcu, ki letos praznuje desetletnico svojega obstoja. Z maturanti, ki letos končujejo šolanje, so se pogovarjali o gospodarstvu ter o možnostih zaposlitve. Foto: F. Jurad

Prodajalci imajo premalo šol

Anketa o kvalifikaciji zaposlenih v mariborski trgovini

Na eni od zadnjih sej sveta za blagovni promet mariborske občinske skupščine so ugotovili, da kvalifikacijska struktura in strokovnost zaposlenih v trgovini še vedno ne ustreza. Poudarili so, da je tudi ekonomska izobrazba pri vodstvenem kadru prava redkost. Zaradi tega je svet naročil anketo o gospodarstvu, naj ugotovi dejansko kvalifikacijo zaposlenih v trgovini.

Oddelek za gospodarstvo se je lotil naloge in anketiral skupaj 14 trgovskih delovnih organizacij, od katerih jih je 13 odgovorilo na anketo. V skupaj 14 trgovskih delovnih

je zaposlenih 3260 delavcev. Od skupnega števila ima vs. ekonomsko izobrazbo 15 delavcev, višješolsko izobrazbo 38 delavcev in srednjšolsko izobrazbo 285 delavcev. Bilni 10 odstoikov delavcev pa ima napopolno srednjo šolo, ostali romo osredelito. Od prodajnega osebja je visokokvalificiranih 230 delavcev ali 6,4 odstotka od skupnega števila zaposlenih, kvalificiranih 1338 ali 59,4 odstotka, ostalih 24,5 odstotka pa je polkvalificiranih ali nekvalificiranih.

Razna so kvalifikacijska struktura so se snemali tudi za to, kako so trgovske delovne organizacije zadovoljne s kadrom, ki prihaja iz centra za blagovni promet in kako skrbijo v trgovskih organizacijah za izpopolnjevanje že zaposlenih delavcev. Na prvo vprašanje je večina trgovskih organizacij odgovorila pritrdilno, nekateri pa menijo, da nista ustrezno usklajena teorija in praksa. Trgovske podjetje Zarja in povsem zadovoljno s kadrom, ki prihaja iz centra za blagovni promet in pravilno.

Šola skrbi, da se učenci teoretično usposabljaajo, za praktični pouk pa se malo zanima. Učenci bi dobili potrebno izobrazbo le, če bi vzporedno sledili tudi praktičnemu delu, ali vsaj tako kot je predpisano, da bi bili šest mesecev na teoretičnem pouku, šest mesecev pa na praktičnem delu. Med teoretičnim poukom pa bi bilo priporočljivo, da bi učenci vsaj dvakrat na teden bili na praktični v trgovini. Takšen način usposabljanja šola opušča in česar učence v šoli tako, da so po dve šolski leti zaposlena na teoretičnem pouku in dve šolski leti na praktičnem pouku, med teoretičnim poukom pa učencev na prakso sploh ne napotijo. Smatramo, da bi šola morala spreminjati svoj način usposabljanja trgovskih kadrov in se nujno poveževati in bolj usmerjati na praktični pouk. Le na tak način lahko pričakujemo, da bomo dobili dobro usposobljene trgovske kadre.

Razen tega bi morala šola zaradi maloobsejnega in turističnega prometa dati več poudarka tujim jezikom. Za izpopolnjevanje že zaposlene kadra skrbijo nekatere trgovske delovne organizacije tako, da nudijo svojim delavcem ugodnejše delovne pogoje, plačujejo šolnino na srednjih, višjih in visokih šolah, ali pa organizirajo pri šolskem centru za blagovni promet pouk za odrasle, da si pridobijo potrebno kvalifikacijo.

M. K.

stop - VSAK PITEK
stop - V VSAKO NIŠO
stop - NOVI STOP

V nekaj vrstah

MARIBOR — Mednarodni klub prijateljstva je pripravil v prostorih visoke ekonomsko-trgovske šole razstavo o Afriki, Aziji in Južni Ameriki.

Anketa — Izvršni odbor študentske skupnosti mariborskih študentov je pripravil na mariborskih višjih šolah anketo, v kateri bodo zbrali mnenja rednih študentov o pedagoškem delu na šoli.

Upokoenci — V petek bo ob 15. uri v Domu JLA občni zbor družba upokoencev Maribor-Center.

Teden čistote — Pred dnevi je krajevna skupnost Avgusta Majerčiča pripravila v mesecu čistote prostovoljno akcijo.

POLJČANE — Ste novih mladincev — Aktiv ZMS Poljčane je na slavnostni seji, katero so pripravili v počastitev dneva mladosti v poljčanski kino dvorani, posvetili posebno posredovanje sprejemu novih mladincev v svoje vrste. Predsednik aktivna ZM Poljčane Damjan Perko je sto pionirjem iz Poljčan in okolice podelil mladinske iskarnice in značke ter knjižico ZM na osnovni šoli. Ob tej priložnosti so mladi podelili posebno priznanje tudi dolgoletnemu aktivnemu članu združenja vodniku mladinske telovadne vrste pri TVD Partizanov v Poljčanah Augustu Kolariju.

RAVNE — Zasedanje DS — Na zasedanju delavčnega sveta železarnar so med drugim izvolili člane novega poslovnega odbora, odhoda za splošne zadeve ter imenovali člane stalnih komisij pri delavčnem svetu.

ODKROVANJE — Za dolgoletno aktivno delo v sindikalnih in drugih družbenopolitičnih organizacijah so nedavno na slovesen način izročili odkrovanje predsednika Tita zaslužnim delavcem. Tako sta odkrovanja z redom zasluže ter narod s srebrno zvezdo dobila Ivan Močnik in Ivan Kugovnik, medtem ko sta odkrovanja z redom dela s srebrnim vencem dobila Mihael Oslak in Božo Radičević.

FAKRIZJE — Gledališka predstava — V soboto zvečer bodo v prostornih dvoranah na Razkrižju uprizorili dramo Ivana Cankarja Kralj na Betajnovi v režiji dramske sekcije KPD iz Ljutomer.

Mladi pišejo — V mesecu je jugoslovanska nacionalna komisija za UNESCO razpisala nagrade za spise, ki naj bi jih napisali dijaki srednjih šol. Natečaja se je udeležilo 84 dijakov ESS Slovenj Gradec pod mentorstvom Toneta Turčinika. Poslali so sedem prispevkov. Ziri, ki je pri sprejehu ocenjevala, je z eno izmed drugih nagrad nagrajila tudi dijaka 2. letnika ESS Slovenj Gradec Slavka Zaleteja za spis z naslovom Naš svet leta 2001.

RAVNE — Brezplačno potovanje — Na predlog sindikalne organizacije železarnar bo letos v počitnišnem domu v Portorcu brezplačno letovalo 40 socialno ogroženih delavcev ter 40 upokoencev.

Del stare valjarne v muzej — Pred par meseci je zaradi zastarelosti nehala obratovati stara valjarne, ki je bila zgrajena pred 42 leti. Železarna je ugodila prošnji tukajšnjega narodnega muzeja ter mu brezplačno oddala posamezne dele stare valjarne, ki bodo odslej stalni eksponati tega muzeja na Koroskem.

SLOVENJ GRADEC — Prvi teden junija bodo v Slovenj Gradcu proslavljali občinski praznik. Imeli bodo številne kulturne, športne, taborniške in druge prireditve. Nad vse zanimiva bo revija mladinskih pevskih zborov, na kateri bo nastopilo devet zborov s 540 nastopajočimi pevci in srečanje folklornih skupin s staroslovenskimi pesmi. Osrednja proslava bo v nedeljo, 7. junija. Tedaj bo slovesna seja, na kateri bodo podelili občinske nagrade in Vručno nagrado.

Muzej v telavah — Delo muzeja ljudske revolucije v Slovenjem Gradcu močno zavirata neurejeno kadrovska vprašanje in financiranje. Zato bi bilo prav, so menili občinski mošje, da bi to čimprej uredili. Muzej naj bi financiralo več občin, so dejali.

MARIBOR — Pogrebi — Franc Tomažič, 86 let, upokojenec; Franciška Vajngerl, 53 let, upokojenka; Rudolf Rakusa, 77 let, profesor; Alojz Furman, 67 let, upokojenec; Ana Beranič, 70 let, preživetnica.

Muzej v telavah — Delo muzeja ljudske revolucije v Slovenjem Gradcu močno zavirata neurejeno kadrovska vprašanje in financiranje. Zato bi bilo prav, so menili občinski mošje, da bi to čimprej uredili. Muzej naj bi financiralo več občin, so dejali.

MARIBOR — Pogrebi — Franc Tomažič, 86 let, upokojenec; Franciška Vajngerl, 53 let, upokojenka; Rudolf Rakusa, 77 let, profesor; Alojz Furman, 67 let, upokojenec; Ana Beranič, 70 let, preživetnica.

Muzej v telavah — Delo muzeja ljudske revolucije v Slovenjem Gradcu močno zavirata neurejeno kadrovska vprašanje in financiranje. Zato bi bilo prav, so menili občinski mošje, da bi to čimprej uredili. Muzej naj bi financiralo več občin, so dejali.

MARIBOR — Pogrebi — Franc Tomažič, 86 let, upokojenec; Franciška Vajngerl, 53 let, upokojenka; Rudolf Rakusa, 77 let, profesor; Alojz Furman, 67 let, upokojenec; Ana Beranič, 70 let, preživetnica.

Muzej v telavah — Delo muzeja ljudske revolucije v Slovenjem Gradcu močno zavirata neurejeno kadrovska vprašanje in financiranje. Zato bi bilo prav, so menili občinski mošje, da bi to čimprej uredili. Muzej naj bi financiralo več občin, so dejali.

MARIBOR — Pogrebi — Franc Tomažič, 86 let, upokojenec; Franciška Vajngerl, 53 let, upokojenka; Rudolf Rakusa, 77 let, profesor; Alojz Furman, 67 let, upokojenec; Ana Beranič, 70 let, preživetnica.

Muzej v telavah — Delo muzeja ljudske revolucije v Slovenjem Gradcu močno zavirata neurejeno kadrovska vprašanje in financiranje. Zato bi bilo prav, so menili občinski mošje, da bi to čimprej uredili. Muzej naj bi financiralo več občin, so dejali.

MARIBOR — Pogrebi — Franc Tomažič, 86 let, upokojenec; Franciška Vajngerl, 53 let, upokojenka; Rudolf Rakusa, 77 let, profesor; Alojz Furman, 67 let, upokojenec; Ana Beranič, 70 let, preživetnica.

Muzej v telavah — Delo muzeja ljudske revolucije v Slovenjem Gradcu močno zavirata neurejeno kadrovska vprašanje in financiranje. Zato bi bilo prav, so menili občinski mošje, da bi to čimprej uredili. Muzej naj bi financiralo več občin, so dejali.

MARIBOR — Pogrebi — Franc Tomažič, 86 let, upokojenec; Franciška Vajngerl, 53 let, upokojenka; Rudolf Rakusa, 77 let, profesor; Alojz Furman, 67 let, upokojenec; Ana Beranič, 70 let, preživetnica.

Muzej v telavah — Delo muzeja ljudske revolucije v Slovenjem Gradcu močno zavirata neurejeno kadrovska vprašanje in financiranje. Zato bi bilo prav, so menili občinski mošje, da bi to čimprej uredili. Muzej naj bi financiralo več občin, so dejali.

MARIBOR — Pogrebi — Franc Tomažič, 86 let, upokojenec; Franciška Vajngerl, 53 let, upokojenka; Rudolf Rakusa, 77 let, profesor; Alojz Furman, 67 let, upokojenec; Ana Beranič, 70 let, preživetnica.

Muzej v telavah — Delo muzeja ljudske revolucije v Slovenjem Gradcu močno zavirata neurejeno kadrovska vprašanje in financiranje. Zato bi bilo prav, so menili občinski mošje, da bi to čimprej uredili. Muzej naj bi financiralo več občin, so dejali.

MARIBOR — Pogrebi — Franc Tomažič, 86 let, upokojenec; Franciška Vajngerl, 53 let, upokojenka; Rudolf Rakusa, 77 let, profesor; Alojz Furman, 67 let, upokojenec; Ana Beranič, 70 let, preživetnica.

Muzej v telavah — Delo muzeja ljudske revolucije v Slovenjem Gradcu močno zavirata neurejeno kadrovska vprašanje in financiranje. Zato bi bilo prav, so menili občinski mošje, da bi to čimprej uredili. Muzej naj bi financiralo več občin, so dejali.

MARIBOR — Pogrebi — Franc Tomažič, 86 let, upokojenec; Franciška Vajngerl, 53 let, upokojenka; Rudolf Rakusa, 77 let, profesor; Alojz Furman, 67 let, upokojenec; Ana Beranič, 70 let, preživetnica.

Muzej v telavah — Delo muzeja ljudske revolucije v Slovenjem Gradcu močno zavirata neurejeno kadrovska vprašanje in financiranje. Zato bi bilo prav, so menili občinski mošje, da bi to čimprej uredili. Muzej naj bi financiralo več občin, so dejali.

Izhod tudi v predelavi sadja

Pogovor o razvoju gospodarstva manj razvite občine — Pri Lenartu so se sestali republiški funkcionarji s predstavniki občine

LENART V SLOV. GORICAH, 27. maja. Danes dopoldne je bil na sedežu občinske skupščine pri Lenartu pogovor o razvoju gospodarstva v občini Lenart, ki velja za eno manj razvitih občin v Sloveniji. Pogovora so se udeležili članica IS SRS Zora Tomič, republiški sekretar za gospodarstvo Andrej Levičnik, pomočnik republiškega sekretarja za industrijo Jože Tepina in predstavniki občinske skupščine, družbenopolitičnih organizacij Lenarta in delovnih organizacij iz Lenarta in Maribora.

Predsednik občinske skupščine Lenart Franjo Muršec je uvodoma orisal sedanje stanje gospodarstva v občini in omenil nekatere možnosti za hitrejši gospodarski razvoj občine. Dejal je, da občina Lenart podpira ustanavljanje dislociranih obratov posameznih podjetij iz drugih občin tako, da brezplačno prispeva komunalno opremljeno zemljišče za gradnjo proizvodnih obratov. Poudaril je, da pri Lenartu še več let razpravljajo o možnosti, da bi zgradili kak obrat za predelavo sadja. V lenartski občini in na širšem območju Slovenskih goric je veliko sadja, ki ga ne morejo predelati.

Razprava je pokazala, da bi morala imeti podjetja zunaj občine pri ustanavljanju obratov v občini Lenart možnosti, da dobijo začetni kapital. Pri tem so poudarili, da bi morala podjetja v teh primerih dobiti posojilo pod ugodnejšimi pogoji. Takšni krediti bi se kaj hitro obrestovali in bi omogočili hitrejši gospodarski razvoj občine Lenart. Delovne organizacije zunaj občine bi v tem primeru lahko zaposlile tudi večje število delavcev. Podjetje Klemos ima dobre perspektive, vendar bi lahko storilo še mnogo več za povečanje proizvodnje in dodatno zaposlitev ljudi, če bi dobilo kredit v višini 1,5 milijona dinarjev. Podobna ugotovitev velja tudi za podjetje Alma Maribor in nekatere druge organizacije, ki se zanimajo za ustanavljanje svojih obratov v občini. Udeleženci pogovora so menili, da bi kazalo poskrbeti tudi za boljše cestne povezave v občini in z Mariborom.

MARJAN KOS

V Radencih bo letos živahno

Tudi letos bo med vrsto prireditev glavni dogodek festival komorne glasbe

V zdravilišču Radenska, kjer vlagajo iz leta v leto več denarja v razne kulturne, zabavne, športne in druge prireditve, bo letos še posebno pisana sezona zanimivih dogodkov. Predvsem bodo prišli letos na svoj račun ljubitelji zabavnih prireditev, saj bo poleg že tradicionalnih volitev radenskih src prvič v okviru »radenske noči« festival z naslovom »Pesem diolenca«.

To atraktivno prireditev, ki jo pripravljajo v zdravilišču Radenska v sodelovanju s klubom diolenca (člani tega kluba so soboska Mura, Vezena in Svila), in bo 27. junija, bodo posvetili izbiro najboljših zabavnih pesmi v jugoslovanskem merilu. Na festivalu »Pesem diolenca« bodo nastopili med drugimi tudi 4. M. Arsen Dedič, Marjana Deržaj, Majda Sepe, Braco Koren in drugi znani pevkarji ter ansambli.

Za domačine in domače ter tuje turiste bo nedvomno privlačna tudi plesni turnir s tekmovalcem zunanjih angleških in slovenskih plesnih parov. Ta prireditev bo 9. julija. Dne 1. avgusta bodo na prireditvi »Radenska srca« volili miss Slovenije.

Jubilej ekonomske šole

Srednja ekonomska šola v Slovenj Gradcu slavi 10-letnico obstoja

SLOVENJ GRADEC, 27. maja. — Danes so začeli na srednji ekonomski šoli v Slovenj Gradcu z jubilejnim praznovanjem ob desetletnici ustanovitve in delovanja te za korosko območje pomembne prosvetne ustanove. Predsedniki koroskih občin so se danes sestali z de. seto generacijo maturantov in se z mladimi pogovarjali o njihovih možnostih pri zaposlovanju in v nadaljnjem študiju.

Letos bo dokončalo srednjo ekonomsko šolo 42 maturantov, ki se bodo kot generacija pred njimi lahko zaposlili v gospodarstvu štirih koroskih občin ter sodelovali v lenjske in moziške. Del dijakov pa bo redno ali izredno nadaljeval študij na višjih in visokih šolah. Slovenj. gradsko srednjo ekonomsko šolo je doslej uspešno končalo 230 maturantov. Ko je bila šola ustanovljena so v gospodarstvu tega območja potrebovali 400 ekonomskih tehnikov, v prvem letu je bilo vpisanih 73 dijakov, medtem ko znaša njihovo število, v letošnjem jubilejnem letu že 224.

Ob desetletnem jubileju bodo učitelji in dijaki pripravili več prireditev in zaključno akademijo.

D. V.

POGOVOR Z MATURANTI — V torek dopoldne so predstavniki vseh štirih koroskih občin obiskali ekonomsko srednjo šolo v Slovenj Gradcu, ki letos praznuje desetletnico svojega obstoja. Z maturanti, ki letos končujejo šolanje, so se pogovarjali o gospodarstvu ter o možnostih zaposlitve. Foto: F. Jurad

MURSKA SOBOTA, 27. maja. — Jutri se bo začel v Murski Soboti 20. jubilejni simpozij živilske stroke, na katerem bodo sodelovali znani domači in tuj strokovnjaki iz Velike Britanije, Avstrije in drugih evropskih dežel. Dvodnevno posvetovanje, ki ga organizira jugoslovanski inštitut za tehnologijo mesa v Beogradu skupaj s KIK Pomurke in ostalimi jugoslovanskimi proizvajalci, bodo posvetili o načinu obdelave in uporabe zamrznjenega mesa.

B. B.

Na odru na vodi radenskega olimpijskega bazena pa bodo ob tej priložnosti poskrbeli za pravcato paradno izbranih pevcev Nada Knežević, Lola Jovanović, Radojka Šverko in drugi, napovedovalce pa bo Mišo Orlovčič. To prireditev so povezali z modno revijo, na kateri bodo nastopili znani jugoslovanski manekenki.

Tovariška Breda Znidarič, vodja informativne službe v zdravilišču Radenska, nam je dejala, da bo tudi letos glavni dogodek festivala sodobne komorne glasbe, ki si je pridobil ugled po vsem svetu. To bo že osma prireditev (festival bo 3. in 4. oktobra) z udeležbo domačih in tujih glasbenikov. Kot novost napovedujejo letos nastop znanega pariskega kvarteta »Parrenine«, Avstrije pa bo zastopal komorni zbor grške akademije za glasbo.

Z novimi investicijami v proizvodnjo in nove hotelle se večajo tudi potrebe po prireditvah v Radencih, zato smo pripravili načrte za ureditev velike kulturne dvorane z blizu stoletni sedeži, je dejala Breda Znidaričeva in pristavila, da zahteva tako usmeritev tudi sprememba struktura gostov.

B. BOROVIC

MARIBOR

Zanimivo predavanje

MARIBOR, 27. maja. — Sinoči je komite konferenc ZKS visokošolskih zavodov v Mariboru pripravil zanimivo predavanje zveznega poslanca Marjana Dajčmana o vtihih s potovanja jugoslovanske parlamentarne delegacije v Zahodni Nemčiji. Marjan Dajčman je bil član jugoslovanske parlamentarne delegacije, ki je letos obiskala Zahodno Nemčijo. Udeleženci predavanja so pokazali izredno zanimanje za obisk naše delegacije v tej državi in za politične in ekonomske odnose med obema državama.

M. K.

Razbremenitev skupščine občine Laško

LAŠKO, 27. maja. — Jutri bosta v Laškem seji dveh svetov: sveta za socialno varstvo in zdravstvo ter sveta za solstvo in telesno vzgojo. Oba sveta imata med drugim na dnevnem redu razpravo o razširitvi pristojnosti, oziroma o delitvi dela, po kateri naj bi sveti v občini razbremenili del občinske skupščine določenih opravil in dejavnosti, ki spadajo predvsem v pristojnost specializiranih organov pri občinski skupščini. Na ta način naj bi s povečano pristojnostjo svetov razbremenili oboja občinska zbora, ki bi se lahko bolj posvetila osnovnim političnim problemom v občini. Medtem, ko bo svet za solstvo, kulturo in telesno vzgojo razpravljal še o učnih uspehih, o strokovnosti učnega kadra, bo svet za zdravstvo in socialno politiko razpravljalo o letnem poročilu sanitarnega inšpektorata, preden bo to poročilo predloženo občinski skupščini v razpravo.

J. KR.

Obsojen star znanec sodišča

MARIBOR, 27. maja. — Pred mariborskim okrožnim sodiščem se je danes zagovarjal 39-letni Peter Cizic, doma iz Jamna na Hrvatskem, po poklicu kamnosek brez zaposlitve. Lani je na zagrebški cesti v Ptuju opazil, da v hiši Marije Emeršič ne gori luč. Zato je predpostavil, da ni nobenega doma. Nasilno je odprl vežna vrata in iz njene stanovanja odnesel štiri moške obleke, pregrinjala, razno blago in druga oblačila v skupni vrednosti približno 1300 dinarjev. Dejanje je priznal.

Cizic je že star znanec sodišča, ki je več let predsedel v zapir. Tudi sedaj je v postopku pred okrožnim sodiščem v Zagrebu zaradi vložnih tatvin. Sodišče ga je obsodilo na eno leto in tri mesece strogega zapor. U. S.

Hlod ga je ubil

KRSKO, 27. maja. — Danes smo zvedeli, da se je v pone-delek pri spravljanju lesa smrtno ponesrečil 60-letni Janez Češek, doma iz Lokve pri Breistanici. Češek je skupaj s Francem Kočanom odšel v gozd, da bi spravila k cesti težek hrastov hlopd. Pri tem je Češku v bližini ceste spodrsnilo, da je padel vzrak na cesto. Tudi hlopd se je zvalil za njim in ga tako hudo poškodoval, da je bil na mestu mrtev.

J. S.

Prekoračena meja silobrana

MURSKA SOBOTA, 27. maja. — Na soboškem okrožnem sodišču se je zagovarjal 26-letni Stefan Riturper iz Kušanovec v soboški občini, ker je 15. novembra lani z nožem smrtno nevarno ranil sovaščana Gezo Novaka.

Sodišče po opravljenem dokaznem postopku ni sledilo obtožnici v celoti, ker je menilo, da je Stefan Riturper ranil v silobranu, vendar je pri tem prekoračil dopuščene meje.

Obtoženi Riturper je namreč potegnil nož in hudo ranil Gezo Novaka, ko je ta po medsebojnem sporu zbil z močnim udarcem na lila obtoženceva tasta. Tako je sodni senat smatral dejanje za prekoračenje silobrana in je Riturperja obsodil na 8 mesecev zapor. Kazen je pogojna, za dobo 2 let.

B. B.

Po nesreči je pobegnil

MURSKA SOBOTA, 27. maja. — Sinoči ob 21.40 je neznan voznik osebnega avtomobila (po izjavi očividcev naj bi bil fiat 750) povozil na mestu čez potok Ledavo v Murski Soboti, 24-letnega Karla Nemca in ga hudo ranil. Voznik osebnega avtomobila je po nesreči pobegnil, ranjenca pa sta prepeljala v sobosko bolnišnico z osebnim avtomobilom fiat 750 mlad moški in mlajša ženska, ki ju v bolnišnici niso poznali.

Postaja malice v Murski Soboti prosi voznika fiata 750, naj se zgasi zaradi pojasnila na soboški postaji milice, ali pa naj telefonira na številko 21-020.

B. B.

Kazen zaradi posilstva

MURSKA SOBOTA, 27. maja. — Na okrožnem sodišču v Murski Soboti se je zagovarjal 30-letni Stefan Lanjšček iz Cepincev zaradi posilstva. Obtoženi Lanjšček je 3. avgusta lani posilil starejšo sovaščanko, ki ji je starel celo z nožem.

Senat je spoznal Stefana Lanjščka za krivega in ga je obsodil na 10 mesecev zapor. Zaradi mnenja izvedenega psihiatra, je sodišče izreklo milejšo kazen, kot bi jo sicer.

B. B.

KINJAZ MILOŠ V POKOLJU — Da ne bo pomote: minirailna voda »Kinjaz Miloš« v svetu ob Muri se ni konkrutno domači radenski slatini, pač pa so pred kratkim domačini občudovali sobosne »minirailne« tovornjake (na sliki), ki so jih za to podjetje izdelali v mariborski tovarni av

Otoki

Na Pašmanu pri Zadru bo samo še letos mir

Dosedaj samotni otok vrtnarjev in vinogradnikov bo dobil prihodnje leto cesto, trajekt, most, vodovod in tisoče obiskovalcev

Otok Pašman postaja depandansa turističnih zmožljivosti Biogradske in deloma Zadarske riviere. Še letos poleti bo na Pašmanu precej mirno, razen na gradbišču asfaltirane ceste, katero bodo potegnili ob vsej severni obali otoka. Imajo celo namen zgraditi most čez opek preliv med Pašmanom in Ugljanom (otoka sta bila povezana do leta 1883, ko so skalno ožino razstrelili).

Otok je dolg dobrih dvanajset kilometrov. Na jugu je skalnat in strm in tam sploh ni naselij. Na severni strani pa se gore spuščajo položno k morju. Ob obali ali tik nad njo je več lepih in starih na-

Tkonu, Pašmanu in Zdrlecu, kjer imajo tudi manjše restavracije. V drugih krajih pa lahko dopustniki dobe hrano pri zasebnikih. Cena prenočišča v zasebni sobi stane v sezoni največ 8 din (prva kategorija), najmanj pa 6 din (tretja kategorija). Hrana v restavraciji stane (trije obroki) največ 30 din na dan. Pri zasebnikih hrana ni cenejša, je pa boljša.

Vsi kraji imajo elektriko, vodo pa pričakujejo prihodnje leto, ko naj bi bil s celne napeljan vodovod. Imajo pa seveda dovolj kavnice. In seveda več kakor dovolj do- brega vina, ki stane pri sneposrednem proizvajalcu največ 3,50 dinarjev za liter.

Z ribami Pašma ni pretirano založen, ker se kmetje šele v zadnjem času in prav zaradi turistov zanimajo tudi za ribištvo; dosedaj so se ukvarjali izključno s kmetijstvom. Še največ ribičev je v Tkonu, ki je tretji največji kraj na otoku (okrog 800 prebivalcev).

V vseh krajih, ki so vsi mirni in odmaknjeni (še letos) so lepe, a skromne pla-

gradom in Tkonom pa bo pričel delovati verjetno jeseni, ko bo cesta dograjena.

Za sedaj so kraji na Pašmanu povezani s celno z ladijsko progo med Zadrom in Biogradom. Ladija odplove iz Biograda vsak dan ob 4.30 in priplove v Zadar ob 7.10. Ob sredah in sobotah pa odplove ladija iz Biograda tudi ob 13.00 in pride v Zadar ob 15.30.

Iz Zadra odplove ladija ob ponedeljkih, točkah, četrkih in petkih ob 13.15 in pride v Biograd ob 16.00. Ob sredah in sobotah pa sta še dve zvezi: ladija odplove iz Zadra ob 7.30 in 15.45 ter pride v Biograd ob 10.00 in 18.25.

Ladija pristane v Pašmanu, Nevidanah, Dobropolju in

Jajce in Buna

Na poti skozi Bosno na morje (smer: Zagreb — Banjaluka — Sarajevo — Mostar — Ploče) se lahko zanesete na dva kampinga; ti delujejo pri Jajcu (ob Plivskem jezeru) in v Buni za Mostarjem. Kamping ob Plivskem jezeru (13 km po asfaltu od glavne ceste) je kar prijeten (senca, elektrika, bungalovi in možnost kopanja). Odprt je do konca septembra. Cena: za osebo 6 din, za avto 2, za šotor 2, turistična taksa 1,50 (popustov ni). Tudi kamping v Buni (7 kilometrov od Mostarja) je lepo urejen (senca, voda, elektrika, bungalovi). Cena: za osebo 5 din, za šotor nič, za avto 1,50 din, prav toliko tudi turistična taksa. Popustov ni.

Zdrlecu. Vožnja od Biograda do Zadra stane 4,40 din. Lokalna ladija pa vodi večkrat na dan še na progi Biograd — Filipjakov — Turanj — Pašman. Za zelo nizko ceno pa vas prepeljejo tudi z motornimi čolni na primer iz Filipjakova v Pašman ali iz Biograda v Tkon.

Ce bi radi rezervirali je naj- bolje, da »napadete« Turistič- ki biro v Biogradu (telefon: 057-71-120).

KORNATI: Pogled iznad Salija na jugoslovansko Polinezijo.

„Njegoš“ bo plul iz Trsta na jug

Edina redna ladijska proga, ki povezuje Trst in istrsko obalo z Zadrom

Slovenska obala je deležna le ene same domače redne ladijske proge. Vzdružuje jo podjetje Jadrolinija. Proga števila 41; povezuje Trst z otokoma Silbo in Zadróm.

Ladija »Njegoš« bo plula od 30. maja do 28. septembra med Trstom in Zadrom. Od- hod iz Trsta ob ponedeljkih, sredah in petkih vedno ob de- vetih zjutraj. Odhod iz Kopa- ra pol ure kasneje. Iz Portoroka ob 10.15. Ladija pristane v Umagu, Poreču, Rovinju, Pu-

Pri vojakih pa je bolj poceni

Vojaško turistično središče Baško polje je postalo slavno zaradi svoje cenenosti

Vojaško počitniško središče v Baškem polju pri Makarski je kar precej znano. Kljub temu tudi letos ne zvišujejo cen. Na voljo je še nekaj prostora v prvi polovici junija in v drugi polovici septembra (tu je podnebje zelo toplo!).

Penzion v dvoposteljni sobi do 40 din. Baško polje je 50 km oddaljeno od Splita in 10 od Makarske. Lepa plaža, zelo skrbno urejena športna igrišča! Restavracija in bar. Tele- fon: 77-366.

Se ceneje je v vojaškem počitniškem domu v Gradu nedaleč od Ploče (Dom »Dju- ro Selim«, kategorija D). Le- pe plaže, prijetna okolica in tudi jeseni se toplo. Tele- fon: 70-610.

Nič dražje ni v vojaškem počitniškem domu v Divuljah pri Trogirju. Nekatere ute- nejno-motilni letala, ki vzletajo

Gorska divjina le za izbrance

Črnogorska jezera so najlepša v državi, a razmeroma zelo težko dostopna

Neznani, skriti in za nekatere kar precej divji svet črnogorskih gor. Primerno le za popotnike, ki se ne boje težav, neudobnosti in prijetnih ter neprijetnih pre- nečenj. Črnogorska jezera!

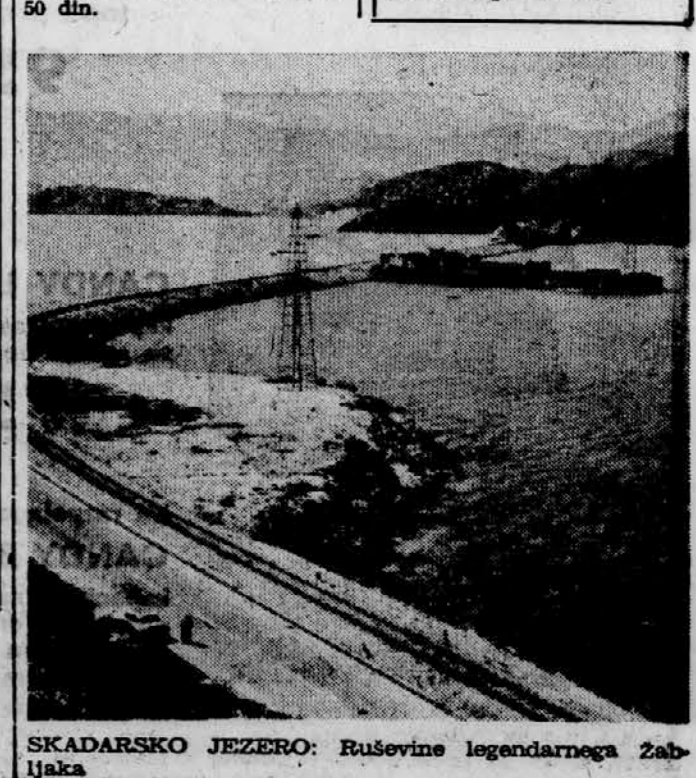
Na najvišjem nivoju je malo Ridsko jezero, ki leži na Prokletijah kakih 2000 metrov visoko. Do tja je iz Plava speljana le kozja ste- za, ki ni kaj prida označena. Posvetujte se s planinci v Plavu. To je eno najlepših gorskih jezer v državi in le- ži v najbolj divjem ambien- tu.

Prav tako v Prokleti- jah: Vizitorsko jezero pod goro Vizitor. Dostopno je iz Plava in Andrijevice. Lepo- ta in divjina. Z avtom mo- lahko po zelo slabi cesti pri- dete precej blizu.

Durmitorsko Črno je- zero je le eno izmed števil- nih jezer na tem področju. Nadmorska višina 1470 me- trov. Dostop po cesti iz Ti- tograda (105 km). Makadam in ne predobra cesta. Izho- dišče za ture na vrh Durmi- torja. Steza še kar dobro markirana. Jezero je prem- rilo za kopanje, ob njem sto- ji hotel »Durmitor«, ki ima okrog 230 postelj. Odprt je od začetka junija do konca septembra. Penzion 65 din. Ob jezeru je poletni tla- dinski kamping.

Malo Biogradsko jeze- ro je nedaleč od ceste iz Titograda proti Beogradu, 22 kilometrov od Kolašina. Nadmorska višina 1120 me- trov. Zaščiten rodna oko- lica. V jezeru postrežni sulci. Mnogo divjadi. Imajo čolne, kopanje le za utrje- ne. Ob jezeru je depandans- sa hotela »Bjelasica« iz Ko- lašina — kočica »Biogradsko jezero«: 35 postelj; penzion 50 din.

Liubljana ne bo imela letos letalske zveze z Zad- rom. Pač pa bo imel vsa- kodnevno (razen ob ne- deljih) letalsko zvezo z Zadrom sosednji Zagreb, odkoder bodo letala lete- la proti Zadru ob 10.15 (torek in četrtek), ob 15.35 (ponedeljek in sredo) ter ob 19.10 (petek in sobota). Polet traja eno uro. Ce- na: v eno smer 125 din, povratna pa 238 din.

SKADARSKO JEZERO: Ruševine legendarnega Zada- rja

TKON: Največji med malimi na Pašmanu

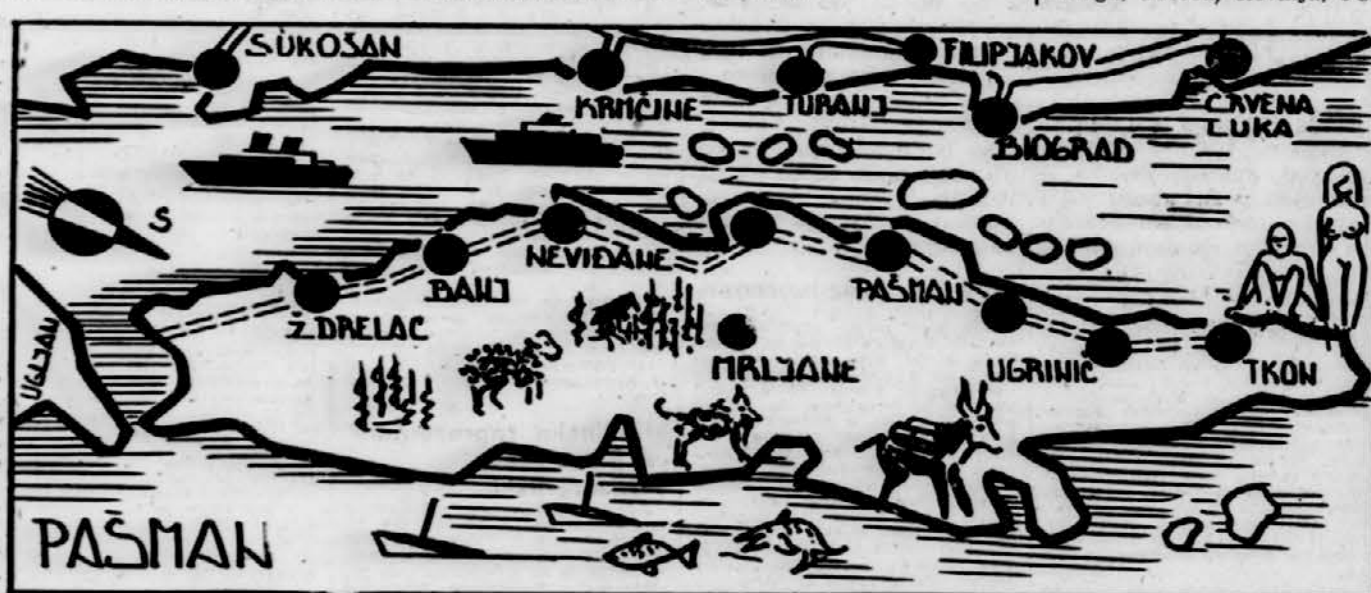
selij okrog katerih se širijo polja (zelenjava), vinogradi, nasadi oliv in sadovnjaki. Z vsem tem je otok dobro za- ložen.

Pašman še nima hotelov in tudi cesta med kraji (danes ni taka, da bi se lahko po njem vozili z avtom, poseb- no ne letos, ko je v vsej dolžini eno samo gradbišče. Prihodnje leto bo cesta, tra- jekt in potem pridejo še ho- tel.

V vseh vaseh na Pašmanu imajo več sto postelj v tu- jskih sobah, največ seveda v

že: tu večje tam manjše, se- veda pa je na voljo veliko skalnih plaž za tiste, ki radi čofnejo neposredno v globoko morje.

V Pašmanu imajo tudi maj- hen kamping, ki je seveda skromno opremljen, a ima lepo senco in prijetno malo plažo. Če bi se hoteli z avtom in svo kramo prepe- ljati do tega kampinga se zglasite v Biogradu v Turis- tičnem biroju. Radi vas bodo prepeljali s trajektom, ki pre- vaha tovornjake na gradbišče nove ceste. Trajekt med Bio-

Krka ob Krkici

Prijeten je izlet do vasi Krka pri kateri nedaleč od Gradiča izvira mlada Krka

Ko se cesta rahlo povese in bujna hosta razredči, se odpre obširen razgled na Krško polje. Prijazna in domaća je ta pokrajina zelenih travnikov, gozdov in vsepovsod razmetanih zasebkov, med katerimi se vije pravkar rojenata Krka. Vsa teh zasebkov ima svoje ime, vsi skupaj pa štejejo k vasi Krka. Tu sta tudi gostilni Borštnik in Rebolj.

Pri Borštniku so prav tisti dan kuhali brinjevec, ki pride do potrošnika v dvodecilitr- skih in litrskih steklenicah z etiketo »Krški brinjevec«.

»To je žeš tara tradicija na- še hiše«, je dejal domači sin Borštnik. »Prodajam ga po 45 dinarjev, če ga kdo vzame več, tudi po 40 za liter.«

Stopil sem še k Rebolju, kjer skrbe za prehrano tuj- cev. Tu imajo dve skromni so- bici, ki še niso urejene, saj je ves krški turizem še moč- no v povojih. Napotili so me drugam, k Zabukovcu na šte- vilko 15, kjer imajo nekaj tu- jskih sob. Sobe so dvopostelj- ne z mizlo tekočo vodo, pod oknom pa sumi Krka.

spet na dan iz dveh izvirov pri vasi Gradiček, dvajset minut hoda od vasi po kar dobri poti. Prvi izvir pod visoko skalno se imenuje Poljarica, kot se je imenoval prastar grad na tistem mestu.

Drugi izvir prihaja na sve- to pod vhodom v Krško ja- mo, v okrog 40 metrov globo- kom tolmunu, deset minut od prvega in je označen s mar- kacijami in kašpotom. Vhod- ni del jame, ki ni dolga, je precejšnjih razsežnosti in ob- zidan s kamnjem. Rov po kakih stotih metrih privede do vode, ki si prav tam utere- niško pot med kamnitimi blo- ki.

Mimo izvira se dviga tudi pešpot na hlovo goro, do va- sice, ki je znana iz NOB. Dobri dve uri hoda! Krka ima avtobusno zvezo z Ljubljano preko Ivančine gorice in Mu- ljave.

SPLIT: „Salona — ekspres“

Od 13. junija do 13. septembra bo na progi Ljubljana — Split vozil »Salona-ekspres« (»poslovni vlak«). Odhod iz Ljubljane ob 5.26, prihod v Split pa ob 13.35. Od- hod iz Splita ob 14.47 in vrnitev v Ljubljano ob 23.05. Večina ladij na otoke odplove kmalu po 14. uri, tako da bodo potniki imeli čas ujeti zveze z otoki. Cena prevoza: 90,00 v eno smer. Veljajo vsi popusti. Možnost nakupa povratne vozovnice! To je za sedaj najboljša in najhitrejša zveza s srednjim Jadranom.

Dragi Solaris vabi

V razkošnem hotelu »So- laris« v Zablacu pri Si- beniku (5 km) bo v le- tošnji sezoni nemara še precej prostora. Penzion v dvoposteljni sobi v ju- liju in avgustu je 87,50 din, v juniju in septembru 60,00 din, v maju ter ok- tobru pa 47,50 din. Ho- tel je sodoben (dobra B kategorija), ima lepo (be- tonsko) plažo ter skrbno urejena športna igrišča.

KRKA: Idila starih mlinov in novih vikendov

Foto: J. Zrnec

Prijetna Martinska

Kamping »Martinska« pri Sibeniku (po cesti 14 km, čez zaliv 5 minut s čolnom!) spada med bolj- še »tabore« na Jadranu. Lep prostor v senci borov in pogled na Sibenik on- stran zaliva. Odprt do konca septembra. Dobra plaža, luka za manjše »barke«, trgovina, a se- njaivo, sadjem in živili. Ma- la restavracija dobro za- ložena z ribami. Tuži a top- lo in hladno vodo. Po- stna kuhinja. Cena: oče- ba po 3 din, avto prav tako po 3, šotor brezplačno, tu- ristična taksa 1,5 din. No- benih popustov. Razme- roma cenen in kar dobro urejen kamping in bres- pretiranega hrupa.

NAROCNIKI DELA NEZGODNO ZAVAROVANI

PRI ZAVAROVALNICI SAVA

Vrtimo globus

PARIZ — V Franciji je 13,7 milijona avtomobilov in tovrstnikov. Avto ima okoli 56 odstotkov francoskih družin. Lani je Francija izvozila nad 50 odstotkov svoje avtomobilske proizvodnje.

FRANKFURT — Zahodno-nemška industrija je v aprilu izdelala 378.182 avtomobilov, izvozila pa jih je 213.254, kar je mesečni rekord. Četrtna proizvodnja je s 708.903 avtomobilov za 7,3 odstotka večja kakor v enakem obdobju lani.

PARIZ — Ogrodje nedograjenega mostu v pariški okolici je zgrneno na avtomobilsko cesto. Tramvaji so poskodovali več avtomobilov, ranjeni so štirje potniki.

SIDNEY — Glavno padalo se ni odprlo. 26-letni padalec Kevin Nielsen je strmo glavič iz višine 600 metrov na letalskem mitingu pri Sydneyu. Gledalci so videli, kako se je padalec trudil, da bi odprl rezervno padalo, a mu ni uspelo.

LONDON — Britanski raziskovalec dr. Jenkins je ugotovil, da govorniki papuanskega plemena na Novi Gvineji okoli sedemsto naredijo. V nobenem izmed njih ni izraza za živčevost.

TOKIO — Kdor bi rad obiskal geje, a nima pri sebi gotovine, lahko vrže kreditno karto v rezo avtomata, ki mu nastoje 2.000 jenov. Če vrne posojilo s potrditvenimi obvestili v treh mesecih, dobi spet kreditno karto.

ZURICH — V žuriskem telefonskem imeniku je na desetih straneh skupno 2.500 naizjavnikov s priimkom Müller. Še več ljudi s tem priimkom je v Berlinu, kjer so v telefonskem imeniku napolnili 18 strani.

SYDNEY — Prireditelji zabav lahko po posredovanju posebne agencije v Sydneyu najamejo goste. Prek časopisnih oglasov išče agencija ljudi, ki so pripravljeni hoditi na zabavo in tam kramljati. Najbolj zaželeni so moški, ki prenesejo precej prijace.

NEW YORK — Hotelski gost se je jutraj pritožil pri vratarju, da zaradi mrtve stene skoraj vso noč ni zaslišel očesa. Mrtva stena vas vendar ni mogla nadlegovati, je rekel vratar. »Moja me pravzaprav ni pokolnisa, je odvrnil gost, »temveč tisoč živih stenic, ki so prišle na njen pogreb.«

Saje in dim nad deželo

Bakterije in škodljive kemične snovi v mnogih javnih vodovodih ZDA

LOS ANGELES — Še v bližnji preteklosti so krasili pomarančni gaj južno Kalifornijo v okolici Los Angelesa. V jasnih dneh je istinski opazil na zahodu barvno svetlobo, ki varujejo obalo, na vzhodu pa masneze planine. Vse to je zdaj mimo, kot tančica leži smog nad morjem in gorami. Niti z obalnih čer nima razgleda po oceanu, z vzpetim se vidi dolinski naselji, nikjer ne moreš uiti prometnemu vrvežu. Široke ceste in gradnje brez urbanističnega načrta so izmahljale pokrajino, tabori nedeljnih izletnikov so polni smeti.

V deželo, ki je bila nekoč sadovnjak in vrta, se je prišlo po letu 1940 vsak mesec na tisoče ljudi, ki so gradili, kjer se je komu zdelo, ker je veljalo nenapisano jamstvo, da se sme vsakdo neomejeno pregrešiti nad vsemi zakoni narave in razuma.

Na lepem je začel prirastati, pojmatni, polagoma je usihal, nazadnje se je spremenil v

svoje nasprotje. Lani se je samo iz Los Angelesa odšlo približno 20.000 ljudi. Po približnih ocenah odide zdaj vsak mesec vsaj 2.000 prebivalcev, ki so razočarani, ker je sonce tako medlo in zrak tako slab.

Tako kakor v Los Angelesu je v vsej Kaliforniji Santa Barbara drgeta pred bližnjim izbruhom nafte. V dolini Joaquin, ki je veljala za eno najrodovitejših kmetijskih področij na svetu, posevki venejo v smogu, primisi dima in saj v zraku. Naravne parke so preplavili motorizirani izletniki. Kalifornija, ki so jo nekoč opisovali kot deželo prihodnosti, se mora boriti za obstoj.

Medtem ko se države na ameriškem vzhodu, kjer ni položaj nič bolj, prebija iz dneva v dan, je Kalifornija napovedala boj smogu, ki zastirja življenjsko okolje. Detroitu, središču ameriške avtomobilske industrije, je dala ultimatum. Avtomobilska industrija se dobro zaveda, kaj pomeni, če dežela z najgostejšim avtomobilskim prometom zagrozi, da bo prepovedala benedne motorje. Hkrati Kalifornija omejuje graditev cestnega omrežja. Denar, ki je bil prvotno določen za to namen, bo porablja za boj proti škodljivim primisem v zraku in sploh proti zastrupljanju okolja.

Letos bodo v Kaliforniji volitve. Vsi politiki so zapislali med volilna gesla tudi skrb za čist zrak in vodo. Toda v boju za zdravo življenjsko okolje ni političnih strank in stanovskih razlik. V mestu Santa Barbara se konservativni milijonarji in nemirni študentje, mladi ljudje in upokojenci skupno borijo proti petrolejskim družbam. V gozdovih, ki se ponašajo z najstarejšimi in najvišjimi drevesi sveta, se dajo mladi ljubitelji narave privezati k debelom, da bi drvarjem preprečili delo.

Akcija za zdravo naravno okolje se širi po vseh ZDA. Strokovnjaki zvezne uprave so ugotovili, da vsebuje 30 odstotkov vode iz javnih vodovodov prevelike količine različnih bakterij in škodljivih kemičnih snovi. V skoraj vseh vzorcih vode so našli sledove kemičnih sredstev za zatiranje rastlinskih škodljivcev. »Zaskrbljenost je upravičena, čeprav se ni neposredne nevarnosti za narodno zdravje,«

Osamljena jadrnica

Umrl je Leonid Teliga

VARSAVA — Leto dni po uspešni samotni plovidbi od Casablanca do otokov Fidli in nazaj je v Varšavi umrl v starosti 53 let poljski pomorščak Leonid Teliga. Bivši letalski topničar, ki je bil med drugo svetovno vojno pri britanskem letalstvu, je moral lani maja v bolnišnico zaradi bolečin v trebuhu med pustolovsko plovidbo, dolgo 16.000 kilometrov. Pred mesecem dni je spet prišel v bolnišnico.

Na jadrnici »Opty« (okrajšava za optimizem), ki ima dva jabora in nosilnost pet ton, je Teliga, ki je začel v Casablanci, prejel Atlantič, nato pa je plul po Panamskem prekopu in čez Tih ocean do otokov Fidli. Vračal se je po isti poti v Casablancu je prispel po 27 mesecih plovidbe konec lanskega aprila.

Njegovo jadrnico so kasneje z ladjo prepeljali v poljsko pristanišče Gdinja, ker se je pomorščak zaradi žlednih težav odpeljal domov z letalom, čeprav je prvotno nameraval pluti z jadrnico prav do domačih obal.

Za svoj uspeh je dobil Teliga številna priznanja in nagrade. Bil je tudi pisatelj, njegovo knjigo so bile na tiskarjane. Pred smrtjo je pripravil topotopis o osamljeni plovidbi čez dva oceana.

Tovarna pitne vode

Tovarna v Orlyju pri Parizu preliči vsak dan 300.000 kubnih metrov vode iz Seine. Sedanja zmogljivost lahko poveča na 400.000 kubikov dnevno oziroma 18.000 na uro, z razširjenim naprav na bi mogli pridobiti do 800.000 kubikov čiste vode dnevno. Tovarno sestavlja osem štiri-metrskih stolpov, visokih 75 metrov. Voda, ki jo čistijo posebne naprave, ostane v njih okoli enajst minut. Sto metrov od tovarne so čistilne naprave, ki skrbijo, da umazana voda ne pride nazaj v Seino.

Točna ura

Novi švicarski merilci časa, imenovani »ultra kremenčeve ure«, zaostane ali prehitijo v letu dni kvečjemu za šestdeset sekund. Ure se bodo v bližnji prihodnosti pojavile na zahodnoevropskem in ameriškem trgu, kjer bodo stale okoli štiristo dolarjev. Za zdaj bodo lahko nosili le moški, ker tovarniški strokovnjaki še ne morejo spraviti mehanizma v manjše okrove ženskih ur.

»Dvojni ključ«

54. nadaljevanje

»Če bi zasadih kako svojo prijateljico z drugim moškim, mu ne bi bilo všeč, kaj?«
»Z eno izmed njegovih žensk?« Gospa Thurstonova je bila razočarana. »O, nani ne bi bil ljubosumen.«
»Na koga bi bil potem ljubosumen?«
Za gospo Thurstonovo je bilo očitno to vprašanje bedasto. »Name, na koga drugega?« Oči so se ji zasvetile. »Če bi se samo orila na drugega moškega, bi me ubil. Vem, da bi me.«
»Toda če bi kak druga ženska kot Marie...«
»Za to se sploh ne bi zmenil. Sicer pa je bil v tvek ponoči ob enajstih že doma.«
»Hotel sem vas vprašati o tem. Praviš, da je bila enajsta ura. Kako veste tako natančno?«
»Predavalji so televizijsko reklamo. Tik pred dnevnikom.«
»Pred dnevnikom ali po dnevniku?«
»Hladno mu je odgovorila. »Pred dnevnikom. Saj sem vam že povedala.«
Ni kazalo, da jo bo Dominie omajal v tej izjavi, zato je rekel: »Ali mislite, da je Ray človek, ki bi mu kak ženska dala ključ?«
»Ključ? Kakšen ključ?«
»Ključ od njene hiše, njenega stanovanja.«

»Tako je. Težava je le v tem, da ni mogla vedeti, da potrebuje alibi, ko so jo vprašali. Nihče ji ni povedal, kaj hoče od nje, ko smo ga odpeljali. Po tistem pa ji nikakor ni mogel dati navodil. Spustili smo ga šele takrat, ko je ona potrdila uro, ob kateri je po lastni izjavi prišel domov.«

»Razen,« sem rekel, »če ji ni povedal sam v tvek ponoči po umorih.«
Dominie je zmaljal z glavo. »Ne, S tem se ne strinjam. Če ji ne pripoveduje o svojih ženskah, in v tem oziru ji verjamem, čemu bi se ji bil izpovedal, da je zagrešil umor, ko je uredil tako, da je bil videti samomor? Časopisi, policija, vsi so trdili, da je bil dvojni umor in samomor. Nič drugega mu ni bilo treba storiti, kakor molčati. Šele takrat, ko smo polovili osumljence, smo sporočili javnosti, da so bili umorjeni vsi trije. Ne morem razumeti, zakaj bi kar tako polovili pred ženo svojo glavo na tla.«
»Torej moramo izločiti Boltona, Mannersa in Thurstona. In kje si zdaj?«
»Pri začelnih JH. Poiskal bom telefon in spet poskusil s Jean Heffernan, potem pa bom poročal na poveljstvo. Ura je šest. Menda bi se rad vrnil domov.«
»Ne, zdaj ne. Začel sem se zabavati.«

26
Dominie je imel zdaj več sreče in je našel Jean Heffernan doma. Toda sporočila nama je, da pripravljajo večerjo in naj ne prideva pred sedmo. Dominie je to po radiu sporočil poveljstvu in si privoščil odmor, da bi nekaj prigriznil.

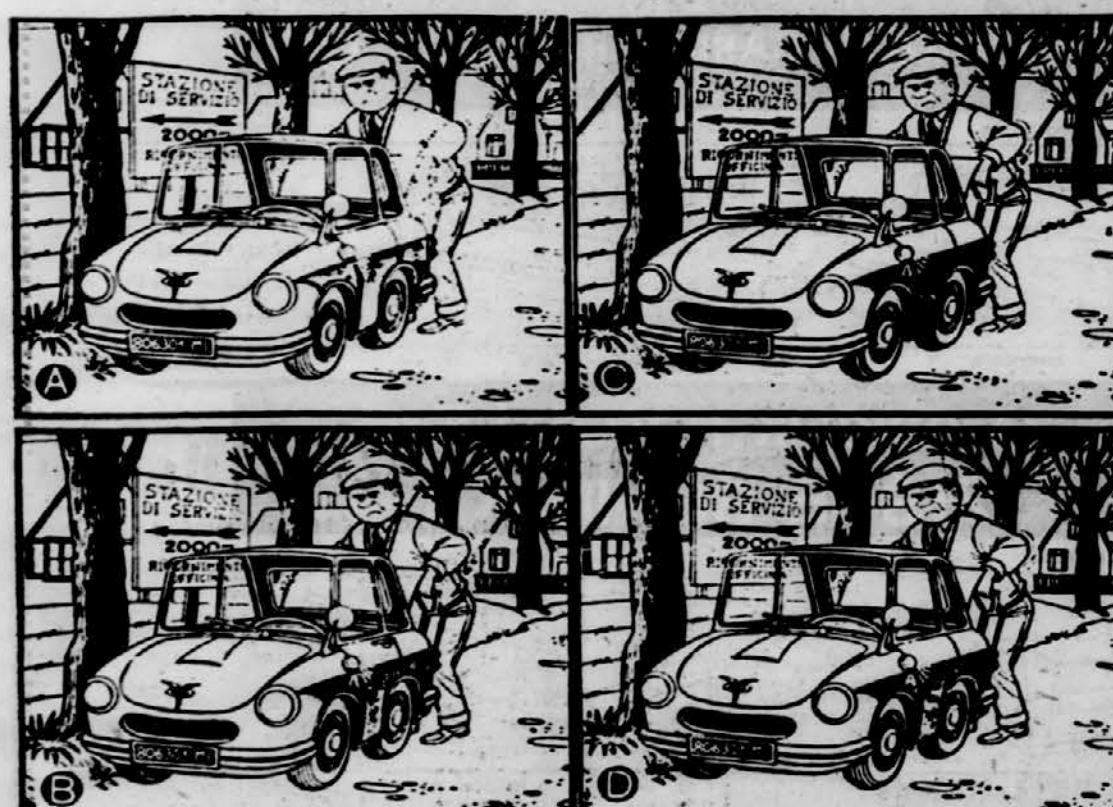
Skupaj sva jedla pri Seafarerju in spomnil sem se na Laurie, čeprav je ni bilo tam. Če bi vedela, da sem zunaj in poslušam razgovore med policijo in raznimi osebami, bi bila prepričana, da izkoriščam sorodstvene zveze s šefom policije.

Z Dominicom sva med jedjo obravnavala zadevo z vseh strani. Vprašal sem ga: »Če ne boš mogel naprtili krivde JH, kje se boš znašel?«
Dominie ni bil v skrbeh. »Bomo poiskali koga drugega. Tisti njen ključ je ključ do vsega skupa. Mislim, da ga ni dala moškemu, kakršen je Thurston. Strinjam se s mnenjem fantov na policiji, da je krivec precej pomembna oseba. Če das človeku ključ, si se mu izročil v roke. Kakor da si rekel, da nisi več svoj gospodar.«

»Če nisi več svoj gospodar,« sem rekel, »en hodiš okoli z moškimi, kakršen je bil Jim Duggan.«
»V tem je bistvo. Ko smo s fanti na policiji obravnavali to zadevo, smo prišli do zaključka, da je pametno dekle vedno pripravljeno na tiste, ki ima ključ, če ga pričakuje ali ne. Samo takrat se lahko sprosti, kadar gre njen glavni iz mesta. Samo takrat je lahko popolnoma varna, da se ne bo nepravilno oglašila. Zato po mojem iščemo moškega, ki bi bil moral oditi iz mesta, pa ni.«

DELO UGANI-ZADENI

ČETRTO ŽREBANJE NAGRADNI NATEČAJ

Izmed slik A, B, C in D je samo ena popolna. Na ostalih treh manjkajo ena, dve ali tri nadrobnosti. Najdite sliko, ki je popolna.

Ponatis prepovedan — »Sentimano Enigmistica« Milano

Kaj je samolepilni trak AERO

Tovarna AERO iz Celja je pred leti začela prva izdelovati samolepilni trak — selotejp, ki je sedaj že nepogrešljiv v vsaki pisarni in v vsakem domu. Samolepilni trak lahko uporabljate za vsakršno lepiljenje, ker ima posebno lastnost, da je prozoren

in je recimo prelepilni tekst še vedno čitljiv.

Prav zato smo se tudi mi odločili, da vam svetujemo uporabo samolepilnega traku v našem žrebanju. Deset pokrovčkov COCA-COLE boste s selotejpom nalepili na poseben karton, da bodo na pisi na pokrovčkih lahko vidni.

IZREŽITE IN SHRANITE KUPON

NAGRADE ČETRTEGA ŽREBANJA
- FIAT 850 SPECIAL - 25 TRANSISTORJEV
- 10.000 DIN - 10 FOTOAPARATOV
- 5 PRENOSNIH TELEVIZORJEV - 250 LONG PLAY PLOŠČ

SCOCA-COLO UGANI-ZADENI
ČAKA VAS NA STOTINE NAGRAD

2 POTOVANJI ZA DVA
NA FOTO-SAFARI V KENJI

2 FIATA 850 special
4 DENARNE NAGRADE PO 10.000 DIN

20 PRENOSNIH TELEVIZORJEV 100 NAMISLNIH TRANSISTORJEV
40 FOTOGRAFSKIH APARATOV 1000 LONG-PLAY PLOŠČ

NAGRADE ŽREBAMO VSAKIH 15 DNI

ČE SE HOČETE UDELEŽITI NATEČAJA...

KUPITE »DELO« IN REŠITE KVIZ, KI JE OBLIKOVAN VSKA DINI. POSLATE 10 REŠITEV IN 10 ZAMARŠOV STERILNO COCA-COLE

PUTE COCA-COLO IN SHRANITE ZAMARŠE POSLATE 10 ZAMARŠOV STERILNO COCA-COLE IN 10 REŠITEV KVIZA IZ »DELO«

VI SPRAŠUJETE - MI ODGOVARJAMO

KUPON V NEDELJO
Tajana in še nekaj bralcev nam sporočajo, kaj je bilo z nedeljskim kuponom.
»Poznamo samo v prvi izdaji nedeljskega DELO objavljene sedmi kupone tretjega žreba.«

PESEM O COCA-COLU
Stanko Hladnik iz Maribora je silno navdušen nad nedeljskim kuponom tretjega žreba (torej nepravi) in naj bodo potrditveni, kajti tudi ta kupon bomo upoštevali pri četrtem žrebanju. Bodite brez strahu!

»Čudovito je poznati COCA-COLO piti in si zapomniti, da morate živiti le dobiti.«
»Bravo Jure, tako krasno pesmico o COCA-COLU še nisem slišal.«

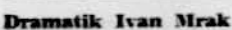
»Če česa mislimo ališati. Kar se namerja, pa pesmice, mogoče bo pri naslednjem COCA-COLE kuponu odpravi preostali. Sicer pa li ščitimo kar največ sreče pri žrebanju.«

MOGOČE SPET JOLLY
»Se pred koncem četrtga žreba niso še obzeli možnosti, v katerih nam hkrati še sedaj morda igrajo na JOLLY kupone.«
»Mogoče ga bomo res objavili, toda moramo se še domisliti.«

ZALOŽBE MLADINSKA KNJIGA

B. BORKO

Razgovor avtorja s Tatjano Premkovo

O zgodovini in ustvarjanju:

Drama danes

V tej novi zbirki sta že izšli dve knjigi:

Iran Mrak: Revolucijska tetralogija

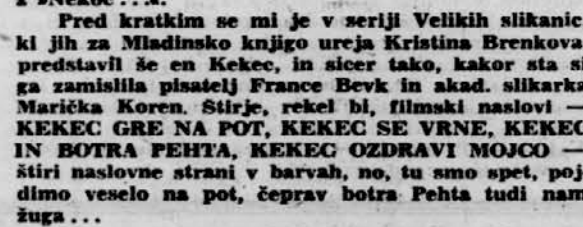
Mirabeau, Marat, Andre Chemier, Robespierre
Uvodna beseda Josip Vidmar.
Br. din 47

Saša Vuga: Rekvjem za heroji

Tri televizijske drame:

Uvodna beseda Vasja Predan. Br. din 29

JOZE ŠMIT

Davnina pod Krimom

Najdbe s koliščarskih naselbin pri Igu na Ljubljanskem barju

V sibirski Arheološki katalogi Muravjov, ki jih našla Na-
redna komisija v Ljubljani, je razloži bližnjo krajino
naše taborišče Arheološki deo, ki sta ga prepravila dr. Jo-
Koralec (meda je pokopaj) in njegova žena Paola. Knjiga je
tudi grafično lepo urejena, ima folio oblike 24 x 33 cm in
zaradi masivnega namena dvakratni vprežni ločni
stavljajo v njej, na prvi strani, dva kosa, ki so opre-
ženi s kovanimi področji, ki kažejo, da sta 100 strani
medila. Zatem priloži 145 tabel, na katerih jo upodablja
3023 predmetov. Razloži sta delo arisa artoja, delno pa situ-
denti arheologije. Gre za količino na Ljubljanskem barja ob
1751-1777. Najbliže je teh količinskih naselij na Barjo
ustvarile v av. posoben pojem "Kultura Ljubljanskega barja".

Glede na vrsto majnih je gradivo razdeljeno na paglavi
o keramiki, ki predstavlja najbogatejši del, o lesnih, košci-
nih in rešanih lesnicah, o kamnitem orodju in orodju, o ke-
vinskih izdelkih (vitrifacije in kovanje) in o sarkofagi, ki pa je
je maloštevilčen. To gradivo prinaša o dveh skupinah, ki sta
vsebovali različne vrste gradiva, ki sta v obsegu bakra in
vse do železa bronze (neolit). Raziskovalca sta ugotov-
ljala tudi vrsto teh kultur na ozemlju Jugoslavije in v sred-
ni Evropi.

Akad. slikarica Marička Koren

ODLIČNE POLJUDNOZNANSTVENE IZDAJE V ZBIRKI

SVET IN ČAS

o naravi
o znanosti
o kulturah

Če želimo razumeti in čim bolj poznati sami sebe in naše mesto v času in prostoru, se moramo nenehno vračati k idejam, ki smo jih podedovali iz daljne in bližnje preteklosti — k časom in ljudem, katerim dolgujemo svoje današnje poglede na življenje, na umetnost, znanost, kulturo, lepoto, pa tudi na druge pojave človeške družbe, kot so vojna, vladanje in nešteto drugih stvari, navzočih v življenju ljudi in razvoju človeške družbe.

Iz prepričanja, da le iz poznavanja in razumevanja naše preteklosti lahko dojamemo naše današnje mesto in vlogo v svetu, je nastala izvirna, bogata zbirka knjig s skupnim naslovom TIME-LIFE, v naši slovenski izdaji imenovana SVET IN ČAS. S to zbirko se je založba MLADINSKA KNJIGA v 11. letu izdaje začela s serijo izdaj, ki jih ob sodelovanju najbolj poklicanih strokovnjakov z raznih področij, pripravlja založba TIME-LIFE INTERNATIONAL.

Vsaka serija je zaključena celota treh knjig, vsaka knjiga ima uvod, živahno napisano besedilo v 8 poglavjih, ki jih spremlja bogat izbor barvnih in črno-belih ilustracij. Na koncu knjige pa so še tabelarični pregledi, bibliografija in abecedni register. Da bi bila slovenska izdaja zbirke čim bolj dognana in popolna, je založba Mladinska knjiga pritegnila k sodelovanju slovenske strokovnjake s posameznih področij.

Prva serija: O NARAVI

Lepe, razkošno ilustrirane in priročne knjige so napisali strokovnjaki, sodelavci svetovno znanih ustanov, ki se ukvarjajo z naravoslovnimi vedami. Med njimi je tudi sloveči botanik in Nobelov nagradjenec Frits W. Went. Knjige so na ravni sodobne znanosti, napisane pa tako poljudno, da jih lahko s pridom berejo že učenci zadnjih razredov osemletke, če se zanimajo za naravoslovje, strokovnjaki pa bodo z užitkom sledili načinu, s katerim se ustvarjalci knjig lotevajo najtežjih vprašanj.

Frits W. Went: RASTLINE

Prevedel Leon Detela
194 strani, 161 barvnih ilustracij,
93 črno-belih ilustracij

Knjiga noče biti učbenik botanike in tudi ne samo knjiga, ki bi ljubitelje prirode razveseljevala s ilustracijami. In vendar je v določeni meri oboje. Avtor nas na izvirni in mikaven način seznanja s številnimi dejstvi in vprašanji iz skoraj vseh panog moderne botanike.

VSEBINA: Zeleni svet — Skrivnost rastlinske celice — Rastlina je najpopolnejša kemična tovarna — Voda, nepogrešljiva tekočina — Spoznavanje in raziskovanje rastlin — Vpliv podnebja — Plevelke, ovjalka in paraziti — Človek, znanost in rastline

Arthur Beiser: ZEMLJA

Prevedel Vid Zor
192 strani, 158 barvnih ilustracij,
87 črno-belih ilustracij

Osnova knjige je splošna geologija, posega pa v vse naravoslovne znanosti ter navaja nova spoznanja o Zemlji. Snov je razdeljena na ta poglavja:

Majhen, pa vendar čudovit planet — Megleni začetki — Anatomija podnebja — Zemljiska skorja — Oblikovanje pokrajine — Dokumenti v kamninah — Nastajanje kontinentov in oceanov — Negotova usoda

Loruş J. in Margery Milne: GORE

Prevedel Niko Torcili
188 strani, 163 barvne ilustracije,
87 črno-belih ilustracij

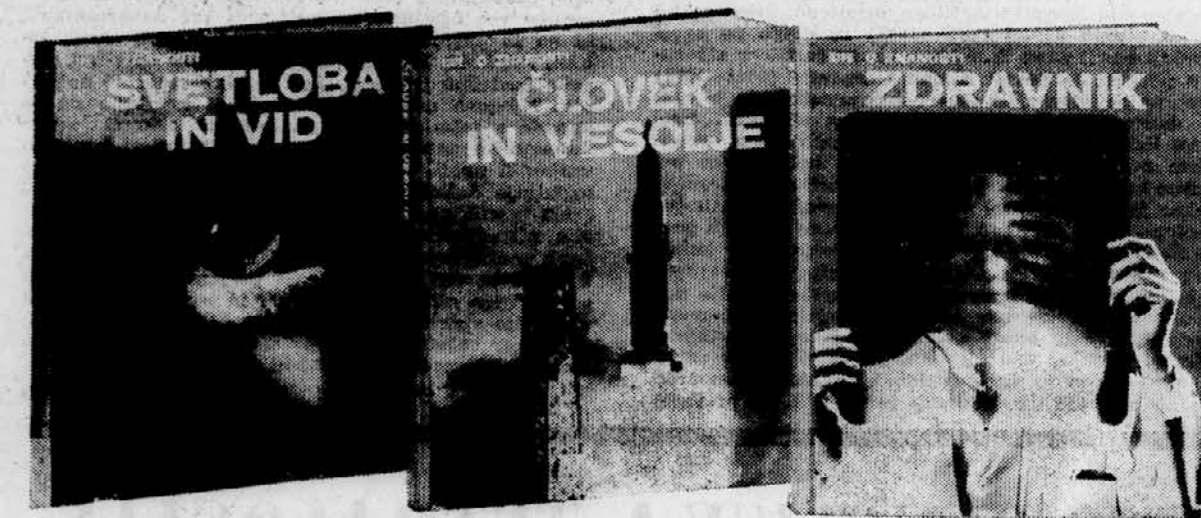
Knjiga je bogat vir novih spoznanj o gorskem svetu, saj so pri njenem nastajanju sodelovali najboljši strokovnjaki s področja geologije, geografije, gozdarstva, botanike in alpinizma.

Bralca bo seznanila knjiga s geografskimi zakonitostmi, s izvorom in razvojem pokrajin in tu dala pregled raznih pokrajinskih tipov po vsej zemlji.

VSEBINA: Zemlja in njeni vrhovi — Rojstvo in smrt gorovij — Vulkan — Rastline, vetri in led — Človek in vrhline — Prebivalci gora — Alpinistični podvigi — Nedotaknjena lepota — Mik vrhov

Druga serija: O ZNANOSTI

Živimo v času, ko smo vsak dan priče novim podvigom in uspehom znanosti in tehnike. Zasnovati in napisati knjigo, tako da bi njeno besedilo približalo bralcu na razumljiv, slikovit in privlačen način, pri čemer ohranja snov znanstveni značaj, ni lahka naloga. Knjige so plod skupinskega dela znanstvenikov, ilustratorjev in piscev, dostopne širokemu krogu bralcev in sodijo v vrh poljudnoznanstvenih izdaj v svetu.

Eimerl Sarel in Lee V. Russel: ZDRAVNIK

Prevedel Miha Likar
200 strani, 90 barvnih ilustracij,
78 črno-belih ilustracij

Današnji zdravnik se je izoblikoval med tisočletnim spreminjanjem tega poklica. Avtorja začneta z medicino najzgodnejših dni in končata v sodobnih visoko specializiranih klinikah, sežeta pa tudi naprej in nakažeta, kaj bo pomenila medicina človeku v prihodnosti.

VSEBINA: Zdravstvo nekdaj — Nova znanost o zdravljenju — Od študenta do doktorja medicine — Zdravnik, prijatelj vseh ljudi — Obdobje specializacij — Organizacija zdravstvene službe — Delo in odgovorna naloga modernih bolnišnic — Kdo bo živel in kdo umrl

Arthur C. Clarke: ČLOVEK IN VESOLJE

Prevedel Zoran Jelin
200 strani, 98 barvnih ilustracij,
82 črno-belih ilustracij

Knjiga ni strogo znanstvena ali tehnična. Spisana je v priklupnem slogu. Obdelana snov je zanimiva in aktualna ter dobro premišljena in urejena. Tako bo bralec, tudi tak, ki mu je snov znana, našel veliko novega. Kot dopolnilo so na koncu knjige še kratek slovarček astronomičnih izrazov, tabela planetov našega sončja in kronološki pregled mejnikov v astronomiki od leta 1891 dalje.

VSEBINA: Uresničeni sen človeštva — V-2 in znanost o gradnji raket — Premagana zemljina težnost — Raziskave v ZDA in SSSR — Satelitska tekma — Neutrudljivi pomočniki v vesolju — Zgodovina osvajanja Lune — Izlet v sosednja ozvezdja

Nova izdaja, močno povečana s slikovnimi in tekstnimi gradivom, zgledna vsebina slavne VOJVOVINE KRANJSKE je VALVASORJEVO BERILO kakor ga je bil pripravil dr. Mirko Rupel, dopolnil pa Branko Reisp in dr. Franc Stele (4 študije o Valvasorjevi grafični delavnici). 604 strani, večji format, vezava v platno. Cena din 148.

ELEGANTNO IN VREDNO DARILLO ZA SLEHERNO PRILOŽNOST!

Conrad G. Mueller in Mae Rudolph: SVETLOBA IN VID

Prevedel Miroslav Adlešič
200 strani, 145 barvnih ilustracij,
86 črno-belih ilustracij

Prav gotovo ni znanstvenega področja, ki bi močnejše pritegovalo človekovo zanimanje, kakor je svet osrednje čutne zaznave. Pričujoča knjiga nam na samosvoji, umljiv in pronicljiv način pripoveduje o svetlobi in vidu in je po zasnovi, ilustrativni opremljenosti in po tehtnosti gradiva redko delo, ki mu težko najdemo primerov v tovrstni tudi svetovni literaturi.

VSEBINA: Vid, človekova povezava s svetom — Znanost o svetlobi — Od svetlobe do vida — Raziskava spektra — Oko, najpopolnejša kamera — Skrivnost zaznavanja barv — Tri dimenzije vida — Gledanje z možgani ali kako zaznavajo umetniki

Tretja serija: O KULTURAH

V treh knjigah O KULTURI so predstavljene tri stare, znamenite in vendar deloma skrivnostne kulture. Avtorji besedila so priznani raziskovalci starih ljudstev. Podatke za knjige so zbirali iz starih zapisov, pisem, kronik, narodnih legend in potopisov, iz sodnih aktov in iz mnogih znamenitih zgodovinskih izdaj. Knjige nam ob prvovrstnih fotografijah in reprodukcijah predstavljajo stare kulture, obdobja, v katerih so se razvijale in propadale, predvsem pa ljudstva, iz katerih so izhajale v času, ko so se vzpenjale, cvetela in izginjale, a nam zapustila spomenike, ki dokazujejo njihovo ustvarjalno moč in delovno spretnost.

Jonathan N. Leonard: AMERIKA

Prevedla Mira Mihelič
192 strani, 106 barvnih ilustracij,
50 črno-belih ilustracij

Do prihoda Spancev v Novi svet je popolnoma samosvoja in od tujih vplivov ločena ameriška kultura ohranila svojo izvirnost in stopnjevala svojo izrazno moč do takih vrhov, da njeni spomeniki, v kolikor so se ohranili, zbujajo občudovanje in spoštovanje vsega civiliziranega sveta. Barvasti posnetki starih ameriških umetnin, monumentalnih svetilk in palač, veličastnih piramid Sonca in Meseca in trdnjav, za katere bi mislili, da so jih postavljali orjaki, predstavljajo sami po sebi umetnine in so prava paša za oči tako za zahtevnejše kakor za mlajše bralce.

VSEBINA: Kdo in od kod so bili Azteki, Inki in Maji — Velika kamnita mesta — Obdobje krutjev bojevnikov — Visoka kultura v Andih — Verstva in vladavine — Zmagoslavje prvih prebivalcev — Družbena ureditev — Nesmrtna dediščina

Philip Sherrard: BIZANC

Prevedel Marjan Tavčar
192 strani, 113 barvnih ilustracij,
54 črno-belih ilustracij

Med močnimi političnimi organizmi v preteklosti je bil bizantinski imperij gotovo eden najzanimivejših in najdaljših, saj je trajal čez 1000 let. Po dolgem obdobju trajanja je bil takrat, ko so jih evropske in srednjeveške fevde že bila njena kultura zelo pri tleh, še vedno močna kulturna trdnjava. Bogato slikovno gradivo in tehtno besedilo svetovno znanega bizantologa Philipa Sherrarda razodeva še prenekatro odlično

stran iz bizantinske zgodovine, ki nam je bila doslej še povsem neznana. VSEBINA: Novi Rim — Zgodovina bizantinskega imperija — Konstantinovo mesto — Biliš in bogastvo — Življenje v imperiju, ki trajal več kot 1000 let — Bilešča kultura — Protor krščanstva in Konstantin Veliki — Zadnja stoletja in propad

Lionel Casson: EGIPT

Prevedel Emilijan Cevc
192 strani, 112 barvnih ilustracij,
52 črno-belih ilustracij

Stari Egipt je mnogim današnjim ljudem še vedno

le skrivnosten del zgodovine, saj zbija s svojimi močnimi, osamljenimi in skrivnostnimi kulturnimi spomeniki videz, kakor da ni nikoli resnično živel. Knjiga, ki jo je napisal odlični poznavalec starega Egipta, predstavlja nenavadno, zanimiv sprehod v dolino Nila pred kakimi 5000 leti, v pogled v civilizacijo, ki je tak četrta 27 stoletij in je v zgodovini človeštva zapustila neizbrisno sled.

VSEBINA: Čudežna dežela — Dobrotni Nil — Pot do oblasti — Bogovi in posmrtno življenje — Faraon in njegovi podložniki — Monumentalna umetnost — Mojstri stavbarstva — Učenjaki starega Egipta — Proučevanje in kamen zapisane dediščine — Stoletja propadanja

Josip Stritar v Naši besedi

Med najnovejšimi knjigami zbirke Naša beseda, ki z njo Mladinska knjiga največ prispeva k neposrednemu spoznavanju naše starejše literature, je lešio Ibrano delo Josipa Stritarja (uredil Josip Vidmar, opremlil Aco Mavec, 384 str. 97). Stritar, ki ga lahko s vse pravico šteje med značilne klasike slovenske poezije, prave in kritike — Ivan Prijatelj ga je nekoč označil za enega največjih slovenskih glasov — se razpisala v številne srednjeveške fevde in je bila njena kultura zelo pri tleh, še vedno močna kulturna trdnjava. Bogato slikovno gradivo in tehtno besedilo svetovno znanega bizantologa Philipa Sherrarda razodeva še prenekatro odlično

še malo, ki smo mogli Josipu Stritarju stisniti roko, ko se je iz avstrijskega okolja, kjer je preživel do bršen del življenja, vrnil na slovenska tla in potem nekaj mesecev po vrnitvi (leta 1923) v Rogoški Sitalni zatilni trudni oči. To osebno srečanje s senilnim, v zadnjem desetletju slovenskemu maleone odlojenim »gospodom Miroslavom« je ostalo pisec teh vrstic v neizbrisnem spominu.

Ibrano delo, kakor ga imamo v zbirki Naša beseda, začne pred 184. leti splošno študijo o Prešernu. Stritar je bil prvi, ki je obširneje razčlenil in ovrednotil Prešernov opus in s svojim uvodom v novo izdajo Prešernovih Poezij uveljavil pozicijo kult Prešerna, ki mnogovrstno sega tudi v naše dni. V našem stoletju so pač bile spisane mnoge globoke študije o Prešernovi poeziji, toda Stritar je bil morda pred več ko sto leti ovreči tedanje predhodke in pokazati Prešernov pesnik v povsem novi svetilvi: še danes se lahko prijatelj te poezije, ki je dosegla izmed vseh naših pesniških knjig najvišjo naklado, s pridom pogleda v Stritarjevo osnovo adaj tako razvitega prešernologije.

Urednik Ibranega dela je sprejel v svoj izbor vrsto spisov (tudi iz korespondence), ki kažejo Stritarja kot literarnega teoretika, kritika, eseta in ki imajo deloma polemična, deloma izpovedna značaja in so karakteristični ne samo zanj, za njegovo osebnost, temveč tudi za njegovo dobo in njeno iskanja na ustvarjalnih področjih. Tako je letos v februarju minilo sto let, kar je Stritar v polemičnem sestavku »Zgodnji Danil« odločno zavrnil primitivne stališče katoliškega časopisa v estetskih vprašanjih, kakor se je pozneje (1. 1885) prav tako odločno uprl Mahničevemu fanatizmu, ki je nasprotoval aheirnemu svobodomu v slovenski literaturi. V »Pogovorih« najdemo daljši sestavek o Jurčiču in nekaj strani razmišljanj o slovenskosti. Obsežen in še danes zanimiv njegov spis o Franu Levstiku, spisan ob smrti avtorja »Marinka Krpana«, ki ga še posebej obravnava v pismu Cimpermana, in Stritarjevega pesniškega dela imamo v tem zbiru celoten ciklus Dunajskih Sonetov. Teh 47 sonetov — pač dotlej najbolj znana slovenska štev v tej klasični pesniški obliki — izprčuje Stritarjevo vse premalo znano satirično ironijo. V tem ciklusu je mnogo najedljivih bedic, naperejnih in takratno slovensko družbo, kakor je tudi v prozi »Triglavca iz Posavja« s bridko ironijo amesil tip klerikalnega Slovence. Vmes med temi večjimi dokumenti o Stritarjevi svetovnoznanstveni in estetski

usmeritvi so tudi krajši sestavki, ki kažejo, kako je ta predstavnik slovenske kulture iz druge polovice prejšnjega stoletja doživljal ne samo literarne, ampak tudi glasbene in slikarske novote tistih let in kako je gledal na problematiko književnega prevajanja (na pr. v osoni Jesenkovskega prevoda Zupnika v Wakefieldskega). Marsikaj tehinega najdemo tudi v odlomkih Dunajskih pism in Spominov. Ob koncu knjige sta še dve verzificirani izpovedi: pesni »Pri-jatelj« in »Rojakom«.

Tako nam Vidmarjev izbor Stritarja spet odpira vrata v Stritarjev miselni in čustveni svet ter daje s zgovornostjo dobro Ibranega dela še vedno privlačno pričevanje o tej osebnosti in skodi njo tudi o dobi, ko se je čedalje bolj razvijala slovenska literatura kot nosilka in duhovna opora našega narodnega obstoja. Današnji bralec se bo na teh sprehodih po Stritarjevem literarnem svetu nekoliko zabaval tudi s jeziki tedanje dobe in posebej še s jeziki takega »pisalca« in »kritikarja«, kot je bil Josip Stritar. Naj bralec naših dni še toliko prisaškuje povsem drugačnemu utripu svojega časa, bo mogel bistvene značilnosti našega narodnega razvoja spoznati tudi s spoznavanjem in priživanjem zdaj že več kot stoletne literarne tradicije, ki je karaktrirala tudi delo Josipa Stritarja.

BOZIDAR BORKO

Knjige zbirke SVET IN ČAS s svojimi tremi serijami bodo razveselile slehernega ljubitelja dobre, zanimive knjige, radi jih bodo prebirali bralci vseh starosti.

Knjige so izredno informativne, uporabne tudi kot priročniki, so trdo vezane, trpežne in lepo opremljene ter v okras vsaki knjižni polici

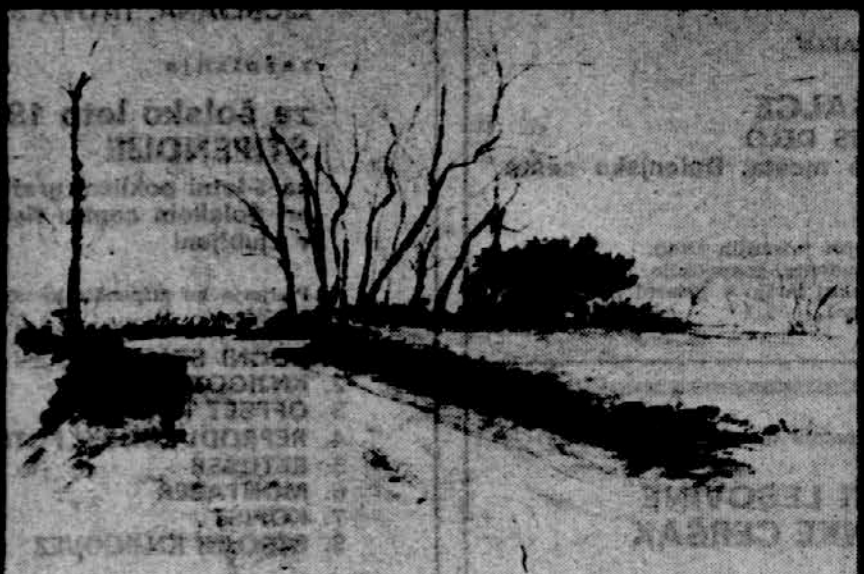
Založba Mladinska knjiga razpisuje subskripcijo za posamezne serije zbirke SVET IN ČAS. Prednaročniška cena za posamezno serijo je 210 dinarjev, ki jih odplačuje naročnik po 35 dinarjev v rednih mesečnih obrokih. V prodaji stane posamezna knjiga 85 dinarjev.

Knjigi RASTLINE in ZDRAVNIK sta že izšli in si jih lahko ogledate v vsaki knjižarni, kjer zahtevate tudi barvne prospekte.

Prednaročila za posamezne serije sprejemajo vse knjižarne, zastopniki in poverjeniki založbe v šolah in podjetjih ter Oddelek za direktno prodajo založbe Mladinska knjiga v Ljubljani, Titova 3.

Knjige lahko naročite z naročilnico, ki je objavljena v današnji številki časopisa DELO.

Novi PROTEUS št. 9-10

veliki meaulnes

Z BARVNIH RISBAMI
PAULA DURANTA

IZREDNA IZDAJA ZBIRKE LEVSTIKOV HRAM

Poezija in stvarnost — poezija prebujanja in mladosti, stvarnost notranjega sveta, spominov, doživljanja, roman notranjih pustolovčin ali, kot je zapisal Claudel, »zapisnik notranjega brodometa«. To in še mnogo, kar se izpisuje v poeziji, vsebuje ta zbirka, ki jo je napisal Claudel, avtoritativna, avtoritativna in duha, kakor nam jo odkriva v svojem mavrično-fantastičnem svetu Veliki meaulnes (Mon).

Izvirnik je izšel leta 1913. Z njim je Alain Fournier (1886—1944) ustvaril delo, po katerem je postal ne samo slavni, ampak je z njim tudi utemeljil tako imenovano »poetizacijo« modernega romana, ki je sprito svoje vzemirne poezije in danes neizbrisno vir novih vplivov, kot pravi v Spretni besedi prevajalka.

Mi smo Velikega meaulnesa dobili s polstoletno zamudo, vendar pa ne prepozno, saj je za resnično umetnino zmeraj pravi čas.

Veliki meaulnes je knjiga o neki mladosti, o »notranji pustolovščini«, toda posebna knjiga, zgodba, polna prepletenih vzorcev, kot vezanina, stikana iz ana in neke posebne stvarnosti, ki se rdi malone realna, je pa tako bistvena v sleherni mladosti. Fournier je za poe na svoj način »upodobil« in »ubesedil«, da nam iz posebnega zorišča odkrije ne le »pustolovščino« Velikega meaulnesa, ampak tudi tiste, ki so spremljale ali ki spremljajo in napolnjujejo čustveni in miselni svet trojega in mojega in njegovega otroštva in mladosti.

Velikega meaulnesa je prevedla Djurdja Fleré in prispelala tudi spremno besedo o avtorju in romanu. Založba je knjigo izdala v večjem formatu, na finem brezbarvnem papirju in s prelepimi barvnimi risbami francoskega slikarja Paula Duranta.

S.

O Mary Poppins in njeni avtorici Pamela Traven

»Toda nič ne vem, kaj misli o tem Mary Poppins, kajti Mary Poppins ni nikdar nikomur nič povedala...«

Kdo je Mary Poppins, od kod je prišla, kaj vse in kaj si misli — se nepepato znan sprajajeta Jana in Mihec, mala junaka zgodbe Pamel Travers: Mary Poppins. Lik Mary Poppins ni pomemben samo za Jana in Mihec, ni pomemben samo zato, ker je njeno ime v naslovih vseh štirih del, ki jih je napisala Pamela Travers (Mary Poppins, Mary Poppins se vrne, Mary Poppins odpre dur, Mary Poppins v parku), ker je Mary Poppins zelo realna in hkrati najbolj fantastični lik v sodobni angleški mladinski književnosti: pomembna je zato, ker opredeljuje tega lika razjasnjuje posebne razsežnosti in relacije, ki so izoblikovale zakonitosti najprijaznejše zvesti v sodobni angleški mladinski književnosti — začetki s Kiplingovimi Just so stories, prek Carrollove Alice, Barriejevega Petra Pana, Grahameovega Veira v vrhu, Mihecovega Medveda Fuja, de la Marejevih Treh kraljevih opic do Loftingovega Doktorja Dolittle (če naštem samo dela, ki so bila prevedena v slovenščino) — sodobne fantastične zgodbe, sodobne fantastične pravljice ali fantasy, kot ji pravijo Angličani.

Tudi avtorica, ki se je rodila irsko škotskim staršem v Avstraliji in v Londonu 1901, izdala prvo knjigo Mary Poppins, vprašani, ki si jih Jana in Mihec vsemu zvesti, o tem srednjem liku, ne pojavljajo povsem: dopušta nam v zvezi s poreklom Mary Poppins vse domisljajske variante, s katerimi se ji poskušata prilagoditi Jana in Mihec.

»Ko je izšla prva knjiga Mary Poppins, mi je moja sestra povedala, da sem pripravljala zgodbo o Mary Poppins, ko smo bili še otroci. Tega se ne spominjam. Mary Poppins je bila vedno z menoj in nikoli nisem srečala nikogar, ki bi ji bil enak. Spominjam se pa, da sem se kot otrok tako zelo zvihtela v vse, kar sem pripovedovala, da so tudi drugi videli tisto, kar sem v svoji domisljaji videla sama... Zame je vedno pomembno pripovedovati tudi gledanje tistega, kar sem pripovedovala...«

Od kod torej pisateljica predstava o Mary Poppins, kje je začela le podoba?

Ko je bilo v septembru 1966, v Ljubljani 10. zasedanje Mednarodne zveze za mladinsko književnost, je Pamela Travers napisala Zvezni pismo, v katerem pravi:

»Pisateljica fantastičnih zgodb je vselej soočen z vprašanjem — odkod ideje, odkod podobe, ki jih ustvarja. Ali je njegovo delo odsev sveta, ki je prav tako odmaknjeno, kot so odmaknjene bajke in pravljice... Tu lahko iščemo sled — v spominu, v zvoku glasov do trenutka, v katerem je bil ves ta svet še narobe in najbolj svež in živ hkrati. Toda kdo ubira pot po tej sledi? Kdo povezuje te čudovite niti in priskakuje, pa ne samo z enim mislom, la kdo potem končno spregovori o njem?«

Smer, ki jo je s temi besedami nakazala Pamela Travers vodi v njenem delu Mary Poppins do Janezove in Barbarene zgodbe, do zgodbe o Novi svetici. To je pripoved o najneposrednejšem otroštvu, ki je lepo in pošteno zato, ker je se dilo z naravo v njenih najelementarnejših oblikah življenja, ker se pozna njeno skupno govorico, ker se ve za skupni začetek stvari; ker gleda z očmi, ki vidijo več, kot se osem nudi. Zaradi teh sposobnosti so spoznanja otroštva izmenjavna, prečiščena, resnična in lepa.

»Na mejo tega irskega sveta otroštva je Pamela Travers postavila varuško Mary Poppins, ki je drugačna, je izjemna...« (kot venomer poudarja slikar). Mary Poppins ni samo varuška Jane in Mihec, Barbara, Janeza in Analeke. Mary Poppins je varuška vsega, kar je v otroštvu najprijaznejšega in zato tudi najbolj resničnega. Ta resničnost je začetni veter, ki poganja Mary Poppins v hišo Bankovih v trenutku, ko se zdi, da bo otroštvo otrok tam zavoljo sebičnosti odraslih ogroženo: resničnost so fantastične zgodbe, pesenja iz majhnih otroških kriz in nerazpoloženj — kot se utrjuje otroške noge, ki stide pri nakupovanjih Mary Poppins, ki s hitrimi koraki drvi od prodajalnice do prodajalnice ter se pri tem samovoljno ogleduje v hladilnih oknih — ali Janina miselovost, ki je ne upa na običajni svet, ki se utrjuje otroške noge, ki stide pri nakupovanjih Mary Poppins, ki s hitrimi koraki drvi od prodajalnice do prodajalnice ter se pri tem samovoljno ogleduje v hladilnih oknih.

V vsakem otroku je močno prisotna želja po varnosti: vsak otrok ima zelo nemogoče želje in trenutke muhavosti in nesigurnosti, kar povzroča konflikte med njim in odraslimi. Mary Poppins pa otroku kaže po varnosti in mu daje varnost in pomočjo domisljaje in domisljajskih iger kompenzira želje in nerazpoloženja. Njen lik je porojen iz resničnih otroških čustev in čustvenih stanj — zato je tudi Mary Poppins resnična in varna, čigar otroštvo ima možnost, da vanj vstopi.

»Mary Poppins je bila vedno z menoj,« pravi Pamela Travers. »Toda njej ni bilo vselej pri roki. Druga polovica je bralca...«

Kajla brez bralca je brez pomena. Tudi bralca mora opraviti svoje delo. Če je pisatelj povedal samo toliko in nič več, in če ni bil takšen po njegov namen in če bi bralca rad ved, ne mora pač sam privediti. Kitajski puma ideogram spali, ki ima, kot se mi zdi, različna pomena z odzvojem na povezanje, v katerih je uporabljen: prvi je »umisliti«, in drugi je »umisliti«. Pisatelj, katerikoli, od kriva v knjigi sebe. Zato je za pustino pri miru in anonimnosti kot grah v luknji. Vamite seveda s polne knjige, toda pustite na njej pisateljico.

Tako je Pamela Travers, s tem, da je opisala svojo Mary Poppins, dala tudi drugim otrokom možnost ob njej doživeti vsakemu svojo resničnost Mary Poppins. To delo je pisateljica odlično opravila. Velja ga spomniti in mu prisluhniti in kot veliko odličnih literarnih del (Walter de la Mare, Saint-Exupéry, Andersen) prevesti Mary Poppins meje otroškega in govori in čustveno tudi odraslega bralca.

Zaloga mladice Mladinske knjige in prevajalka Katarine Puc je, da smo dobili Mary Poppins v slovenščini v zbirki Cicibanova knjižnica. Je ureja Kristina Brenkova. Slovenska zbirka je ohranila originalne ilustracije Mary Shepherd.

MARTINA SIRCELJ

Ivan Olbracht: BIBLUSKE ZGODBE STARE ZAVEZE

Slavni češki pisatelj Olbracht, znan pri nas slasti po prevodu romana Nikolaj Suhaj, je leta 1939 zbral in priredil 30 svetopisemskih zgodb stare zaveze in namenil knjigo predvsem mlademu rodu. Tako kot izvirnik, tudi slovensko izdajo krasi 32 celostanskih slik najslavnijega upodobitelja bibije Avgusta DOREJA. Velik format, lepe črke in papir. Vezano din 62.

Zopet je pred nami nova, to pot dvojna številka Proteusa s tako pisano vsebino, da bo prav gotovo v njej našel vsakdo nekaj zase. Barvne priloge, ki so značilne za letošnji novi Proteus, pa se obogatijo še tako vsebinsko bogato revijo.

Med članki je na prvem mestu prispevek L. Cermelja »Odisejada Odiseja«, kjer se doleteti urenik tega edinega slovenskega poljudnoznanstvenega glasila spominja najpomembnejšega dogodka letošnje leta — poleta Apolla 13 z vsemi njegovimi neizglednimi dogodivščinami. Na koncu razpravlja pisec o nadaljnjem razvoju astronautike po ponešrečenem poletu te vesoljske ladje. Naslednji prispevek V. Ravnika govori o nehavadih oblikah med rastlinami.

Člani biološke odprave v Senegal in Gambijo resnično drže besedo, ki so jo na začetku novega letnika dali uredništvu Proteusa. Redno se oglašajo. Njihovi prispevki so tako prijetno in zanimivo, ter hkrati poučno napisani, da si jih gotovo marsikdo od bralcev najprej poišče in prebere. To pot sta v glasilu celo dva članka in sicer Matjašičev »V Senegal smo srečali velike afriške sesalce ter Coklov »Narodni park Niokolo-Koba«. Moram reči, da sta me oba prispevka pritegnila. Matjašičev nam prikaže Senegal kot ekološko in zoološko »nirmito« deželo, ki je na meji med Saharo in vedno-zelenim gozdom. Preprežajo ga trije poglavitni vegetacijski pasovi, ki potekajo od zahoda proti vzhodu — sahel, polpuščavska, zelo suha pokrajina,

nato razmeroma suha sudanska savana in južno od nje bolj vlažna in zelena gvinejska savana, kjer nahajamo ob rekah že pravi tropski pragozd. Ko smo se tako seznanili s okoljem, nasgne pisec pred nami vse predstavnike velikih sesalcev.

Veliko »goraj« opisanih živali lahko človek vidi v naravnem okolju le v narodnem parku Niokolo-Koba, katerega je opisal Cokl.

Zvesti sodelavci Proteusa speleologi tudi tokrat niso pustili našega glasila na cedilu. F. Šušteršič je napisal sestavek »Jama v partu Pri ogradi«, kjer opisuje eno od jam, ki jo je izdelala brkinska Reka. Pisec pravi, da poštevilu svojih jam Reka ne zaostaja za Ljubljano, le da so njene jame s izjemo Skočjanskih jam krajše in teže dostopne.

»Kras kot kulturnozgodovinski in naravni spomenik Libanon« je izpod peresa A. Kranjca. Napisan je v tako prijetnem in neveljivem slogu, da ga bo večina bralcev prebrala takoj, ko bo naletela nanj.

O spremembah, ki jih doživlja celica po okužbi z virusom piše B. Drinovec v članku »Vključki v celicah po infekciji z virusi«. Naslednji članek je napisal B. Stanovnik »Vloga ribosomov pri sintezi proteinov«. V njem obravnava nastanek najbistvenjših sestavin celice. S težavami in tegobami, ki jih preživljajo sodobni Eskimi nas seznajna J. Kurillo »Kamadski Eskimi — danes«.

Skoraj ne gre, da bi bila katera številka Proteusa brez gob. No, tudi tokrat smo dobili že

objavljeni drugi del sestavka V. Petkovska »Gobani in njihovo sorodstvo«. Kot zadnji v vrsti članke pa je D. Novaka »O kredo in njeno razširjenost«, tako da tudi bralci, ki jih zanima geologija, ne bodo ostali brez zanimivega čtiva.

V rubriki »Odmene« se P. Kunaver spominja častitljivega jubileja — šestdesetletnice Društva za raziskovanje podzemeljskih jam Slovenije, F. Habbe pa petega mednarodnega speleološkega kongresa v Stuttgartu.

Zelo pomembnega dogodka, ki pomeni uresničenje davne želje vseh, ki jim je ohranitev narave pri srcu, se v rubriki »Varstvo narave« spominja S. Peterlin v prispevku »Končno — zakon o varstvu narave«. Takoj za njim je Ramovševa recenzija knjige prof. Avčina »Človek proti naravi«.

PRIMOZ SCHAUER

Nove knjige založbe Mladinska knjiga izšle v maju

CICIBANOVA KNJIŽNICA:

MEHURČKI, Otok Zupanič. Ilustrirala Marlenka Stupica. 48 strani; din 16.
NA ONI STRANI SREBRNE CRTE. Ela Peroci. Ilustrirala Ančka Gošnik-Godec. 256 strani; din 41.
MOJ PRADE IN JAZ. James Krüss. Prevedel Metka Simončič in Vera Albreht. Ilustrirala Zdenka Golob-Borčič. 212 strani; din 39.
NEZNALČKOVE PRIGODE. Nikolaj Nosov. Prevedla Alja Tkačeva. Ilustracije A. Lapeva. 344 strani; din 55.
SLOVENSKE LJUDSKE PRIPOVEDI. Izbrala Kristina Brenkova. Ilustrirala Ančka Gošnik-Godec. 240 strani; din 55.

ZBIRKA ČEBELICA:

SLOVENSKE PANJSKE KONČNICE. Gorazd Makarovič. Fotografije Virgil Dariš. 20 strani; din 4.
RDECI SKORENJČKI. Branka Jurca. Ilustrirala Marjanca Jemec-Božič. 20 strani; din 4.

ZBIRKA SINJI GALEB:

KO SE PRIKAŽE RDECI KONJ. Dragan Lukić. Prevedla Nada Carevska. Ilustriral Stefan Planinc. 132 strani; br. din 7, kart. din 10.
BELI CIGANČEK. Vidoe Podgorec. Prevedel Slavko Jug. Ilustriral Janez Vidic. 164 strani; br. din 7, kart. din 10.
ZVEZDNI OTROCI. Clara Asscher-Pinkhof. Prevedel Jože Dolenc. Oprema Ive Seljak-Copić. 224 strani; br. din 7, kart. din 10.
KODER PLAVIH LAS. Miroslav Antić. Prevedel Bogdan Gjud. Ilustriral Mića Mihailović. 64 strani; br. din 7, kart. din 10.

ZBIRKA KONDOR:

SAGA O NJALU. Islandska Saga. Prevedel Boštjan Anko. Sprema beseda Rapa Suklje. 196 strani; br. din 8, kart. din 12.

ZBIRKA NAŠA BESEDA — iz III. letnika:

SIMON JENKO — SIMON GREGORČIĆ — IZBRANO DELO. Izbral in uredil Josip Vidmar. 196 strani.
JOSIP STRITAR — IZBRANO DELO. Izbral in uredil Josip Vidmar. 394 strani.
SREČKO KOŠOVEL — MIRAN JARC. IZBRANO DELO. Izbrala in uredila Janko Kos in Franc Zadravec. 184 strani.
DRAGOTIN KETTE — JOSIP MURN. IZBRANO DELO. Izbral in uredil Franc Zadravec. 208 strani.
Cena celega II. letnika (18 knjig) 450 dinarjev.

IZ LEPOSLOVJA:

POMENJE. Rok Arih. 296 strani; br. din 38.
VELIKI MEAULNES. Alain Fournier. Prevedla Djurdja Fleré. Ilustriral Paul Durand. 252 strani; celo platno din 65.

ZBIRKA PRIROČNIKI:

OTROK SE IGRA IN USTVARJA Z NARAVNIMI PLODOVI. Alenka Eržen, Sonja Segula, Sime Letinič. 72 strani; kart. din 30.
10 LET PREŽIHOVE BRALNE ZNAČKE. Leopold Suhodolčan s sodelavci. 96 strani; br. din 5, vez. din 10.

Poljudnoznanstvena dela:

ZBIRKA SVET IN ČAS. Prevedel Miha Likar. 200 strani; vezava v celo platno s petbarvnim tiskom din 85.

Najnovejše v SINJEM GALEBU

V knjižnici Sinji galeb so pravkar izšle štiri nove knjige (št. 142, 143, 144 in 145)

Clara Asscher-Pinkhof: ZVEZDNI OTROCI

Zvezdni otroci niso pravljica bitja, temveč holandske dekle in dečki, zaznamovani s Hitlerjevo judovsko zvezdo. Vse se je v resnici zgodilo. »Ti zvezdni otroci« so tako pomembni, tako pretresljivi in strašni kakor Dnevnik Anne Frank, je zapisal Erich Kastner. »To je knjiga, ki jo mora prebrati vsak.«

Prevod Jože Dolenc. Str. 224. Kart. din 10, br. din 7.

Dragan Božić: KO SE PRIKAŽE RDECI KONJ

Lirik, pripovednik in romanopisec Dragan Božić je za ta roman za mlade prejel nagrado festivala Kurirček. To je v bistvu zgodba avtorja samega, ki je moral že v svojem enajstem letu bežati skupaj z drugimi od doma in ponesti na svojih slabotnih plehah delček štiriletna borbe za svobodo.

Prevedla Nada Carevska. Ilustriral Stefan Planinc.

Str. 130. Kart. din 10. Br. 7 din

Vidoe Podgorec: BELI CIGANČEK

V tem izredno mikavnem mladinskem romanu, za katerega je avtor prejel 1966 kar dve nagradi, je Podgorec opisal s slikovito poetično govorico usodo otroka, ki je med vojno izgubil starše in nato preživljal svoje otroštvo med Cigani.

Prevedel Slavko Jug. Ilustriral Janez Vidic. Str. 161. Kart. din 10, br. din 7.

Miroslav Antić: KODER PLAVIH LAS

Otroške, boljše otroško-mladostniške pesmi Miroslava Antića, pesnika, slikarja in bohema, so dosegle izredno popularnost. Doraščajoči mladini namenjene pesmi so prevlečene že v več jeziki.

Slovenski prevod je oskrbel Bogdan Gjud. Ilustriral Mića Mihailović. Str. 64. Kart. din 10, br. din 7

Zlata Pirnat:

MAČEK PEREGRIN

Maček Peregrin je tretje mladinsko delo slovenske v Franciji živeče pisateljice Zlate Pirnat. Pred Mačkom Peregrinom je pisateljica izdala pri založbi Mladinska knjiga krajšo zgodbo Teta Ljuba v knjižnici Cicibela in Obisk v velikem mestu, ki mu po krivici recenzenti mladinskih knjig niso posvetili nobene večje pozornosti.

»Mlad muček sem in ime mi je Peregrin. Sem srab«

Pisateljica Zlata Pirnat-Cognard

Vse izdaje založbe Mladinska knjiga, knjige vseh drugih slovenskih založb, bogat izbor tujih leposlovnih in strokovnih knjig si lahko ogledate ali naročite v knjigarnah v Ljubljani: Na Titovi 3, na Miklošičevi 40 in v Nazorjevi 1.

V Mariboru: Partizanska 9, Gosposka 28, Jurčičeva 8 in v Celju, Domžalah, Kranju, Kobaridu, Metliki, Ptuj, Slovenj Gradcu, Tolmini, Velenju, Zagorju, v Novem mestu in Zalecu.

BOGAT IZBOR GRAMOFONSKIH PLOSC V vseh naših knjigarnah dobite tudi prospekte za vse naše knjižne izdaje.

nje postave, imam siv, tigrast, gost in bleščec z ožuh in videti sem prav čeden... Sem vtebi, gibčen, razigran, navihani in priljubljen...«

Tako začneja maček Peregrin svojo avtobiografsko — od tistega dne, ko se je začel zavedati svojega udomnega, mehkega gnezda, ki je disalo po murvi in senu pa do dne, ko se po razburjavih, a »e preveč nevarnih dogodivščin vrne kot izkušen star maček v domačo hišo in začuda ni prav nič ljubosumen na mladega mučka, ki si ga je omislil gospodar, misleč, da je bil Peregrin odšel za zmerom. V zgodbi, ki je v prvi mucovi osebi dana njegova življenjska pot, se ne zgodi nič takega, kar ne bi bilo tipično in običajno za življenje slahernega mačka. Tudi, ko so na vrsti pustolovščine, ne izstopajo iz okvirov, ki jih mačku določa navadno življenje. Kot da bi se muc Peregrin svojih sposobnosti zelo točno zavedal in med te šele tudi področje, ki mu brani, da bi tvegati preveč burne podvige, ki jim ne bi bil kos. Ta mucova instinktivna modrost izžareva v zgodbo varno zanesljivost, ki ga končno (kot vsak mački ljubitelj svojemu junaku želi) potesenega dogodivščin ter zrelega in umirjenega vrne v domačo hišo.

Ob dogodivščinah, v katere se muc Peregrin zapleta, zraste pred nami okolje prijetne, rahlo mešanjsko obarvane hiše in ljudi, postavljenih z vidika mačjih izkušenj v posebno perspektivo, ki pa človeškega ambience ne odrine povsem na rob zgodbe, marveč ga prej poskuša asimilirati in se mu prilagodi. Med mačjo perspektivo in človeškim ambicijem tako ni nobenih ostrih ali celo krutih konfliktov (kar se v živalskih zgodbah rado dogaja in ob čemer spreletava zlasti ljubitelji živali srh in ogorčenje); to vzbuja v bralcu občutek varne harmonije med svetom živali in ljudi.

Vzpostredni in povsem prilagojeni tej navadni in prijetni mačji zgodbi je pisateljica način pisanja. Ne privoščil si — celo zavestno se jim izogiba — nobenih modernističnih eksperimentov in v stilu in ne v kompoziciji zgodbe. V ospredju so enotnost izraza in pripovedi tako zelo, da izvirni zgodba v žlahtno, z rahlo staromodno patino ovito pripoved.

Enakovredno temu načinu pripovedi so ilustracije — črno bela realistična risba Nade Lukčič. Ob njih rahli idealizaciji se duh in oko umirita in spočije.

MARTINA SIRCELJ

Novo! Rok Arih: POMENJE

Zbirka črtic in novel priznane slovenskega pisatelja, v katerih v okviru Koroške in njenih ljudi razkriva prenekatore resnice o življenju in času. Spremo besedo je napisal Herman Vogel, ki pravi med drugim: »Spomin ali pomenje je iskanje in določanje naše prave podobe, ki ne more biti samo tega trenutka, marveč je zavezana na vse strani, naprej in nazaj. Motivi za dejanja Arihovi junakov v življenjskih stiskah so marsikdaj nespoznavni in skriti; edini odgovor na spraševanje po njih je — vsakdo ima svoj zato. Arihova spominjska pripoved nam zato ne pripoveduje o konkretnih dogodkih in ljudeh, dasi so dogodki, ljudje in kraji velkokrat konkretni, pripoveduje nam o življenju samem, njegovi resnici in iskanju resnice. In v tem pogledu knjiga POMENJE prestopa ozke meje, pa nam skozi Koroško, skozi njene ljudi in po njihovo obarvano govorico razkriva o življenju več kot marsikakšna na videz veliko bolj ambiciozna knjiga našega časa. Str. 296. Broš. din 38.«

Prilogo KNJIGE ZA VAS izdaja propagandni oddelke založbe MLADINSKA KNJIGA v Ljubljani. Ureja jo Severin Sali, odgovorni urednik Ivan Potrč.

Sporočamo žalostno vest, da je umrla v 63. letu starosti

HILDA RAKOVEC

aktivistka NOB od leta 1941, članica občinskega odbora zvezne združenj borcev NOV Kranj in kmetije za vojaške vojne invalide

Pogreb pokojnice bo v petek, 29. maja 1970, ob 16. uri iz Nikolajeve mrliske vežice na ljubljanskem pokopališču

Zasluzno tovarišico bomo ohranili v trajnem spominu

Občinski odbor ZZZ NOV Kranj, Družbena politična organizacija Besnice in organizacija ZKS Kranj — Stratišče

Kranj, 28. maja 1970

Sporočamo žalostno vest, da je nenadoma preminil tovariš

TIHOMIR MITIČ

električar

Pogreb pokojnega bo v Ristovcu, Srbija, kamor smo ga prepeljali 27. maja 1970

Vestnega in marljivega sodelavca bomo ohranili v trajnem spominu

Uprava sekcije za vleko Ljubljana in sindikalna organizacija

PO HUDI BOLEZNI JE DOTRPELA NAŠA DRAGA

HILDA RAKOVEC

ROJ. ZUPANC

POGREB NEPOZABNE POKOJNICE BO V PETEK, 29. MAJA 1970, OB 16. URI IZ NIKOLAJEVE MRLISKE VEŽICE NA ZALAH

ZALUJOČI:

SIN FRANCI IN HČERKA STANA Z DRUŽINAMA, SESTRA ADELA Z DRUŽINO IN DRUGO SORODSTVO

KRANJ, SP. BESNICA, SLOVENSKE KONJICE, SIBENIK, 27. MAJA 1970

Sporočamo žalostno vest, da nas je prerano zapustila naša ljubljena žena, mamica, hčerka, sestra, sestrična in teta

KELBEL NUŠA-KAROLINA

roj. GORJANC

Pogreb drage pokojnice bo v petek, 29. maja 1970, ob 16.45 iz Antonove mrliske vežice na Zalah

Zalujoči:

mož Jože, hčerka Ksenija, mami in oči Marija in Karel, sestra Magda in družine Kelbel, Gorjanc, Lazič, Rogelj, Zupanc, Rojec

Ljubljana, Radomlje, Trzica, Kranj, 26. maja 1970

Po kratki in hudi bolezni nas je v 71. letu starosti za vedno zapustil naš dragi mož in oče, stari oče, brat, stric, bratranec in praded

FRANC VIDOVIČ

železniški upokojenec

Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek, 28. maja 1970, ob 15.30 izpred hiše žalosti Dol pri Borovnici na pokopališču v Borovnici

Zalujoči:

žena Gabriela, sin Franci z družino, hčeri Stefka z možem, Minka z družino ter brat in sestra, vnuki in pravnuki ter drugo sorodstvo

Borovnica, Ljubljana, Zagreb, Cleveland, Vrhnika, dne 26. maja 1970

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dobrega moža in skrbnega očka

IVANA POTOKARJA

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so ga v tako lepem številu spremili na njegovi zadnji poti in darovali toliko cvetja ter sočustvovali s nami, pisмено ali ustno izrazili sožalje, še posebej pa železniškemu transportnemu podjetju postaja Ljubljana ter duhovnikom. Še enkrat iskrena hvala.

Gleboke žaluječa žena in sinovi

St. Vid pri Stični, Grosuplje, Ljubljana, Trbovlje, Trzica, Koper, Črna, Veliki Kal

ZAHVALA

Vsem prijateljem, znancem in ustanovam, ki ste se na kakršenkoli način poslovlili od naše mnogo prežgode premine

Dorice Čebokli

jo pospremili na njeni zadnji poti in jo počastili s cvetjem in venci. Posebna zahvala zdravstvenemu osebju »Onkološkega inštituta« Ljubljana in Zdravstvenega doma v Sežani, ki so mnogo pripomogli k olajšanju njenih bolečin.

Zalujoči:

mož Ludvik, sinova Egon in Stojan

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo žalostno vest, da je v 81. letu starosti umrla naša dobra žena, mama, babica in prababica

Ana Govekar

roj. MARKIC

Pogreb bo iz hiše žalosti v petek, 29. maja 1970 ob 16. uri popoldan na pokopališču Dobračeva v Zireh

Zalujoči:

mož Matevž, sinovi Julij, Vinko, Milan, hčeri Vilka in Meri, snabi, zet, vnuki in pravnukinje

Ziri, Ljubljana, Split, 26. maja 1970

Zapustila nas je naša dobra in skrbna žena, mama, stara mama in hčerka

Marija Preskar

rojena VINDIŠ

Pogreb drage pokojnice bo dne 28. V. 1970, ob 16.30 na mestnem pokopališču v Celju

Zalujoči:

mož Joško, hčerka Milica z družino, hčerka Marija na z družino, hčerka Jožica in mama ter drugo sorodstvo

Celje, Ptuj, Maribor, Planina, dne 26. maja 1970

Z nepopisno bolečino se spominjam svojega predragga edinega sina

Matevža Zupana

gasilkega tehnika

ob prvi obletnici njegove mnogo prerane smrti

Zalujoča mama in sorodstvo

Radovljica, 27. maja 1970

Umrl je naš oče in mož

Anton Andoljšek

Učitelj oče iz Hrovače pri Ribnici

Pogreb bo v četrtek, 28. maja 1970, ob 17. uri izpred hiše žalosti na pokopališču v Hrovači

Zalujoči:

žena Anka, hčere Marija, Nežka, Tinka, Marta in drugo sorodstvo

ČGP »DELO«
PODRUŽNICA LJUBLJANA

sprejme TAKOJ

**RAZNAŠALCE
ZA ČASOPIS DELO
za središče mesta, Dolenjsko cesto
in Vič**

Raznašanje v zgodnjih jutranjih urah. Delo primerno za študente, gospodinjke, upokojenke. Interesenti naj se takoj javijo v pisarno podružnice v Ljubljani, Šubičeva 1.

Komisija za razpis delovnega mesta direktorja pri

**TOVARNI LESOVINE
IN LEPENKE CERŠAK**

razpisuje delovno mesto

DIREKTORJA

POGOVI: poleg splošnih pogojev mora izpolnjevati še naslednje pogoje:

kdor ima visokošolsko izobrazbo tehnične, ekonomske ali pravne smeri z najmanj 5 leti delovnih izkušenj na vodilnih delovnih mestih v papirno lepenčni stroki; da ima višješolsko izobrazbo tehnične, ekonomske ali pravne smeri, ter najmanj 10 let delovnih izkušenj na vodilnih delovnih mestih v papirno lepenčni stroki; da ima srednješolsko izobrazbo tehnične ali ekonomske smeri in najmanj 15 let delovnih izkušenj na vodilnih delovnih mestih v papirno lepenčni stroki.

Prijave sprejema komisija za razpis delovnega mesta direktorja v 15 dneh od objave razpisa. Kandidat ima možnost seznaniti se s stanjem podjetja.

4999

Komisija za sklepanje in prenehanje delovnega razmerja

INDUSTRIJE TRIKOTAŽE

»VUNOPLET«

BAČKA PALANKA,

ul. Trg Bratstva jedinstva 17

razpisuje OGLAS

za izpolnitev delovnega mesta

**TRGOVSKEGA POTNIKA
za območje Slovenije z Istro**

Poleg splošnih pogojev mora kandidat izpolnjevati tudi naslednje posebne pogoje:

da je kvalificiran trgovec z najmanj 3 leti delovne prakse kot trgovski potnik. Osební dohodek je določen po pravilniku o razdelitvi osebnih dohodkov delavcev podjetja »Vunoplet«. Ponudbe pošljite splošnemu sektorju podjetja. Oglas velja 15 dni od dneva objave v dnevnem tisku.

4931

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage

Lojzke Premkove

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ji lajšali hudo bolezen in jo hrabril v upanju na ozdravitev, nam pomagali ob njeni smrti in jo spremlili v tako ogromnem številu na njeni zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo kolektivu Predilnice, cenjenim zdravnikom in nadvse dobrim sosedom.

Zalujoči Premkovi

Litija, 23. maja 1970

Dotrpel je moj preljudi mož

Franc Slana

poslovodja bivše Jugoslovanske knjigarnice v pokoju

Pogreb pokojnika bo v petek, 29. maja 1970 ob 14.30 iz mrliske vežice sv. Jakoba na Zalah

Zalujoča žena Kati in sorodniki

Ljubljana, 27. maja 1970

ČASOPISNO IN GRAFIČNO PODJETJE

DELO

LJUBLJANA, TITOVA 35

razpisuje

za šolsko leto 1970/71

ŠTIPENDIJE

na 3-letni poklicni grafični šoli pri šolskem centru tiska in papirja v Ljubljani

Podjetje bo stipendiralo učence za naslednje poklice:

1. ROČNI STAVEC
2. KNJIGOTISKAR
3. OFFSET TISKAR
4. REPRODUKCIJSKI FOTOGRAF
5. RETUŠER
6. MONTAŽER
7. KOPIST
8. STROJNI KNJIGOVEZ

Poleg zdravstvene primernosti in splošnih pogojev, ki jih zahteva poklicna grafična šola, bodo imeli pri sprejemu prednost učenci, ki bodo zaključili osemletko z najmanj dobrim uspehom.

V sodelovanju s službo za poklicno usmerjanje Zavoda za zaposlovanje bomo organizirali svetovanje za poklicno usmeritev za našete poklice.

Nekolkovana lastnoročno napisana prošnja naj vsebuje splošne podatke o učencu in starših — skrbnikih, točen naslov osemletke, ki jo obiskuje, pričakovani uspeh in opredelitev željenega poklica.

Prošnje sprejema in daje osebne informacije kadrovska služba podjetja do 20. junija 1970.

Metalurško kemična industrija

»CINKARNA« CELJE

razpisuje prsto vodilno delovno mesto

KOMERCIJALNEGA DIREKTORJA

Kandidati morajo poleg splošnih zahtev izpolnjevati še naslednje pogoje:

visoka ali višja izobrazba ekonomske smeri z 10 oziroma 15 let prakse v komercialni dejavnosti; poznavanje domačega in tujega tržišča; organizacijske sposobnosti in smisel za teamsko delo; aktivno znanje najmanj enega tujega jezika. Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas. Zagotovljeno je družinsko stanovanje, osebni dohodek se določijo po Pravilniku o delitvi OD ali po dogovoru.

Pismene prijave z overjenimi dokazili o izobrazbi in dosednji zaposlitvi sprejema razpisna komisija delavskega sveta podjetja. Razpis velja 30 dni po objavi, odgovore na prijave pa bodo dobili kandidati v 10 dneh po opravljeni izbiri.

5001

RAZPISNA KOMISIJA PRI
**CENTRALNEM ZAVODU ZA
NAPREDEK GOSPODINJSTVA
LJUBLJANA, GRADIŠČE 2**

razpisuje delovno mesto

DIREKTORJA ZAVODA

Kandidat mora izpolnjevati poleg splošnih pogojev, ki jih določa zakon še naslednje:

da ima visoko ekonomsko, pravno ali drugo ustrezno izobrazbo in da ima najmanj 5 let delovnih izkušenj na odgovornih delovnih mestih.

Komisija bo pri izbiri upoštevala izkušnje kandidatov v dejavnosti, ki sodijo v delovno področje zavoda.

Razpis velja 15 dni od dneva objave. Kandidati naj pošljejo pismene ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev in kratkem življenjepis na naslov:

CENTRALNI ZAVOD ZA NAPREDEK GOSPODINJSTVA, Ljubljana, Gradišče 2 — za razpisno komisijo.

4995

Sporočamo žalostno vest, da je po mučni in zahrbtni bolezni preminila moja ljubljena mama

ANGELA JAKLIČ

roj. KOŠČAK

Pogreb drage pokojnice bo v petek, 29. maja 1970, ob 15.15 iz Jožefove mrliske vežice na Zalah

Zalujoči:

hčerka Marica, zet Milan, sestre in bratje z družinami ter drugo sorodstvo

Ljubljana, Grosuplje, Medvode, 27. maja 1970

ZAHVALA

Ob smrti našega dragega, srčno dobrega moža in očeta

Ing. BLAŽA PRISTOVŠKA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste sočustvovali z nami, se udeležili pogreba in mu podelili cvetje. Posebno se zahvaljujem občinski skupščini Celje za vso skrb in organizacijo tako slovesnega pogreba. Prisrčna hvala govornikom za tople poslovilne besede in društvu inženirjev in tehnikov za izkazano čast. Iskreno smo hvaležni zdravnikom, posebno prim. dr. Fazarinu, dr. Cetini, dr. Mikacu in poštvovalnim sestram za vse, kar so opravili v bitki za njegovo življenje.

PRISTOVŠKOVI

Celje, 28. maja 1970

UMRL JE NAŠ ČASTNI ČLAN,

REFORMATOR SLOVENSKE STENOGRAFIJE

prof. RUDOLF RAKUŠA

OHRANILI GA BOMO V NAJLEPSEM SPOMINU

ZVEZA DRUŠTEV STENOGRAFOV
IN STROJEPISECEV SLOVENIJE

Umrla nam je naša zlata mama, stara mama in prababica

FRANJA VARL

roj. TAVCAR, Vrbanačeva mama

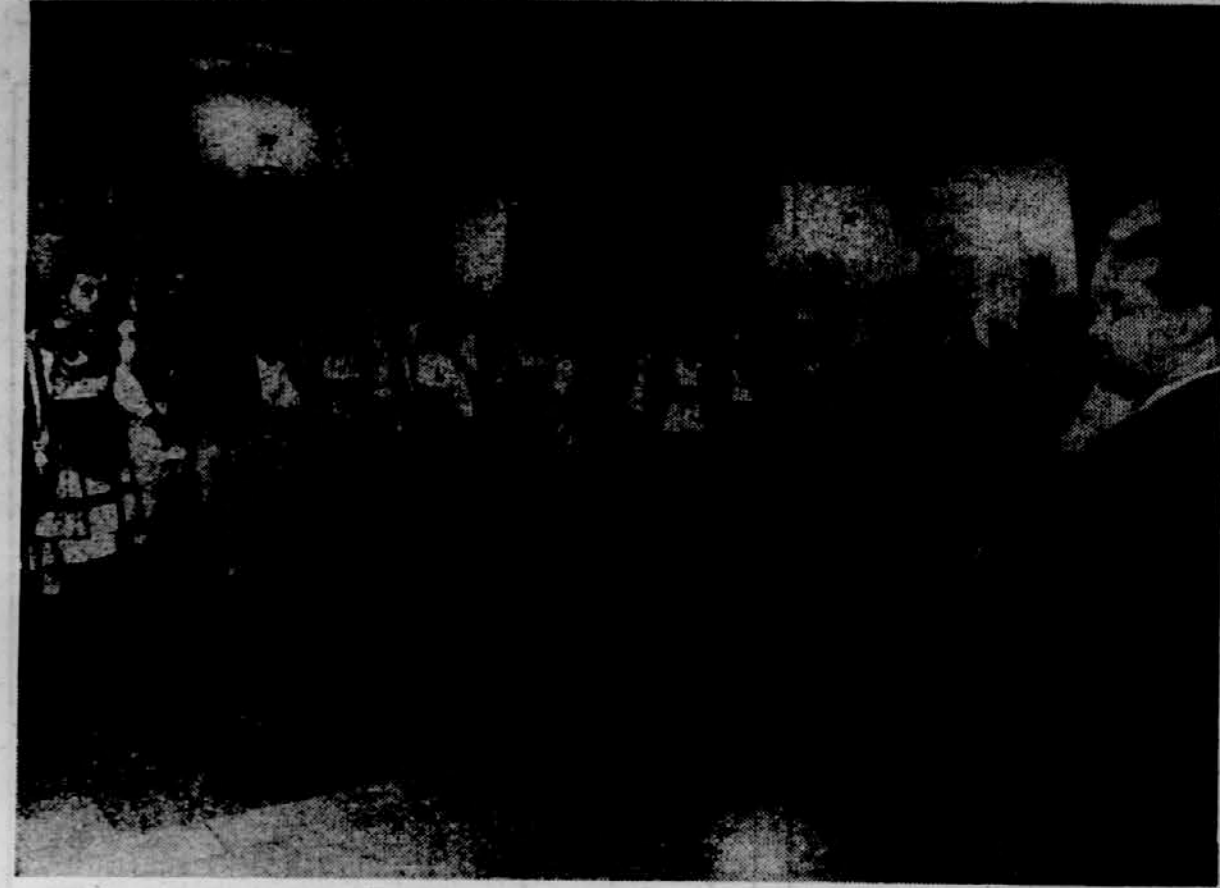
Zemlja poljanska jo bo v petek, 29. maja 1970, ob 16.30 sprejela v svojo trajno last in njen večni počitek

Zalujoči:

otroci Evgen, Tone, Minka, Francka z družinami, vnuki, pravnuki in drugo sorodstvo

Poljane nad Škofjo Loko, Preddvor, Kranj,

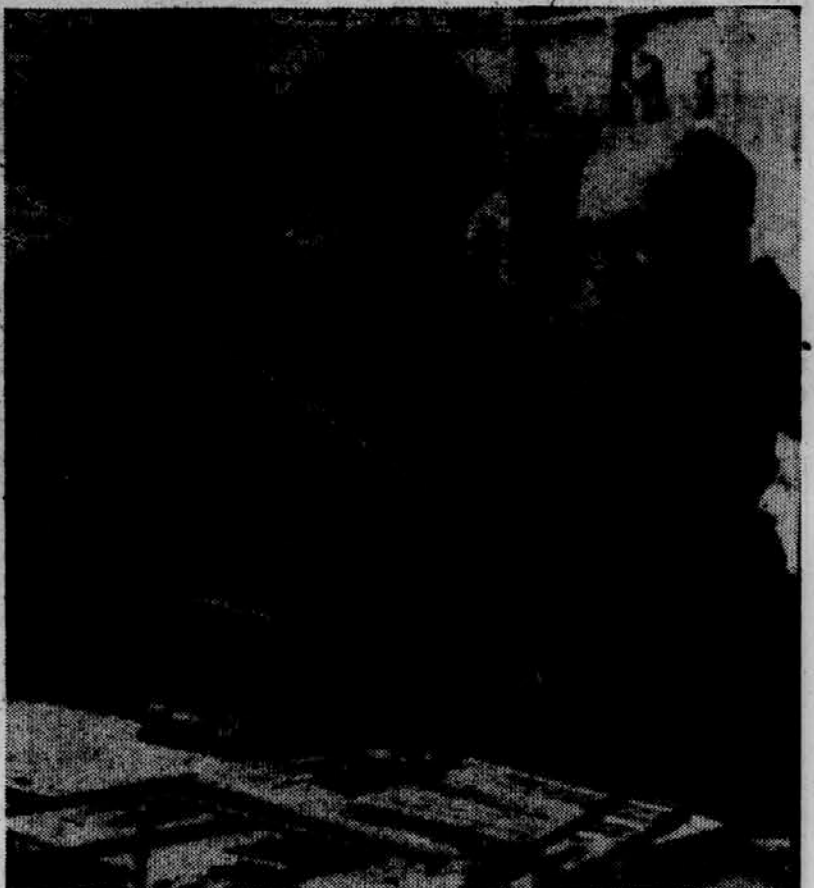
Pittsburgh, 27. maja 1970

ZAROCENCI PRI KOŠAKU — Vseh štirinajst parov letošnje Kmečke občest se je včeraj zbralo pri predsedniku mestne skupščine inž. Mihi Košaku. Po predstavljanju so se vsi nekaj časa zadržali v veseljem pogovoru, nato pa so se pari vrnili v svoje hotelle, kjer so se začeli pripravljati na današnji fantovščini in deklirni, ki bosta v Predvoru in Dolu.

NESOGLASJA V NATO — V Rimu se je včeraj končalo dvodnevno zasedanje zunanjih ministrov NATO. Razpravljali so o zmanjševanju sil NATO in varšavskega pakta, o evropski varnosti in Srednjem vzhodu. Na zasedanju so nastala nesoglasja, ker so se nekateri člani zavzemali za predlagano konferenco o evropski varnosti, drugi pa ne. Na sliki: premier Rumor govori na zasedanju. Telefoto: UPI

SOFIA LOREN IN CARLO PONTI V MOSKVI — Italijanska filmska zvezda Sofia Loren in njen soprog, producent Carlo Ponti sta v Moskvi prisostvovala premieri filma »Sončnice«. Med svojim bivanjem v sovjetski metropoli sta obiskala tudi trgovino igralec na prospektu Kutuzova. Telefoto: UPI

Sodelovanje Litostroj-Renault

V Francijo bodo izvozili za 10 milijonov dolarjev rezervnih delov

OD NAŠEGA PARISKEGA DOPIŠNIKA

PARIZ, 27. maja — V ljubljanskem Litostroju bodo poleti montirali najmanj 15.000 Renaultovih vozil letno, razen tega pa bodo za industrijo Renault izvažali v Francijo še za 10 milijonov dolarjev v Litostroju izdelanih rezervnih avtomobilskih delov. To sta dve že konkretno dogovorjeni obliki vzajemnega sodelovanja med obema podjetjema, o čemer so se dogovarjali včeraj in danes v Parizu.

Na sestanku med generalnim direktorjem Litostroja inž. Markom Kržišnikom in najvišjimi predstavniki Renaulta, na čelu s predsednikom družbe, generalnim direktorjem Pierom Dreyfusom, so se sporazumeli o skupnem finančnem vlaganju v novo podjetje, kar je tudi osnova za omejeno povečano kooperacijo v proizvodnji. Le-ta bi se v prihodnje utegnila še razširiti bodisi znotraj samega Litostroja, bodisi v nadaljnjih povezavi z ustreznimi drugimi jugoslovanskimi industrijami.

Pri razgovorih v Renaultu je sodeloval tudi sedanji podpredsednik mednarodne korporacije za investiranje v Jugoslavijo Zoran Zagar. Ta korporacija s sedežem v Londonu združuje poleg manjšega števila jugoslovanskih predvsem okrog 50 inozemskih investitorjev. Zagar je kot vodilni funkcionar te mednarodne korporacije za časa svojega bivanja v Parizu poleg Renaulta obiskal tudi industrijo Pechiney, nekaj bančnih korporacij, predstavo francoskega industrijskega patronata CNPF in predstavništvo jugoslovanske gospodarske zbornice v Parizu. BOGDAN POGACNIK

Palestinci zboljšujejo svojo organizacijo

KAIRO, 27. maja (MENA). Član izvršnega biroja palestinske osvobodilne organizacije Kamal Naser je izjavil, da bo na bližnjem zasedanju nacionalnega sveta, ki se bo začel v soboto v Kairu, za stopanjen vseh 11 gverilskih organizacij. Povedal je še, da bodo izvozili 1466 ameriških letal. Pripadniki gibanja Patet Lao so 17. maja napadli vladine položaje pri San Tongu in pri tem ubili Med njimi je bilo precej tujih ali ranili več kot 150 vojakov. skih svetovalcev.

»Svetovalci« iz Taiske v Laosu

HONGKONG, 27. maja (Reuters). 19. maja sestrelile uster). Laoske osvobodilne nad Dolino vrčev ameriško vojaško letalo. Od leta 1964 je bilo sestreljenih 1466 ameriških letal. Pripadniki gibanja Patet Lao so 17. maja napadli vladine položaje pri San Tongu in pri tem ubili Med njimi je bilo precej tujih ali ranili več kot 150 vojakov. skih svetovalcev.

Bo Scheel vodil pogajanja s SZ?

BONN, 27. maja (AP). Zahodnonemški zunanji minister Walter Scheel je sporočil danes v parlamentu, da je pripravljen osebno začeti pogajanja s Sovjetsko zvezo o sklenitvi nenapadnega pakta. Dokončen sklep o tem, ali se bo vlada odločila za pogajanja, bodo sprejeli verjetno danes na seji kabineta. Če se bo vlada pozitivno odločila, bom v tem primeru sam vodil zahodnonemško delegacijo, je dejal minister Scheel.

Tesna nатовska kletka

Zasedanje NATO v Rimu je pokazalo, da so za marsikatero članico blokove obveznosti politično breme

OD NAŠEGA RIMSKEGA DOPIŠNIKA

RIM, 27. maja (po telefonu). Na konferenci zunanjih ministrov petnajstih držav atlantskega pakta so od vsega začetka prišla od izraza nasprotja, različne bojazni in tendence v gledanju na evropske in druge probleme. Pcsamezne zahodnoevropske članice NATO so, če drugega ne, poskušale natanko izdelati nekatere predloge za postopno zmanjševanje napetosti in navezovanje konstruktivnih zvez med Vzhodom in Zahodom. Nad vsem tem pa je slej ko prej prevladovala blokova logika, ki ima svoje izhodišče v Washingtonu in ki vsem morebitnim novim pobudam vnaprej postavlja zelo jasne meje.

Ameriški zunanji minister Rogers je na začetku zasedanja prebral poslanico, v kateri predsednik Nixon evropskim zavezanikom poljskuje ameriško politiko v Indokini. V poslanici je izraženo prepričanje, da se je moč s sovrzanim pogajati samo s pozicij sile. Na koncu pravi ameriški predsednik Nixon, da se razumevanje in podpora, ki so jo dale članice atlantskega pakta ameriški akciji v Kambodži.

Tesna razumevanja in te podpore v resnici ni, in če so drugi ministri molčali, je francoski zunanji minister Schuman v odgovor ostro napadel ameriško politiko, ki vrašča indokitsko vojno, ne da bi jo skrajševala. Konflikt v jugovzhodni Aziji ne more prispevati k solidarnosti med Ameriko in Zahodno Evropo, pač pa je gotovo povzročil, da evropske članice NATO resno razmišljajo o mednarodnih mehanizmih — ne pa samo o grožnjah — ki naj bi zagotovili ravnotežje in mir.

Naša vojaška delegacija na Švedskem

BEOGRAD, 27. maja (Tanjug). — Delegacija JLA pod vodstvom namestnika državnega sekretarja za narodno obrambo generalpolkovnika Miloša Sumanje je odpotovala na obisk na Švedsko. S tem vrača obisk švedski vojaški delegaciji, ki je bila lani v Jugoslaviji pod vodstvom poveljnika oboroženih sil generala Torstena Rappa.

Kambodža ni škodila pogajanjem

DUNAJ, 27. maja (AFP). Sklicujoč se na dobro poučene kroge, poroča francoska agencija, da ameriška vojaška intervencija v Kambodži ni škodila ameriško-sovjetskemu pogajanju o omejitvi strategijske oboroževanja. V sovjetskem veleposlanstvu na Dunaju je bila včeraj enajsta seja. Po njej so dobro poučeni krogi povedali, da se kažejo prva znamenja, da bi delegaciji utegnili doseči dobre rezultate še pred prve faze pogovorov. V vsakem primeru pa se bodo pogajanja v jeseni nadaljevala v Helsinkih, kot je bilo to predvideno.

Vojna zločina obsojena

FRANKFURT, 27. maja (AP). Frankfurtsko sodišče je obsodilo nacistična vojna zločina Hansa Beckerja na 10 let zapora. Friedricha Lorenza pa na sedem let. V sodbi je rečeno, da sta sodelovala v tako imenovani nacističnem programu ropanja iz usmiljenosti, pa kasneje so pomorili na tisoče starostov, duševno prizadetih in nesposobnih za delo.

Zavarovanje zmanjšalo izgube

5 skupščine jugoslovanske skupnosti socialnega zavarovanja

BEOGRAD, 27. maja (Tanjug).

Skupščina jugoslovanske skupnosti socialnega zavarovanja je na današnjem zasedanju ugodno ocenila lanske politiko zdravstvenega, pokojninskega, invalidskega in drugih oblik socialnega zavarovanja. Lani je bilo v Jugoslaviji socialno zavarovanih 12.800.000 ljudi, oziroma dve tretjini vsega prebivalstva.

Od 106 komunalnih skupnosti socialnega zavarovanja je 5 pri manjkajočem končalo leto 58 skupnosti, medtem ko je leto poprej z izkuro poslovalo 73 skupnosti. Skupno poslovanje vseh skladov socialnega zavarovanja je v glavnem uravnoteženo, ker so se dohodki povečali zaradi zvišanja osebni dohodkov za okoli 16 odstotkov, dalje zaradi večjega zaposlovanja in znatnega povečanja prispevne stopnje za invalidsko in pokojninsko zavarovanje v nekaterih republikah.

Švestkova analiza gibanj v ČSSR

PRAGA, 27. maja (Tanjug). Član češkega biroja KKC KPC in glavni urednik »Tribune« v švestki je danes v tem listu objavil analizo o desničarskem oportunizmu, centralizmu, dogmatizmu in sektaštvu.

Kot glavne vzroke za nedavne krize in sedanje težave navaja slabo Dubčkovovo vodstvo, napake predjanuarskega partijskega vodstva, neodgovornost partije, ideološko diverzijo in vohunstvo od zunaj.

»Spiegel« obtožuje avstrijskega notranjega ministra

DUNAJ, 27. maja (Tanjug). Avstrijski notranji minister Rössch je danes najodločneje zavrnil obtožbo zahodnonemške revije »Spiegel«, ki je o njem napisala, da ima nacistično preteklost. Rekel je, da gre za poskus, diskreditirati vlado dr. Bruna Kreiskyja.

Ceausescu je spet obiskal prizadete kraje

BUKARESTA, 27. maja (Tanjug). Generalni sekretar romunske partije in predsednik državnega sveta Nicolae Ceausescu je še tretjič na obisku v krajih, ki so jih prizadele katastrofalne povodnje. Tokrat je obiskal štiri okraje na severovzhodu države, v Moldaviji. V glavnem mestu Moldavije Jasiu je govoril na velikem zborovanju.

Francija: ukrep proti »proletarski levici«

PARIZ, 27. maja (AFP). Francoska vlada je danes ukazala razpustiti grupacijo »proletarske levice«. Njen cilj je bil »causare du peuple« (pobuditi Jean Paul Sartre). Notranji minister Marcelin je na današnji seji vlade izjavil, da je ta grupacija namerala, da se oboroženi bojem priti na oblast v Franciji.

Iz včerajšnje zadnje izdaje

Libanon prosi za pomoč

BEJRUT, 26. maja (UPI). Libanonski premier Rašid Karame je izjavil nocoj, da njegova vlada proučuje možnost, da bi zahtevala od Turčije in Maroka, da bi njune čete zavzele položaje vzdolž libanonske južne meje v Izraelu.

V parlamentarnih krogih izjavljajo, da je Karame to izjavil nocoj v skupščini. Vlada pa bo sprejela sklep o tem vprašanju na jutrišnji seji.

Golda Meir o sovjetskem angažiranju

TEL AVIV, 26. maja. — Izraelski premier Golda Meir je imela danes govor v izraelskem parlamentu, v katerem je ponovno potrdila, da je za sedanje poslabšanje položaja na Srednjem vzhodu »kriva vedno močnejša penetracija Sovjetske zveze na tem področju sveta. Kakor poročajo zahodne časopisne agencije, je že takoj v začetku govora izjavila, da je glavna stran eskalacije in napetosti na tem področju nevarni stadij sovjetske angažiranosti v Egiptu.

Napadla je predsednika Naserja, da se še vedno drži svoje doktrine: ni miru, ni priznanja in ni pogovorov z Izraelom. Golda Meir je nadalje dejala, da sovjetsko angažiranje nima precedensa v zgodovini sovjetske penetracije na to področje. Izraelski premier je tudi izjavila, da je v zadnjih mesecih prišlo do poslabšanja položaja na fronti proti Egiptu in da se škodljivi efekti tega poslabšanja čutijo tudi na drugih izraelskih frontah. Omenila je izraelske zračne napade in kopne akcije in dejala, da so te operacije »nemogoče« egiptovske priprave na vojno.

Očitki v TSN

MARIBOR, 27. maja. Delavski svet mariborske tovarne stikalnih naprav je razrešil dosedanj izvršni odbor, ker mu je potoke mandat in izvolil novega.

»Izvestija« zavračajo predlog NATO

MOSKVA, 27. maja (AFP). »Izvestija« so zavrnila idejo o »survivoženem zmanjšanju oboroženosti« v Evropi. Kot so to predlagali na zasedanju sveta ministrov severnoatlantskega pakta v Rimu, Časopis piše, da je ta predlog zavrnila, ker namen je »javno mnenje odvrti od aktualnih problemov v Evropi«. Moskovski večernik je zapisal tudi, da si nasprotniki sklicanja konference o evropski varnosti ne upajo odkriti zavrniti tega predloga socialističnih držav.

Sestanek Hasan II. - Bumediem

TIEMCEN, 27. maja (AFP). Maroški kralj Hasan II. je danes prisel v Tiemcen, mesto ob maroško-alžirski meji. Na sestanku s predsednikom Bumediemom. Pogovarjala se bosta v glavnem o Srednjem vzhodu in o prihodnosti tako imenovane »spaniske Sahare« — to je območje Rio de Oro, ki je še vedno pod špansko nadvlado. Menjajo, da utegneja sprejeti kakšno novo skupno pobudo za ureditev srednjevzhodne krize.

Telegrami

OB OBLETNICI ENGELSOVEGA ROJSTVA — BONN. V Engelsovem rojstnem kraju Wuppertalu v ZRN se je ob 150-letnici njegovega rojstva začela mednarodna konferenca, ki se je udeležuje 50 delegatov iz 15 držav, tudi iz Jugoslavije.

MANESCU ZAKLJUČIL OBISK — TANANARIVE. Rumunski zunanji minister Manescu je na Madagaskarju podpisal več sporazumov o trgovinskem, gospodarskem, tehničnem, kulturnem in znanstvenem sodelovanju med Rumunijo in tem otokom. Na Madagaskarju se je mudil štiri dni.

EVAKUACIJA — TRIPOLI. Ameriško letalsko oporišče Whidius pri Tripoliju vsak dan zapuša več sto ameriških vojakov, do konca junija pa morajo oporišče izprazniti. Bazo z napravami, vrednimi 100 milijonov dolarjev, morajo izročiti Libiji do konca junija.

STRMOGLAVILO AMERIŠKO LETALO — RAMSTEIN. Ameriško vojaško letalo F-4D je takoj po vzletu strmoglavilo. Pilot sta se rešila s padali.

KITAJSKA PODPORA PALESTINSKI BOJ — PEKING. Kitajski premier Ču En Lai je poslal predsedniku palestinske osvobodilne organizacije Arafatu pristožno poslanico in v njej izrazil podporo kitajske vlade »pravimemu boju palestinskega ljudstva«.

FRANCOSE CETE SE BODO UMAKNILE IZ ČADA — PARIZ. Francoska vlada je sporočila, da se bodo začele francoske čete umakati iz Čada 1. julija; tam bo ostalo le nekaj vojaških inštruktorjev. V Čadu je sedaj 1538 vojakov — prostovoljcev.

V ZAPORIH NAJ IZBOLJŠAJO RAZMERJE — MADRID. Zene 22 političnih jetnikov so v pismu, ki so ga poslale španskemu podpredsedniku Carreru Blancu, zahtevale, naj poskrbi v zaporih za boljše življenjske pogoje.

MISIJA ZA DEKOLONIZACIJO — ALŽIR. Posebna misija odbora OZN za dekolonizacijo je po dveh dneh v Alžiru zaključila delo. Poslali so izjave predstavnikov afriških osvobodilnih gibanj o merah v njihovih državah. Skupina bo obiskala tudi Adis Abebo, Dar-es-Salaam in Lusako.

U TANT PREDLAGAL USTANOVITEV MIROVNIH SIL — NEW YORK. Generalni sekretar OZN je pozval vse države — članice, da ustanove stalne mirovne sile, ki bi bile po potrebi na razpolago svetovni organizaciji. Zavzel se je tudi za večjo avtoriteto mednarodnega sodišča.

CENE V ZDA SPET POSKOČILE — WASHINGTON. Ameriške cene na veliko so se maja spet zvišale za 0,2 odstotka, čeprav so se živila pomenila. Aprila so se cene na drobno zvišale za 1,8 odstotka, oziroma za 7,2 odst. letno.

V MOSKVI PODPISALI SPORAZUM

MOSKVA. Sovjetska in romunska vlada sta podpisali sporazum o sodelovanju pri gradnji jedrske elektrarne v Rumuniji.

OSNUTEK RESOLUCIJE KP JAPONSKE — TOKIO. Glasilo KP Japonske »Akahata« je objavilo osnutek resolucije, ki ga bodo prvega julija predložili na 11. kongresu KP Japonske. V resoluciji predvsem opozarjajo na neodvisno politiko japonske komunistične partije.

AMERIŠKI ZAPORI PODOBNI NORISNICAM — WASHINGTON. James Bennet, ki je bil upravitelj ameriških zaporov od leta 1937 do 1964, je izjavil, da so ameriški zapori pravzaprav norisnice. So prenapolnjeni, v njih je premalo osebja, in ločenih prostorov za obojne in tiste, ki še čakajo na obsodbo.

ACHOLA ZE DRUGO ARETIRALI — NAIROBI. Mladinska voditelja prepovedane kenjske narodne unije KPU Achola, ki so ga decembra izpustili, so ponovno aretirali. Baje se sodelavec in prijatelj Oginga Odinga, ki je v zaporu že od novembra.

SVAHILI NAJ BI POSTAL URADNI JEZIK — NAIROBI. Jezikoslovci iz Kenije, Ugande, Tanzanije, Zambije in Etiopije bodo imeli prihodnji teden v Nairobiju konferenco o nacionalnem jeziku vzhodne Afrike; kot uradni jezik tega območja so predlagali svahili.

DIPLOMATSKI ODNOSI MED ALŽIRIJO IN ZRN SE ZMERJAJ MOŽNI — BONN. Čeprav je Alžirija zadnje dni priznala NDR, so še vedno možnosti za vzpostavitev diplomatskih odnosov z ZRN. Odnosi med Zahodno nemčijo in arabskimi državami se na splošno izboljšujejo.

SOVJETSKI TANKER ZA ALŽIRIJO — MOSKVA. V ladjedelnici v Leningradu so začeli graditi 50.000-tonski tanker za Alžirijo; njegov motor bo imel 19.000 konjskih moči in hitrost 17 vozlov.

DEMONSTRACIJE — SAIGON. Saigonski študentje so pred ameriškim veleposlaništvom demonstrirali zaradi intervencije ZDA v Kambodži. Policija je uporabila solzini plin.

Naše vojaške delegacije na Švedskem

KAIRO, 27. maja (MENA). Član izvršnega biroja palestinske osvobodilne organizacije Kamal Naser je izjavil, da bo na bližnjem zasedanju nacionalnega sveta, ki se bo začel v soboto v Kairu, za stopanjen vseh 11 gverilskih organizacij. Povedal je še, da bodo izvozili 1466 ameriških letal. Pripadniki gibanja Patet Lao so 17. maja napadli vladine položaje pri San Tongu in pri tem ubili Med njimi je bilo precej tujih ali ranili več kot 150 vojakov. skih svetovalcev.

Bo Scheel vodil pogajanja s SZ?

BONN, 27. maja (AP). Zahodnonemški zunanji minister Walter Scheel je sporočil danes v parlamentu, da je pripravljen osebno začeti pogajanja s Sovjetsko zvezo o sklenitvi nenapadnega pakta. Dokončen sklep o tem, ali se bo vlada odločila za pogajanja, bodo sprejeli verjetno danes na seji kabineta. Če se bo vlada pozitivno odločila, bom v tem primeru sam vodil zahodnonemško delegacijo, je dejal minister Scheel.

Zavarovanje zmanjšalo izgube

5 skupščine jugoslovanske skupnosti socialnega zavarovanja

BEOGRAD, 27. maja (Tanjug). Skupščina jugoslovanske skupnosti socialnega zavarovanja je na današnjem zasedanju ugodno ocenila lanske politiko zdravstvenega, pokojninskega, invalidskega in drugih oblik socialnega zavarovanja. Lani je bilo v Jugoslaviji socialno zavarovanih 12.800.000 ljudi, oziroma dve tretjini vsega prebivalstva.

Od 106 komunalnih skupnosti socialnega zavarovanja je 5 pri manjkajočem končalo leto 58 skupnosti, medtem ko je leto poprej z izkuro poslovalo 73 skupnosti. Skupno poslovanje vseh skladov socialnega zavarovanja je v glavnem uravnoteženo, ker so se dohodki povečali zaradi zvišanja osebni dohodkov za okoli 16 odstotkov, dalje zaradi večjega zaposlovanja in znatnega povečanja prispevne stopnje za invalidsko in pokojninsko zavarovanje v nekaterih republikah.

Kot glavne vzroke za nedavne krize in sedanje težave navaja slabo Dubčkovovo vodstvo, napake predjanuarskega partijskega vodstva, neodgovornost partije, ideološko diverzijo in vohunstvo od zunaj.

V nekaj vrstah

ZALEC
Predstavnik mesta — Na tržnici suhi občinski skupščine so občinski svetniki predlagali, da se blagovni promet, gostinstvo in turizem, da se povzra cena mleka. Tako stane sedaj liter pakiranega mleka 1,60 dinarjev (prej 1,45 din), nepakiranega pa 1,50 dinarja.

Akcijska železnica — Tudi občinski odbor EK v Zalcu se bo vključil v vsakodnevno akcijo za zbiranje rabljenih oblačil, obutve in posteljnine. Zbirali bodo v Zalcu, Preboldu, Šempetru in na Polah. Akcija bo v četrtek od 17. do 19. ure, naslednji dan pa se krvodajalska akcija v prostorih zdravstvenega doma v Zalcu.

MOZIRJE
Neposredni saradi šole — Med prebivalci Mozirja so se razširile izredne govorice o uporabi nove šole. Govorijo se, da v njej ne bo moč poučevati v dveh izmenah. V resnici pa bo v novi šoli, za katero so prispevali tudi občani, pouk le v eni izmeni in pol, kar je še ugodnejše kot polni dve izmeni. Zaradi neobveščenosti nekateri občani niso hoteli plačati samopriprave.

Ureditev papirnice — Mozirjani in prebivalci okolških zasolkov se vrsto let opirajo, da v mestu ni vedno ni papirnice. Kje in kako torej kupiti na otroke svečke in učne knjige. Starši se morajo voziti po knjige v druge kraje, ker v Mozirju ni take prodajalne.

SOLCAVA
Kdaj nastat de Legarske? — Prebivalci Solčave, Robanova kots, Podoljšev in Logarske doline vse bolj skrbijo modernizacija ceste v Logarsko dolino. Dozaj se ceste asfaltirali je do Luč, trenutno pa delajo na odseku od Luč do Igle. Ljudje menijo, da bi morali istočasno delati na vseh cestah, da kar pa ni denarja.

Problemi z zaposlitvijo — Zaradi oddaljenosti od večjih industrijskih središč ljudje s tega območja le s težavo dobe delo. V sami Solčavi pa, odkar je bila reorganizacija v podjetju Glin, novih delovnih mest tudi ni. Prometne zveze so slabe, zato se morajo ljudje izseljevati.

ŠEMPETER
Nagradne tekmovalstvo — Turistično društvo Šempeter v Savinjski dolini je tudi letos razpisalo nagradno tekmovalstvo za gojitelje cvetja na oknih, balkonih in vrtovih. Komisija bo vsak mesec od maja do vključno avgusta ocenjevala najlepše cvetje. Ker je Šempeter turističen kraj, je vključen tudi v tekmovalstvo Turistične zveze Slovenije za izbor najbolj prirednega turističnega kraja v Sloveniji.

PREBOLD
Tri sestre — Prosvetno društvo Prebold je še danes pripravlja na uprizoritev igre dr. Iva Cernika »Tri sestre«. Predvidevajo, da bo uprizoritev že v začetku junija.

Naš pogovor

Cilj so humani odnosi

Govori Srečko Pratnemer, sekretar konference ZKS Otok

Krajevna konferenca ZKS na celjskem Otoku ni le ena največjih, marveč tudi najbolj delavnih organizacij v občini. O njenem dosedanjem delovanju in načrtih za prihodnost smo se pogovarjali s sekretarjem Srečkom Pratnemerjem.

— Na zadnji razširjeni seji vaše konference je bilo govora o idejni političnih vidljivih sodbene vloge ZK in nalogah komunistov v krajevni samoupravi. Kakšne so izkušnje?

— Ze na volitni seji, ko smo razpravljali o konceptu dela naše organizacije, smo izhajali iz dejanskega stanja in potrebe idejno političnega delovanja na področju uveljavljanja krajevne samouprave v okviru celotnega samoupravnega sistema. Vse dosedanje izkušnje kažejo, da ni mogoče pričakovati uspeha, če oblike in vsebino organiziranosti ter delovanje ZK ne bomo prilagodili tako, da bo v praksi mogoče uveljavljati načela samoupravljanja v krajevni skupnosti ter se vključevati v prizadevanja občine.

— Za kakšne oblike gre?

— Za boljše in učinkovitejše delo krajevne organizacije ZK bomo v prihodnje uveljavili predvsem oblike dela prek komisij in aktivov, to je dve stalni komisiji in dva stalna aktivna pri krajevni konferenci, ki jih bo mogoče razširiti z novimi člani, odprte pa bodo tudi vse možnosti za ustanavljanje drugih stalnih ali občasnih komisij in aktivov. Gre za to, da vključimo v naše delo čimveč članov in si na naloge enakomerno porazdelimo.

— Kako naj bi organizacija ZK spodbujala krajevno samoupravo?

— Naš cilj je, da krajevna organizacija ZK s svojimi idejki postane idejno jedro skupnosti ustvarjalnih občanov, ki po samoupravnih poti urejajo svoje in družbene probleme. To bo mogoče doseči le tako, da bomo med občani, v SZDL in drugih or-

ganizacijah krajevne samouprave spodbujali pobude občanov in jih z idejno političnim vplivom vključevali v samoupravno delovanje. Ne gre za to, da bi nastopali v njihovem imenu, ampak da bi skupaj z njimi ustvarjali humaniješe samoupravne odnose.

— Veča organizacija je mogoča prva v občini, ki namerava prizadevanjem občanov podeljevali ustrezna priznanja v obliki diplom. Kaj vas je k temu spodbudilo?

— Menimo, da bi bilo prav, ko bi se ob pomembnejših praznikih spomnili tistih posameznikov, ki nesebično prispevajo k skupnim družbenim naporom in žrtvujejo veliko svojega prostega časa. S tem prizadevanja občine.

— Za kakšne oblike gre?

— Za boljše in učinkovitejše delo krajevne organizacije ZK bomo v prihodnje uveljavili predvsem oblike dela prek komisij in aktivov, to je dve stalni komisiji in dva stalna aktivna pri krajevni konferenci, ki jih bo mogoče razširiti z novimi člani, odprte pa bodo tudi vse možnosti za ustanavljanje drugih stalnih ali občasnih komisij in aktivov. Gre za to, da vključimo v naše delo čimveč članov in si na naloge enakomerno porazdelimo.

— Kako naj bi organizacija ZK spodbujala krajevno samoupravo?

— Naš cilj je, da krajevna organizacija ZK s svojimi idejki postane idejno jedro skupnosti ustvarjalnih občanov, ki po samoupravnih poti urejajo svoje in družbene probleme. To bo mogoče doseči le tako, da bomo med občani, v SZDL in drugih or-

ganizacijah krajevne samouprave spodbujali pobude občanov in jih z idejno političnim vplivom vključevali v samoupravno delovanje. Ne gre za to, da bi nastopali v njihovem imenu, ampak da bi skupaj z njimi ustvarjali humaniješe samoupravne odnose.

— Veča organizacija je mogoča prva v občini, ki namerava prizadevanjem občanov podeljevali ustrezna priznanja v obliki diplom. Kaj vas je k temu spodbudilo?

— Menimo, da bi bilo prav, ko bi se ob pomembnejših praznikih spomnili tistih posameznikov, ki nesebično prispevajo k skupnim družbenim naporom in žrtvujejo veliko svojega prostega časa. S tem prizadevanja občine.

— Za kakšne oblike gre?

— Za boljše in učinkovitejše delo krajevne organizacije ZK bomo v prihodnje uveljavili predvsem oblike dela prek komisij in aktivov, to je dve stalni komisiji in dva stalna aktivna pri krajevni konferenci, ki jih bo mogoče razširiti z novimi člani, odprte pa bodo tudi vse možnosti za ustanavljanje drugih stalnih ali občasnih komisij in aktivov. Gre za to, da vključimo v naše delo čimveč članov in si na naloge enakomerno porazdelimo.

— Kako naj bi organizacija ZK spodbujala krajevno samoupravo?

— Naš cilj je, da krajevna organizacija ZK s svojimi idejki postane idejno jedro skupnosti ustvarjalnih občanov, ki po samoupravnih poti urejajo svoje in družbene probleme. To bo mogoče doseči le tako, da bomo med občani, v SZDL in drugih or-

ganizacijah krajevne samouprave spodbujali pobude občanov in jih z idejno političnim vplivom vključevali v samoupravno delovanje. Ne gre za to, da bi nastopali v njihovem imenu, ampak da bi skupaj z njimi ustvarjali humaniješe samoupravne odnose.

— Veča organizacija je mogoča prva v občini, ki namerava prizadevanjem občanov podeljevali ustrezna priznanja v obliki diplom. Kaj vas je k temu spodbudilo?

— Menimo, da bi bilo prav, ko bi se ob pomembnejših praznikih spomnili tistih posameznikov, ki nesebično prispevajo k skupnim družbenim naporom in žrtvujejo veliko svojega prostega časa. S tem prizadevanja občine.

Ne more imeti isto živilo v vsaki občini drugačno ceno

Predstavnik občine celjskega območja se zavzemajo za vskladitev cen osnovnih živil — Z današnjim dnevom bo v Celju svinjsko meso nekoliko cenejše

CELJE, 27. maja. Na pobudo skupščine občine Velenje so se danes v Celju sestali predstavniki občinskih skupščin celjskega območja, da bi skupno vskladili malo-prodajne cene mleka, kruha in mesa. Predsedniki občin so kritično ocenili analizo, ki obseja na našem trgu ter pri tem poudarili, da v Sloveniji ne moremo imeti toliko različnih cen kot je občin. Predstavnik Velenja se ni strinjal s podražitvijo mleka in kruha, v drugih občinah pa bodo v cenah le manjše razlike.

Ob nedavni podražitvi mesa, so nekatere delovne organizacije predložile tudi predlogi cen priporočene dnevnemu odkupno ceno za svinjsko meso, ki pa je zdaj znatno nižja od takratne.

Predlog, ki vsebuje v rešnici tri inštrukcije, naj bi nekoliko uravnovesil ali sploh »ukladil« daj dokaj različne cene teh osnovnih živil. Predstavnik velenjske občine je povedal, da vodstvo te občine ne sprejema nobene podražitve, tako kot ni sprejelo tudi višjih cen govejega mesa ob nedavni podražitvi. Miha Prosen, predsednik laške občine,

je med razpravo poudaril, da v laški občini ni utemeljenih razlogov za povišanje cene kruha, ki je skoraj še dosegla bila mnogo nižja od ostalih, ker kolektivni pekarni še ob tej ceni uspešno gospodarijo. Podobno je menil Franc Tepej, predsednik konjske občine, ki je poudaril, da pri njih peki ob sedanjih cenah za zdaj ustvarjajo dovolj akumulacije.

Po omenjenem predlogu, navdušili so se za tretjo varianto, bi naj bile nove cene za kilogram črnega kruha 160 dinarjev, za polbeli in beli kruh pa naj bi se cene prostovoljno oblikovale. Rogaška pekarina, ki oskrbuje celotno območje šmarnske občine in koejanski del šentjurske občine, je v izredno težkem položaju, ki ga povzročajo zastarele naprave, elasti pa drag prevoz, saj vozijo kruh tudi po 60 kilometrov daleč. O tem predlogu bi naj nato razpravljale skupščine občin Celje, Zalec in Šmarje.

O cenah mleka, ki bi naj po novem veljalo po 1,60 di-

narja liter (nekateri skupščine so to ceno že potrdile) in o predlogu za nove cene kruha bi naj občinske skupščine omenjenih občin sklepale na prihodnjih sejah.

J. SEVER

Razbremenitev skupščine občine Laško

LASKO, 27. maja. Jutri bosta v Laškem seji dveh svetov: sveta za socialno varstvo in zdravstvo ter sveta za šolstvo in telesno vzgojo. Oba sveta imata med drugim na dnevnem redu razpravo o razširitvi pristojnosti, oziroma o delitvi dela, po kateri naj bi sveti v občini razbremenili delo občinske skupščine določenih opravil in dejavnosti, ki spadajo predvsem v pristojnost specializiranih organov pri občinski skupščini. Na ta način naj bi s povečano pristojnostjo svetov razbremenili oba občinska zbora, ki bi se lahko bolj posvetila osnovnim političnim problemom v občini. Medtem, ko bo svet za šolstvo, kulturo in telesno vzgojo razpravljal še o učnih uspehih, o strokovnosti učnega kadra, bo svet za zdravstvo in socialno politiko razpravljal o letnem poročilu sanitarnega inšpektorata, preden bo to poročilo predloženo občinski skupščini v razpravo.

J. KR.

Zakaj tako?

Prehodi so, prehodov ni

Za vodno informacijo najprej dejstvo, da je bilo lani na cestah celjskega območja v prometnih nesrečah 97 mrtvih ljudi, od teh kar 33 pešcev. Je to čudno?

Verjetno bi bilo zastoj na najvišji staro rešnico o gostem in mešanem prometu na naših cestah in o tem, da so najpogostejše žrtve nesreč domačini krajev ob cestah. Druge ni tako. Nevarnost prometa in se posebej nekaterih pomembnih vozil postaja ob vse večjem številu motornih vozil tako očita, da se mnogi občani sprašujejo, kako je mogoče prežeti takšno stanje. Samo v zadnjih sedmih je umrlo nekaj pešcev, ker niso pravilno ali na pravem mestu prečkali ceste. Njihova previdnost, bo mo dejali. Vendar ob tem postavimo vprašanje: prehodov — zber, kot jih imenujemo. V Celju so jih začetli šele pred nekaj dnevi. Pred tem pa so lahko občani sapo ugotovili, kje imajo pravice k stopiti čez ceste. Mnogo jih je v Zalcu, kjer se je zgodilo v zadnjem času največ nesreč prav pri prečkanju ceste. Milčnik ne more kaznovati pešca, ker je prečkal cesto zunaj prehoda za pešce, ker prehodov praktično niso.

Druge, ob čemer zmanjajo vsi udeleženci prometa v Celju, je prav gotovo križišče na Standerovem trgu v Celju. Po večkratnih preizkušnjah smo ugotovili, da pride pešec z Otoka hitreje v središče mesta kot avtomobilist. Kolone dolge po kilometri in več so povsem razumljive, saj to križišče že leta in leta predstavlja veliko glavno celjskega prometa. Rešitev tega problema ali cestnega križa so znane, vendar, ker ni denarja za rušenje stare hiše, oziroma za preselitev stanovanj, bo to križišče še — kot kaže — dolgo leta hudo problem.

Zato se ne čudimo, če se na glavni cesti dogajajo prometne nesreče. Marškomu popustijo tiči in tedaj se odloči za nespretno potezo. Rezultat: lažja ali hujša nesreča. Dokler bomo samo govorili o statističnih podatkih prometnih nesreč, o mrtvih, ranjenih in materialni škodi, se stanje ne bo izboljšalo. Potrebni je nekaj inšpekcijskih, denarnih sredstev in marsikatero življenje bo obvarovano.

M. SENICAR

Šest zabavnih kvizov

Toliko jih bo do konca leta pripravila celjska kreditna banka

Da bi vzbudili med mladino zanimanje za bančništvo in denarništvo, se je celjska kreditna banka odločila preurediti do konca leta šest zabavnih kvizov. Prvi kviz so priredili v Mešici, v njem pa so se pred več kot 300 obiskovalci pomerili v znanju denarništva. Učenci osnovne šole iz Mešice in Ormoja, imenovani po udeleženci, poudarjajo, da je kviz prijeten in poučen. Vsi so bili zadovoljni, da so se udeležili kviza, ki predstavlja priložnost za pridobivanje znanja o denarništvi in šolstvu.

Na vsakem od šestih kvizov, združenih s kulturnim programom, bodo tekmovali predstavniki dveh ali treh šol; skupina, ki bo zmagala, bo prejela hranilno knjižico z večjim zneskom, namenjenim pionirskemu odredu, po štiri nagrade v obliki hranilnih knjižic, ki bodo dobili izrečani poslušalci oziroma gledalci. Vstopnino si bosta razdelili obe šoli. Pred vsako prireditvijo spustijo otroci 20 posravnih balonov z reklamnimi kartami, na katerih pa so tudi naslovi, namenjeni najdeležnikom in prijateljem.

Kakor imajo te zabavne prireditve delno reklamni značaj, imajo tudi svoj praktični pomen: mladino skušajo spodbuditi k ustanavljanju pionirskih hranilnic in s tem k varčevanju, hkrati pa si banka prizadeva najti s prebivalci čim tesnejše stike in prisluhnuti njihovim željam.

Prihodnji zabavni kviz bo 6. junija v Laškem, v njem pa bodo nastopili učenci osnovnih šol iz Radče, Rimskih Toplic in Laškega.

D. H.

Danes v Celju

KINO:
Občani: ameriški barvni film »Obračun obročje«.
Metelci: ameriški barvni film »Ločitev po ameriško«.
Dom: ameriški barvni film »Čolnarji šerif«.
LEKARNA:
Doktorina je lekarna Center, Vodnikov 1.
LIKOVI SALON:
Razstavlja Lojze Specal.
RADIO CELJE:
EMO za vas.
MUZEJ REVOLUCIJE:
Razstava o Auschwitzu.

Obsojen star znanec sodišča

MARIBOR, 27. maja. Pred mariborskim okrožnim sodiščem se je danes zagovarjal 39-letni Petar Čistič, doma iz Jamna na Hrvaškem, po policijskih kazenskih brez zaposlitve. Lani je na zagrebovalni cesti v Pučju opazil, da v hiši Marije Emeršić ne gori luč. Zato je predpostavil, da ni nobenega doma. Našljino je odprl vrata in v hišo je nenehno vstopal, dokler ni našel moške obleke, pregrinjala, rami blago in druga oblačila v skupni vrednosti približno 1300 dinarjev. Dejanje je priznal.

Čistič je že star znanec sodišča, ki je več let predsedal v zaporih. Tudi sedaj je v postopku pred okrožnim sodiščem v Zagrebu zaradi vložene tatvine. Sodišče ga je obsodilo na eno leto in tri mesece strogega zapora. U. S.

Celjani in hitra cesta

Predsedniki občinskih skupščin celjske regije menijo, naj bi pri načrtovanju trase hitre ceste Hoče—Levec obdelali severno in južno varianto

CELJE, 27. maja. Dopoldne je bil v prostorih Narodnega doma posvet predsednikov občinskih skupščin celjskega območja in predstavnikov cestnega sklada SRS o načrtovanju trase hitre ceste na celjskem območju.

Današnji posvet je slonel na predstavljenem osnutku za trase nove hitre ceste, na katerega je bilo izrečenih še nekaj kritičnih pripomb in predlogov. Predsedniki občinskih skupščin celjskega območja so med razpravo poudarili, naj bi podrobneje delali predvsem trase na celjskem področju. Gre za dve varianti: za severno in južno. Severna naj bi potekala od Ostronoga čez Zaloško gorico, južna pa bi bila pod Levcem in tekla ob levem bregu Savinje.

Jeseni višja šola?

Oddelka višje komercialne šole in pedagoške akademije iz Maribora bodo odprli tudi v Celju

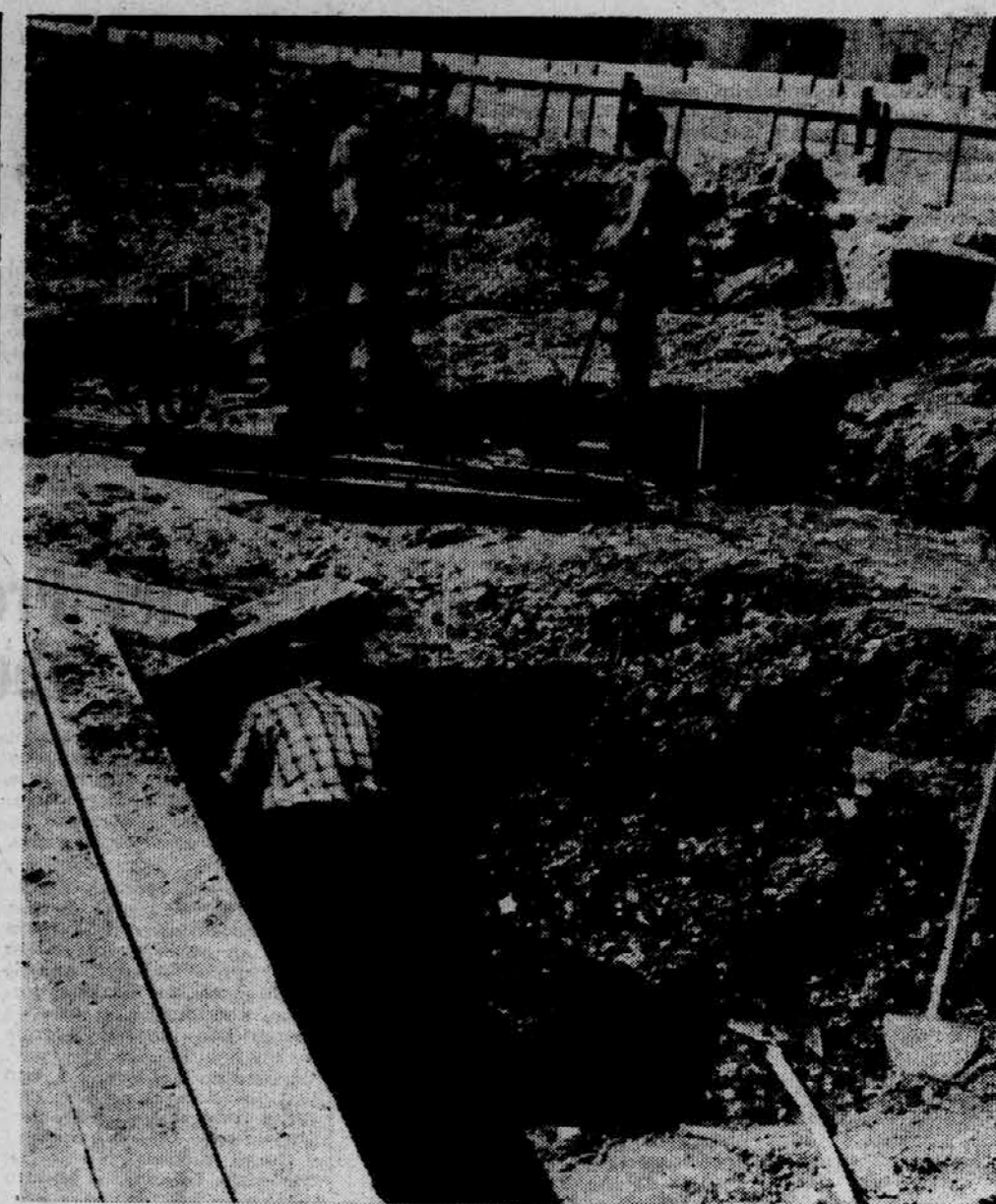
CELJE, 27. maja. Podpredsednik skupščine občine Celje Jože Marolt je danes seznanil predsednike občinskih skupščin celjske regije s predlogom, da naj bi v Celju ustanovili dva dislocirana oddelka mariborskih višjih šol — višje komercialne šole in pedagoške akademije.

Predsedniki občin, ki so se udeležili današnjega posveta, so predlog navdušeno sprejeli in pri tem naglasili, da bi ustanovitve teh oddelkov izredno nujna. Jože Marolt je v obrazložitvi predloga poudaril, da ustanovitve teh dveh dislociranih oddelkov mariborskih višjih šol v Celju na rešuje izredno kritična razporeditev v gospodarstvu celjskega območja. Ko so analizirali razmere, so prišli do ugotovitve, da mnogo mladim ki končajo ekonomsko in druge sorodne šole zaradi ekonomskih in drugih pogojev nima možnosti študirati naprej v visokošolskih centrih, čeprav gre za nadarjeno mladino. Po drugi strani pa se jih navzlic dokajšnjemu številu študentov s celjskega območja po končanem študiju le malo vrača nazaj v celjsko regijo.

Pri obravnavi predloga o ustanovitvi oddelka pedagoške gimnazije za razredni pouk pa je bilo poudarjeno, da primanjkuje teh kadrov predvsem v regiji in manj v Celju. Upadajoča števila učiteljev za razredni pouk je tako kritična, da bi v nekaj letih povzročilo osiromašenje teh krajev.

Hlod ga je ubil
KRSKO, 27. maja. — Danes smo zvedeli, da se je v posejdelcu pri spravljaju lesa smrtno ponesrečil 60-letni Janes Celek, doma iz Lokve pri Brestanici. Celek je skupaj s Francem Koščanom odšel v gozd, da bi spravila k bisti težek hrastov hlod. Pri tem je Celju v bližini ceste spodrsnilo da je padel vanek na cesto. Tudi hlod se je vvalil v njem in ga tako hudo poškodoval, da je bil na mestu mrtve.

J. S.

ARHEOLOŠKA NAJDBA — Pri kopanju temeljev za novo poslovno-stanovanjsko stolpnico, ki jo bo na vogalu Kocbekove in Miklošičeve ulice v Celju zgradilo podjetje Ingrad, so našli na ostanke zgradb iz časov rimske Celje. Kustos celjskega pokrajinskega muzeja Vera Kolšek in Lojze Bolta menita, da bodo ta izkopavanja prispevala k nadaljnji izpopolnitvi arheološke karte mesta.

Foto: F. Krivec

strokovne službe posameznih občin svoje predloge pisмено predložijo skladu, da bi jih vnesli pri usklajevanju predloga, ki bo šel v javno razpravo.

J. SEVER

MARIBOR Zanimivo predavanje

MARIBOR, 27. maja. — Si noči je komite konference ZKS visokošolskih zavodov v Mariboru pripravil zanimivo predavanje zveznega poslanca Marjana Dajčmana o vtihih s potovanja jugoslovanske parlamentarne delegacije v Zahodni Nemčiji. Marjan Dajčman je bil član jugoslovanske parlamentarne delegacije, ki je letos obiskala Zahodno Nemčijo. Udeleženci predavanja so pokazali izredno zanimanje za obisk naše delegacije v tej državi in za politične in ekonomske odnose med obema državama.

M. K.

Posvet o živilih v Murski Soboti

MURSKA SOBOTA, 27. maja. — Jutri se bo začel v Murski Soboti 20. jubilarni simpozij živilske stroke, na katerem bodo sodelovali znani domači in tuji strokovnjaki iz Velike Britanije, Avstrije in drugih evropskih dežel. Dvodnevno posvetovanje, ki ga organizira jugoslovanski inštitut za tehnologijo mesa v Beogradu skupaj s KIK Pomurka in ostalimi jugoslovanskimi proizvajalci, bodo posvetili o načinu obdelave in uporabe zmrazjenega mesa.

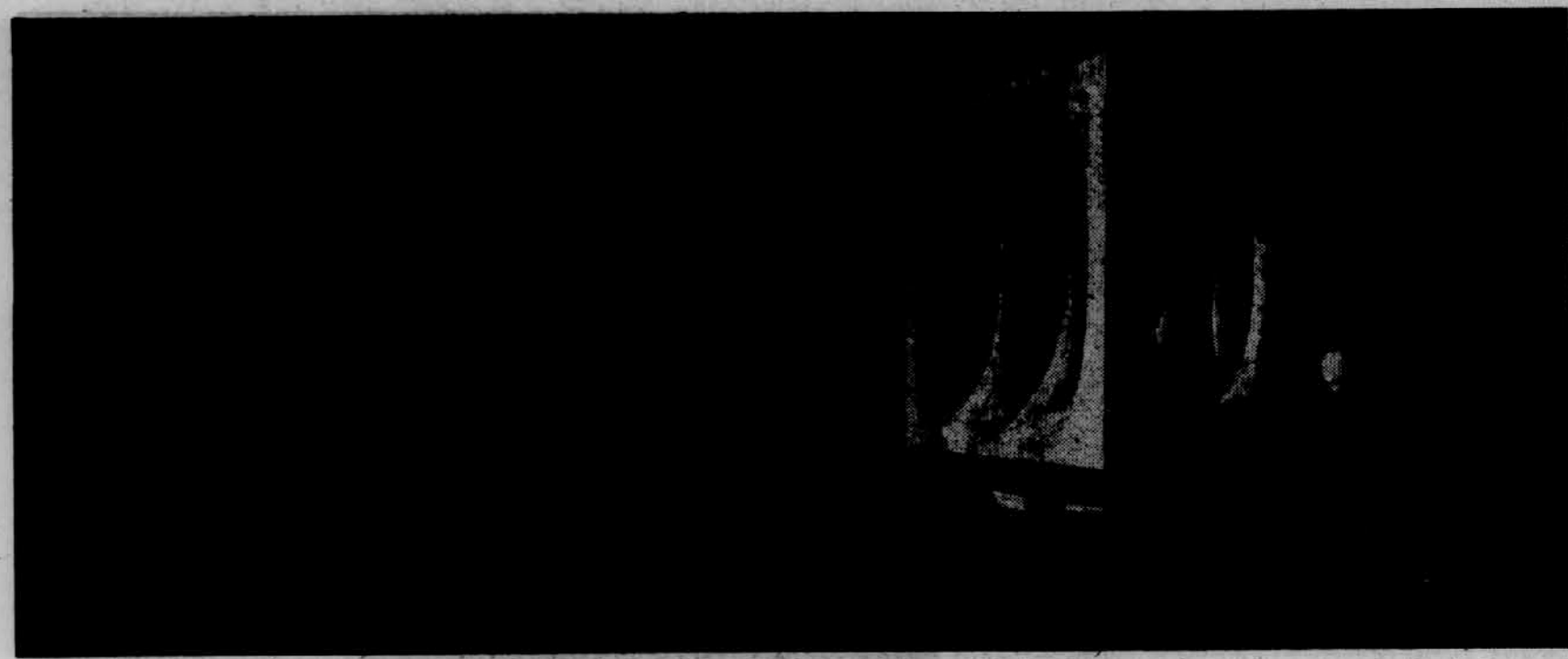
B. B.

KOZMETIKA ZA VSE VRSTE KOŽE

Elizabeth Arden
LONDON
Guerlain
PARIS

- KREME za obraz, roke, vrat in gube
- LOSIONI za čiščenje kože
- MASKE za obraz
- PUDRI za obraz
- ČRTALA za ustnice
- LAKI za nohte
- ČRTALA za obrvi
- SENCE za oči
- RAZNI ČOPICI
- za ureditev make upa
- TOALETNE VODE
- PARFEMI
- KOLONJSKE VODE

Fontana LJUBLJANA
odpeta od 7.30 do 19.30 ur dnevno

SPOMENIK NA HRIBU SVOBODE V ILIRSKI BISTRICI, ki so ga postavili v spomin prekomorcem, borcem IV. armade JA in borcem domačinom, bo v soboto, 6. junija priča množičnemu shodu in zboru borcev III. prekomorske udarne brigade ter topniške in tankovske brigade in drugih enot, ki so sodelovale v bojih na tem območju. Prekomorske enote so v tem kraju razbile maja 1945. leta 97 nemški korpus. V notranjosti spomenika je grobnica, v kateri počivajo posmrtni ostanke 284 borcev, ki so padli v zadnjih bojih za uničenje sovražnika.

Kdaj odsek Razdrto - Gorica?

V Novi Gorici so kritično pretresali gradivo o razvoju omrežja cest v SRS

NOVA GORICA, 27. maja. Predstavniki občinskih skupščin ter poslanci s območja severne Primorske so sinoči kritično ocenili osnutek razvoja cestnega omrežja v naši republiki za prihodnja desetletja, ki ga je pripravil cestni sklad SRS v sodelovanju s številnimi drugimi strokovnjaki. Pri tem so se zlasti zadrževali pri vrednotenju prometnih tokov ter sedanjega stanja cestnega omrežja na območju ajdovske, idrijske, novogoriške in tolniške občine.

Uvodno je pojasnil gradivo predstavnik cestnega sklada inž. Rudi Cimolini, ki je orisal temeljne značilnosti dela, ki prihaja po oceni strokovnjakov s območja vse Slovenije tudi v javno razpravo. Direktor sklada inž. Blenkus pa se je zavezoje, da bo razprava pripomogla k jasnejši orientaciji, kako razvijati v prihodnje prometne žile v naši

Postojna mora biti urejena

Turistično društvo si močno prizadeva, da postane lepše mesto

POSTOJNA, 27. maja. — Kljub muhastemu vremenu se je turistični promet v Postojni in Postojnski jami v prvih mesecih letošnjega leta precej povečal. V jami so imeli do 24. maja že 98 tisoč obiskovalcev, med temi je bilo kar 8 tisoč tujcev več kot lani. Narasčanje turističnega prometa narekuje, da je tudi mesto kar najbolj urejeno. Glede tega si močno prizadeva turistično društvo Postojna. O tem, kako vplivajo na hišne lastnike, da bi prispevali k lepši podobi mesta — je teka ebseda na današnjem posvetu ppanadine komisije turističnega društva.

V razpravi so med drugim opozorili, da ima komunalno podjetje, ki skrbi za čistočo v Postojni, pampalo delavcev. Priporočili so, da bi to službo med turistično sezono okrepili. Zavzeli so se tudi za to, da bi občina namestila mestnega stražarja, ki naj bi skrbel, da bi občani in organizacije vstranstrov skrbeli za izvajanje odloka o javnem redu in miru. Posebne komisije turističnega društva bodo te dni pregledale mesto ter priporočile stanovanjskemu podjetju in gospodarskim organizacijam za primerno ureditev okolice, kjer je to potrebno.

S. B.

DOBRAVLJE

Asfalt na šolskem uliču

Osnovna šola Dobravljje spada v ajdovske občine med tiste šole, ki se trudijo, da bi se materialna podlaga telesne kulture na šolah čimprej zboljšala. Pri vseh zunanjih oddelkih so uredili manjše telovadnice, centralna šola pa razpolaga z večjo telovadnico, ki je trenutno še last Partizan, bo pa v najkrajšem času postala šolska last.

V neposredni bližini šole je veliko šolsko igrišče, ki ni asfaltirano, tako da se učenci pri vsaki uri telesne vzgoje naučijo prahu. Kmalu pa bo te nevednosti konec, saj so začeli te dni pripravljati igrišče za asfaltiranje. Podlago delajo učenci sami. V koših so znosili že mnogo kubikov kamena. Temeljna izobraževalna skupnost je odobrila šoli 30.000 dinarjev namenskih sredstev, razen tega pa je za izvedbo omenjenega dela dala jamstvo za 20.000 dinarjev posojila. Z dograditvijo športnega igrišča bo na osnovni šoli Dobravljje problem šolske telovadbe skoraj v celoti rešen.

A. M.

Predali so šolske ključe

Maturanti piranske gimnazije so ob koncu odprli likovno razstavo

Ob dnevu mladosti so praznovali tudi maturanti piranske gimnazije. Pripravili so predajo ključa, tretjemu letniku. Ob dnevu mladosti so praznovali tudi maturanti piranske gimnazije. Pripravili so predajo ključa, tretjemu letniku. Ob dnevu mladosti so praznovali tudi maturanti piranske gimnazije. Pripravili so predajo ključa, tretjemu letniku.

IDRIJA

Razprave o šolstvu

Se v juniju se bodo potegnile razprave v krajevnih organizacijah SZDL občine Idrija o šolstvu. Prvo je razpravljala krajevna organizacija SZDL Idrija. V središču razprav je izredno velik osep na osnovnih šolah v občini, ki znaša kar 47,84 odstotka. To pomeni, da skoraj polovica učencev v idrijskih šolah ne dokonča osnovnega šolanja v osemih letih. Vzrok za tako nizek uspeh v idrijskih šolah je v nenormalnih pogojih v katerih živi in se šola dober del otrok. Tu je visok odstotek otrok, ki se vso leto hodijo v šolo pa več kilometrov, skupaj hodijo nad 3 kilometre daleč v šolo več kot 400 učencev.

Otrokom bi morali omogočiti obisk male šole in jih pripraviti na razmeroma težavno učno delo, ki ga učencev zahteva sodobno šolanje. Tudi več šolskih poslopij v občini ne odgovarja več svojemu namenu. Zato so na skupščini občine Idrija mnenja, da je treba temeljito reorganizirati osnovno šolstvo v občini.

B. BOZIC

KOPER

Tudi letos dan prosvetnih delavcev

Pododbor za kulturo in prosveto pri obalnem sindikatu sveta pripravljata tudi letos proslavo dneva prosvetnih delavcev. Slavje bo 3. oktobra v Kopru. Najprej bo zborovanje prosvetnih delavcev. Dr. France Pediček bo govoril o temi »Učitelj in družina«, v konferenčni pa bi oddelali vprašanje učnih načrtov in osipa v šolah. Sledil bi kulturni program, v katerem bi sodelovali tudi pevski zbor iz Kopra. Studijska knjižnica bo pripravila razstavo učil. Pri organizaciji dneva prosvetnih delavcev bi sodelovala tudi temeljna izobraževalna skupnost obalnih občin.

M. P.

Ob koncu lanskega leta je združevalo svoja sredstva stanovanjskega prispevka na območju vseh treh obalnih občin 43 šol in vzgojnih zavodov; skupno so zbrali 1.530.000 dinarjev, posojili pa so podelili v višini 3.502.000 dinarjev. Sprva so tej zamisli botrovali raznoteri pomisleki. Kolektivni prosvetnih delavcev pa so spoznali, da je tak način edino uresničljiv, saj ni nobene skrivnosti, da je bila prosvetnim delavcem vrsto let zaprta skoraj sleherna možnost, da bi prišli do primernih stanovanj.

Na nedavni seji skupščine koprake temeljne izobraževalne skupnosti so sprejeli pravilnik o poslovanju stanovanjske komisije in tudi merila, po katerih sestavljajo prednostne liste za dodeljevanje posojil. Ta merila vsebujejo tudi možnost nakupa stanovanj. Ob tem pa se je zlasti postavilo vprašanje, ali je mogoče samo z združevanjem tistega dela nekdanjega stanovanjskega prispevka, ki ostaja delovnim organizacijam, učinkovito urejati ne-majhne stanovanjske potrebe in prosveti in kolistru obalnih občin zaposlenih?

V Piranu doda stanovanjsko podjetje določen odstotek investicijske vsote prosvetnim delavcem, ki si gradijo ali preurejajo stanovanje. Najbrž pa je to še premalo. Z združevanjem denarja stanovanjskega prispevka so vsi ostali mislili, da je uganila nji-

Čakajoč na črni petek

Sodbo članom skupine, ki je obtožena za več kot 50 vlovov in tatvin, bodo izrekli v petek — Nastopili tožilec in zagovorniki

LJUBLJANA, 27. maja. Mimo je tretji dan sojenja udeležencem (po obtožnici) tatvinskega pohoda od Kopra do Dubrovnik. Zagovornik Milena B. iz Beograda, prijateljice Bore Tomaževiča, je danes s posebnim vprašanjem dokazoval, da je Milena sodelovala s tolo samo zaradi Tomaževičevih brutalnosti. Soobtoženi so izpovedali, da ji je Tomaževič grozil celo z razbeljenim kuhališkom in britvicami.

Potem je pred poroto stopila Helena Miklošič iz Kopra, ki je lani obtožena J. J. in M. K. mudila prenočišče, ta dva pa sta ji (kasneje) v zahvalo izmaknili 1400 dinarjev, 30.000 lir in dva vžigalnika. Obtožena sta povedala, da jima je ta podvig dovolil Dragan Popović. Danes se je izkazalo, da je Popović zapovedal (dovolil) ukrasti denar svoje zaročnice in soobtoženke Marije Kravčič iz Kopra. Marija, ki stane v isti hiši kot Helena, je namreč zaročnik, ki je Popović venomer jemal denar, spravila del svojega denarja (namenjena ga je za šivalni stroj) v varstvo Heleni Miklošič.

Kot priča je zatem nastopil tudi ukradeni Ludvik Panterč iz Črnuč, ki je povedal, da pozna Popovića že nekaj let in da mu je večkrat pravičjal avto. Popovića trditve, da Panterča ne pozna, Postaja malice v Murski Soboti prosi vrniti fiata 750, naj se zgleda zaradi pojasnila na soboški postaji milice, ali pa naj telefonira na številko 21-020.

B. B.

Kolektivno do stanovanj

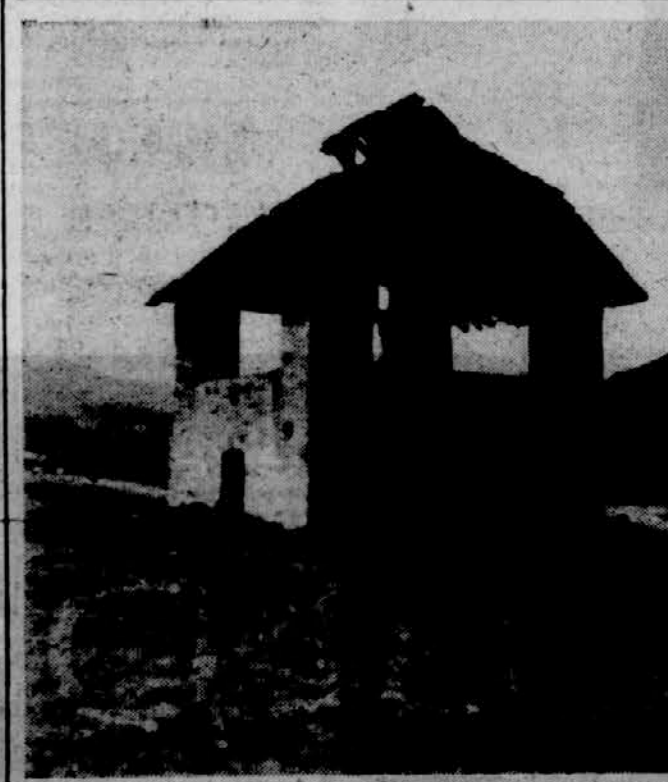
Temeljna izobraževalna skupnost obalnih občin povezuje šolske zavode pri zbiranju denarja za stanovanja, namenjena učiteljem

V koprski občini so se leta 1967 na pobudo takratnega sveta za šolstvo začeli delovni kolektivni šolskih zavodov dogovarjati, da bi zbrali razdrobljen denar, ki ostaja posameznim šolam kot stanovanjski prispevek, ga vezali pri banki in dobili potem posojila za stanovanja. Solidarnostni akciji se je takrat priključilo 16 koprskih šolskih zavodov. To nalogo je pozneje prevzela temeljna izobraževalna skupnost obalnih občin. Lani so se takemu načinu varčevanja za graditev stanovanj priključili še drugi zavodi piranske in izolske občine.

Ob koncu lanskega leta je združevalo svoja sredstva stanovanjskega prispevka na območju vseh treh obalnih občin 43 šol in vzgojnih zavodov; skupno so zbrali 1.530.000 dinarjev, posojili pa so podelili v višini 3.502.000 dinarjev. Sprva so tej zamisli botrovali raznoteri pomisleki. Kolektivni prosvetnih delavcev pa so spoznali, da je tak način edino uresničljiv, saj ni nobene skrivnosti, da je bila prosvetnim delavcem vrsto let zaprta skoraj sleherna možnost, da bi prišli do primernih stanovanj.

Na nedavni seji skupščine koprake temeljne izobraževalne skupnosti so sprejeli pravilnik o poslovanju stanovanjske komisije in tudi merila, po katerih sestavljajo prednostne liste za dodeljevanje posojil. Ta merila vsebujejo tudi možnost nakupa stanovanj. Ob tem pa se je zlasti postavilo vprašanje, ali je mogoče samo z združevanjem tistega dela nekdanjega stanovanjskega prispevka, ki ostaja delovnim organizacijam, učinkovito urejati ne-majhne stanovanjske potrebe in prosveti in kolistru obalnih občin zaposlenih?

V Piranu doda stanovanjsko podjetje določen odstotek investicijske vsote prosvetnim delavcem, ki si gradijo ali preurejajo stanovanje. Najbrž pa je to še premalo. Z združevanjem denarja stanovanjskega prispevka so vsi ostali mislili, da je uganila nji-

PROPADAJOČ SPOMENIK OPEKAŠTVA — V Loški dolini stoji vas Podcerkev. Nekdaj so se tamkajšnji prebivalci ukvarjali s opekarskim. Zdaj pa so to delo opustili, saj dobijo boljše plačilo v bližnji loški tovarni. Ostal je le star spomenik (na sliki) nekdanjega močnega razširjenega izdelovanja opek. Foto: J. Petrovič

Vštric s sosednimi občinami

Po letošnjem družbenem načrtu bo Izola hitreje zavrtela kolo razvoja — Občinska skupščina ni privolila v podražitev mleka po predlogu Agrarie

IZOLA, 27. maja. Po programu družbenega razvoja, ki so ga odobrili izolske občine sprejeli na sinočni seji, računajo letos na hitrejši napredek. Letos naj bi se povečal družbeni proizvod na zaposlenega na 14 odstotkov, narodnih dohodkov pa naj bi se povečal za 20 odstotkov v primerjavi s lanskim letom. Poglavitne panoge, ki naj bi letos omogočile v izolski občini hitrejši razvoj so industrija, turizem in obrt.

V industriji zlasti računajo, da se bo utrdilo gospodarsko poslovanje Delamarisa. Mehano tehnika pa bo nadaljevala s razširitvijo svoje dejavnosti. Prav tako bo pomemben delež v razvoju izolske industrije je pomenila novo razvijajoča se industrija.

Rečunajo, da bodo letos investirali skoraj za štirikrat več kot lani, kar bo omogočilo tudi večjo zaposlenost in to za 7,5 odstotka. Prav tako naj bi se osebni dohodki v letošnjem letu povečali za okoli 18 odstotkov v primerjavi s lani. Občinska skupščina je na sinočni seji pretehtala tudi poročila 11 skladov. Bolj kot razprava o njih pa je vzbudila v dvorani ogleda razprava o podražitvi avtomobilnih prevoznih in mleka. Odborniki so izražali pomisleke na predlog o podražitvi avtomobilnih prevoznih. Zaveževali so nekatere dopolnilne podatke

Ob nesreči je prišlo, ko je voznik osebnega avtomobila Otmar Plescho, avstrijski državljan, pripeljal v desni nepregledni ovinek. Tedaj je pripeljal nasproti vozniku tovrnega avtomobila Vinko Zarn iz Ljubljane. Vošili sta silovito trčili. Tovornjaku je odletela kardanska gred, osebni avtomobil pa je zasnel v nasprotno smer. V nesreči sta bila hudo poškodovana voznika in sopotnica Camilla Osek, ki je bila na drugi sopotnici Conrad Flesch Hilda Irena Marthia in Josefa Nagy, obe avstrijski državljanki. Vse so odpeljali v ljubljansko bolnišnico.

Potem je pred poroto stopila Helena Miklošič iz Kopra, ki je lani obtožena J. J. in M. K. mudila prenočišče, ta dva pa sta ji (kasneje) v zahvalo izmaknili 1400 dinarjev, 30.000 lir in dva vžigalnika. Obtožena sta povedala, da jima je ta podvig dovolil Dragan Popović. Danes se je izkazalo, da je Popović zapovedal (dovolil) ukrasti denar svoje zaročnice in soobtoženke Marije Kravčič iz Kopra. Marija, ki stane v isti hiši kot Helena, je namreč zaročnik, ki je Popović venomer jemal denar, spravila del svojega denarja (namenjena ga je za šivalni stroj) v varstvo Heleni Miklošič.

Kot priča je zatem nastopil tudi ukradeni Ludvik Panterč iz Črnuč, ki je povedal, da pozna Popovića že nekaj let in da mu je večkrat pravičjal avto. Popovića trditve, da Panterča ne pozna, Postaja malice v Murski Soboti prosi vrniti fiata 750, naj se zgleda zaradi pojasnila na soboški postaji milice, ali pa naj telefonira na številko 21-020.

B. B.

Štirje ranjeni

PIVKA, 27. maja. — Včeraj ob 12.35 se je med Pivko in Ribnico pripetila huda prometna nesreča, v kateri sta bili dve osebi hudo, dve pa laže ranjeni.

Do nesreče je prišlo, ko je voznik osebnega avtomobila Otmar Plescho, avstrijski državljan, pripeljal v desni nepregledni ovinek. Tedaj je pripeljal nasproti vozniku tovrnega avtomobila Vinko Zarn iz Ljubljane. Vošili sta silovito trčili. Tovornjaku je odletela kardanska gred, osebni avtomobil pa je zasnel v nasprotno smer. V nesreči sta bila hudo poškodovana voznika in sopotnica Camilla Osek, ki je bila na drugi sopotnici Conrad Flesch Hilda Irena Marthia in Josefa Nagy, obe avstrijski državljanki. Vse so odpeljali v ljubljansko bolnišnico.

G.

Cesto Ročinj — Kambreško popravljajo

NOVA GORICA, 27. maja. — Danes so začeli delavci novogoriškega cestnega podjetja obnovljati podporno zidavo na cesti med Ročinjem in Kambreškom. Zaradi nevarnosti, da bi se zidovi posuli ter da bi prišlo zaradi tega do nesreč, so 20. aprila na tej cesti ukinili avtomobilni in tovorni promet. Blizu 200 delavcev tovarne cementa in salomita v Anahovem ter učenec kanalske osnovne šole so razumeli, da veliko in dolgo obnovo pot prek Vrbovej. Novogoriška občinska skupščina ter republiški cestni sklad sta se ta čas sporazumela za skupno financiranje obnove odseka med Ročinjem in Kambreškom. Dela, ki jih bodo opravili do sred. julija, bodo veljala približno 420.000 dinarjev.

L. KANTE

Po nesreči je pobegnil

MURSKA SOBOTA, 27. maja. — Sinoči ob 21.40 je neznan voznik osebnega avtomobila (po izjavi odviscev naj bi bil fiat 750) povozil na mostu čez potok Ledava v Murski Soboti, 24-letnega Karla Nemca in ga hudo ranil. Voznik osebnega avtomobila je po nesreči pobegnil, ranjenca pa sta prevelja v izvensolskem kulturno-sportnem življenju saj so dali mesto svoj pečat.

Namesto običajnih ceremonij ob predaji ključa je bila otvoritev razstave v šolski avli. Maturanti so pripravili nekaj deset likovnih izdelkov, ki so vzbudili med obiskovalci precejšnje zanimanje.

TINE GUZEJ

Mimogrede

Kilometrino na več načinov

Kmetijski zavod v Novi Gorici plačuje svojim strokovnjakom, ko gredo na teren s lastnimi avtomobili po 0,60 par za prevožen kilometer. Po 800 km opravljene službene poti v enem mesecu pa se jim kilometrino zmanjša za 10 par pri prevoženem kilometru.

Na boljšem so strokovnjaki, če jih na primer pokličejo zasebni kmetje k obisku žitni. Tedaj so upravičeni zaračunati si kilometrino po 70 par, ne glede na število prevoženih kilometrov.

Clovek bi rekel, da je zaračunavanje kilometrino na več načinov v isti ustanovi nelogično. Toda zdi se, da je nedotakljivo. Zakonjeno je namreč s samoupravnim pečatom.

L. K.

Čakajoč na črni petek

Sodbo članom skupine, ki je obtožena za več kot 50 vlovov in tatvin, bodo izrekli v petek — Nastopili tožilec in zagovorniki

LJUBLJANA, 27. maja. Mimo je tretji dan sojenja udeležencem (po obtožnici) tatvinskega pohoda od Kopra do Dubrovnik. Zagovornik Milena B. iz Beograda, prijateljice Bore Tomaževiča, je danes s posebnim vprašanjem dokazoval, da je Milena sodelovala s tolo samo zaradi Tomaževičevih brutalnosti. Soobtoženi so izpovedali, da ji je Tomaževič grozil celo z razbeljenim kuhališkom in britvicami.

Potem je pred poroto stopila Helena Miklošič iz Kopra, ki je lani obtožena J. J. in M. K. mudila prenočišče, ta dva pa sta ji (kasneje) v zahvalo izmaknili 1400 dinarjev, 30.000 lir in dva vžigalnika. Obtožena sta povedala, da jima je ta podvig dovolil Dragan Popović. Danes se je izkazalo, da je Popović zapovedal (dovolil) ukrasti denar svoje zaročnice in soobtoženke Marije Kravčič iz Kopra. Marija, ki stane v isti hiši kot Helena, je namreč zaročnik, ki je Popović venomer jemal denar, spravila del svojega denarja (namenjena ga je za šivalni stroj) v varstvo Heleni Miklošič.

Kot priča je zatem nastopil tudi ukradeni Ludvik Panterč iz Črnuč, ki je povedal, da pozna Popovića že nekaj let in da mu je večkrat pravičjal avto. Popovića trditve, da Panterča ne pozna, Postaja malice v Murski Soboti prosi vrniti fiata 750, naj se zgleda zaradi pojasnila na soboški postaji milice, ali pa naj telefonira na številko 21-020.

B. B.

Kolektivno do stanovanj

Temeljna izobraževalna skupnost obalnih občin povezuje šolske zavode pri zbiranju denarja za stanovanja, namenjena učiteljem

V koprski občini so se leta 1967 na pobudo takratnega sveta za šolstvo začeli delovni kolektivni šolskih zavodov dogovarjati, da bi zbrali razdrobljen denar, ki ostaja posameznim šolam kot stanovanjski prispevek, ga vezali pri banki in dobili potem posojila za stanovanja. Solidarnostni akciji se je takrat priključilo 16 koprskih šolskih zavodov. To nalogo je pozneje prevzela temeljna izobraževalna skupnost obalnih občin. Lani so se takemu načinu varčevanja za graditev stanovanj priključili še drugi zavodi piranske in izolske občine.

Ob koncu lanskega leta je združevalo svoja sredstva stanovanjskega prispevka na območju vseh treh obalnih občin 43 šol in vzgojnih zavodov; skupno so zbrali 1.530.000 dinarjev, posojili pa so podelili v višini 3.502.000 dinarjev. Sprva so tej zamisli botrovali raznoteri pomisleki. Kolektivni prosvetnih delavcev pa so spoznali, da je tak način edino uresničljiv, saj ni nobene skrivnosti, da je bila prosvetnim delavcem vrsto let zaprta skoraj sleherna možnost, da bi prišli do primernih stanovanj.

Na nedavni seji skupščine koprake temeljne izobraževalne skupnosti so sprejeli pravilnik o poslovanju stanovanjske komisije in tudi merila, po katerih sestavljajo prednostne liste za dodeljevanje posojil. Ta merila vsebujejo tudi možnost nakupa stanovanj. Ob tem pa se je zlasti postavilo vprašanje, ali je mogoče samo z združevanjem tistega dela nekdanjega stanovanjskega prispevka, ki ostaja delovnim organizacijam, učinkovito urejati ne-majhne stanovanjske potrebe in prosveti in kolistru obalnih občin zaposlenih?

V Piranu doda stanovanjsko podjetje določen odstotek investicijske vsote prosvetnim delavcem, ki si gradijo ali preurejajo stanovanje. Najbrž pa je to še premalo. Z združevanjem denarja stanovanjskega prispevka so vsi ostali mislili, da je uganila nji-

Ob nesreči je prišlo, ko je voznik osebnega avtomobila Otmar Plescho, avstrijski državljan, pripeljal v desni nepregledni ovinek. Tedaj je pripeljal nasproti vozniku tovrnega avtomobila Vinko Zarn iz Ljubljane. Vošili sta silovito trčili. Tovornjaku je odletela kardanska gred, osebni avtomobil pa je zasnel v nasprotno smer. V nesreči sta bila hudo poškodovana voznika in sopotnica Camilla Osek, ki je bila na drugi sopotnici Conrad Flesch Hilda Irena Marthia in Josefa Nagy, obe avstrijski državljanki. Vse so odpeljali v ljubljansko bolnišnico.

Potem je pred poroto stopila Helena Miklošič iz Kopra, ki je lani obtožena J. J. in M. K. mudila prenočišče, ta dva pa sta ji (kasneje) v zahvalo izmaknili 1400 dinarjev, 30.000 lir in dva vžigalnika. Obtožena sta povedala, da jima je ta podvig dovolil Dragan Popović. Danes se je izkazalo, da je Popović zapovedal (dovolil) ukrasti denar svoje zaročnice in soobtoženke Marije Kravčič iz Kopra. Marija, ki stane v isti hiši kot Helena, je namreč zaročnik, ki je Popović venomer jemal denar, spravila del svojega denarja (namenjena ga je za šivalni stroj) v varstvo Heleni Miklošič.

Kot priča je zatem nastopil tudi ukradeni Ludvik Panterč iz Črnuč, ki je povedal, da pozna Popovića že nekaj let in da mu je večkrat pravičjal avto. Popovića trditve, da Panterča ne pozna, Postaja malice v Murski Soboti prosi vrniti fiata 750, naj se zgleda zaradi pojasnila na soboški postaji milice, ali pa naj telefonira na številko 21-020.

B. B.

Kolektivno do stanovanj

Temeljna izobraževalna skupnost obalnih občin povezuje šolske zavode pri zbiranju denarja za stanovanja, namenjena učiteljem

V koprski občini so se leta 1967 na pobudo takratnega sveta za šolstvo začeli delovni kolektivni šolskih zavodov dogovarjati, da bi zbrali razdrobljen denar, ki ostaja posameznim šolam kot stanovanjski prispevek, ga vezali pri banki in dobili potem posojila za stanovanja. Solidarnostni akciji se je takrat priključilo 16 koprskih šolskih zavodov. To nalogo je pozneje prevzela temeljna izobraževalna skupnost obalnih občin. Lani so se takemu načinu varčevanja za graditev stanovanj priključili še drugi zavodi piranske in izolske občine.

Ob koncu lanskega leta je združevalo svoja sredstva stanovanjskega prispevka na območju vseh treh obalnih občin 43 šol in vzgojnih zavodov; skupno so zbrali 1.530.000 dinarjev, posojili pa so podelili v višini 3.502.000 dinarjev. Sprva so tej zamisli botrovali raznoteri pomisleki. Kolektivni prosvetnih delavcev pa so spoznali, da je tak način edino uresničljiv, saj ni nobene skrivnosti, da je bila prosvetnim delavcem vrsto let zaprta skoraj sleherna možnost, da bi prišli do primernih stanovanj.

Na nedavni seji skupščine koprake temeljne izobraževalne skupnosti so sprejeli pravilnik o poslovanju stanovanjske komisije in tudi merila, po katerih sestavljajo prednostne liste za dodeljevanje posojil. Ta merila vsebujejo tudi možnost nakupa stanovanj. Ob tem pa se je zlasti postavilo vprašanje, ali je mogoče samo z združevanjem tistega dela nekdanjega stanovanjskega prispevka, ki ostaja delovnim organizacijam, učinkovito urejati ne-majhne stanovanjske potrebe in prosveti in kolistru obalnih občin zaposlenih?

V Piranu doda stanovanjsko podjetje določen odstotek investicijske vsote prosvetnim delavcem, ki si gradijo ali preurejajo stanovanje. Najbrž pa je to še premalo. Z združevanjem denarja stanovanjskega prispevka so vsi ostali mislili, da je uganila nji-

Kolektivno do stanovanj

Temeljna izobraževalna skupnost obalnih občin povezuje šolske zavode pri zbiranju denarja za stanovanja, namenjena učiteljem

V koprski občini so se leta 1967 na pobudo takratnega sveta za šolstvo začeli delovni kolektivni šolskih zavodov dogovarjati, da bi zbrali razdrobljen denar, ki ostaja posameznim šolam kot stanovanjski prispevek, ga vezali pri banki in dobili potem posojila za stanovanja. Solidarnostni akciji se je takrat priključilo 16 koprskih šolskih zavodov. To nalogo je pozneje prevzela temeljna izobraževalna skupnost obalnih občin. Lani so se takemu načinu varčevanja za graditev stanovanj priključili še drugi zavodi piranske in izolske občine.

Ob koncu lanskega leta je združevalo svoja sredstva stanovanjskega prispevka na območju vseh treh obalnih občin 43 šol in vzgojnih zavodov; skupno so zbrali 1.530.000 dinarjev, posojili pa so podelili v višini 3.502.000 dinarjev. Sprva so tej zamisli botrovali raznoteri pomisleki. Kolektivni prosvetnih delavcev pa so spoznali, da je tak način edino uresničljiv, saj ni nobene skrivnosti, da je bila prosvetnim delavcem vrsto let zaprta skoraj sleherna možnost, da bi prišli do primernih stanovanj.

Na nedavni seji skupščine koprake temeljne izobraževalne skupnosti so sprejeli pravilnik o poslovanju stanovanjske komisije in tudi merila, po katerih sestavljajo prednostne liste za dodeljevanje posojil. Ta merila vsebujejo tudi možnost nakupa stanovanj. Ob tem pa se je zlasti postavilo vprašanje, ali je mogoče samo z združevanjem tistega dela nekdanjega stanovanjskega prispevka, ki ostaja delovnim organizacijam, učinkovito urejati ne-majhne stanovanjske potrebe in prosveti in kolistru obalnih občin zaposlenih?

V Piranu doda stanovanjsko podjetje določen odstotek investicijske vsote prosvetnim delavcem,

V nekaj vrstah

TRBOVLJE Razvijajo praprtje — Slovensko razvijajo praprtje organizacije Rukovodja krila v Trbovlju in v okolici. Ob tej priložnosti bodo podarili mladim slovenskim in tujezemnim krovodijem v Trbovlju obliki slova in slova. Rukovodja praprtje je predložil na Trbovljski Marjan Bregar. Slovensko se bodo izdelali izdelki vseh trbovljskih šol, člani raznih organizacij in društvo, športniki, planinci, laboranti in gosti. Praprtje bodo tudi jubilej 25-letnice ustanovitve prve trbovljske postaje v Sloveniji ter v paviljonu pri spomeniku 1908 odprli razstavo, na kateri bo razstavljeno gradivo — partizanski spomeniki na Gorenjskem, dokumenti o dejavnosti NK in drugo.

Rekonstrukcija ceste — Vas Lom pod Štorščim je edina v trbovljski občini, ki nima avtobusne spona in morajo delavci — teh je okrog 150 — hoditi na delo peš. Za delo časa v Trbovlju in v Lomu razmišljajo o rekonstrukciji ceste, pri čemer sodelujejo tudi občani in krajevna skupnost. Najprej bodo uredili prvi odsek Slap-Lom v dolžini 1200 m. Cesta bo široka 6 metrov.

BLEJ Turistične informacije — Turistično društvo Blej je tudi to leto pripravilo svoje Turistične informacije v vseh podatki, ki jih potrebujejo gostje. V tej knjižnici so po-drobno opisani zgodovinski in geološki podatki Bleja, in okolice, kulturne posebnosti ter seznam vseh prireditve v sezoni. Tiskali so jih v petih jezikih.

LESCE Telefon v kampingu — Turistično društvo Lesce je do-dolilo, da napelje v kamping Šolac telefon. Upajo, da b. o. sezona napeljava urejena.

MEDVODE Nov delavski svet — Na prvi seji so novoustanovljeni člani delavskega sveta tovarne Color izvolili za predsednika tega samoupravnega organa Janeza Javornika.

Anketa — Sedemdeset odstotkov anketiranih staršev je v odgovorih na anketo soglasno s uveljavitvijo pedagoškega pouka v osnovni šoli Franca Bukovca v Pruski. Ekstenzivje — Učenci sedmih razredov osnovne šole Franca Bukovca bodo v ponedeljek obiskali rojstno hišo pisatelja na Dolenjskem.

Nesrečni prehod na pešce — Čeprav je promet na cesti I. reda skozi Medvode iz dneva v dan gostejši, se nihče ni poskrbel za obnovitev obdelnih prehodov za pešce. Morda bodo to lahko opravili do glavne turistične sezone.

VRENIKA Dohodek v trgovini in stanovanjske komunali dejavnosti — Celotni dohodek v trgovini in stanovanjske komunali dejavnosti precej presega povprečje gospodarstva v ob-čini. Obe področji predstavljata le po eno podjetej. V primerjavi z letom 1968 se je lani v trgovskem podjetju Vretnika dohodek povečal za 36 odstotkov, v stanovanjsko-komunalnem podjetju pa za 29 odstotkov.

LITIJA Učenci — značilni bodo šli v Kočle — Ob 10-letnici Prešihove brane značilni bo letos v Kočljah srečanje značilnih iz cele Slovenije. Tako bodo na srečanje, ki bo v ne-deljo 7. junija, odšli tudi učenci iz litijske občine, ki so se drugje osvojili zlato brano značilno.

Uspela razstava — V torko so zaprli otroško likovno razstavo, ki si jo je v treh dneh ogledalo več kot tisoč odraslih in otrok in je po mnenju vseh lepo uspela. Predsednik občinske skupščine Stane Volk je ob otvoritvi dejal, da bi morala biti taka razstava vsako leto.

TRBOVLJE Spornice igre — Tretjega junija se bodo začele spornice igre rudarjev zasavskih premovalnikov-Trbovlje. Tekmo-valje bodo odigrale iz vseh treh rudnikov v nogometu, na-miznem tenisu, kegljanju, streljanju in šahu.

Obhod maturantov — V torko so obiskali trbovljske pod-jetja maturanti ekonomske srednje šole iz Trbovlje. S svojim sprejemom so zbuvali splošno pozornost občanov.

POROČILI SO SE Trbovlje — Karel Bregar, varilec in Alojzija Jordan, de-lavka; Milan Štraus, mizar in Marija Zupancič, gospodinja; Hrastnik — Adolf Cigule, strojnik in Antonija Kramar, delavka; Ivan Soster, delavec in Silva Golež, delavka.

Zagorje — Vid Bračun, rudar in Dragica Gričar, šivilja; Klavdij Dornik, avtolekar in Marija Korinšek, trgovska pomočnica; Stanislav Sušnik, elektrotehnik in Jolica Moškon, trgovska pomočnica; Leopold Borštek, delavec in Marija Razporkin, delavka.

ZASAVJE Rojstva — Anica Tancer, Trbovlje — dečka; Ljudmila Stipevič, Zagorje — dečko; Marija Knez, Trbovlje — dečka; Lidija Rozman, Zagorje — dečko; Danica Later-nar, Sevnica — dečko; Pavla Sašek, Radeče — dečko; Zdenka Podunšek, Hrastnik — dečka.

TRBOVLJE Pogrebi — Franciška Rozina, 68 let, gospodinja.

Klub za vso Gorenjsko

Klub gospodarstvenikov kranjske občine bodo razširili na vseh pet gorenjskih občin — imenovan poseben iniciativni odbor.

KRANJ, 27. maja. Za klub gospodarstvenikov kranjske občine lahko po današnji skupščini pričakujemo, da bo razširil svojo dejavnost tako po obsega področja kot tudi po vsebini dela. S tem bo prejel pridobiti na veljavi in pomenu za razvoj gospodarstva.

Doslej se je klub omejeval na predavateljsko in-formativno dejavnost, v ka-keri je svoje članse seznanjal s aktualnimi gospodarskimi in drugimi družbenimi prob-lemi pri nas. Nekajkrat pa so se člani kluba lotili tudi sicer razprave o nekaterih konkretnih vprašanjih kranjskega gospodarstva.

Na današnji razpravi so se sicer predavali in razpr

udeleževali gospodarstveniki tudi od drugod. Ker je na Gorenjskem v zadnjem času vse več priseljevanja za pove-zovanje gospodarstva in dru-gih dejavnosti v vsej pokra-jini, so na današnji skupšči-ni sklenili, da tudi klub go-spodarstvenikov razširijo na vseh pet gorenjskih občin. V ta namen so imenovali po-seben iniciativni odbor, ki bo to razširitev organizacijsko spjal.

Za novega predsednika kluba so soglasno izvolili inženirja Bojana Urlepa, direk-torja podjetja Exoterm iz Kranja.

Fluorografiranje v Kamniku

Fluorografiranih bo približno 12.400 občanov, ki so starejši od 24 let — Ta akcija bo trajala nekaj dni

Letos je občinska skupščina sprejela odlok o obvez-nem fluorografiranju prebivalcev v obdobju Kamnik. Sprejete odloke je narekoval občinski statut, ki zagotavlja vsem občanom zdravstveno varstvo. Ta teden so prišli v Kamnik posebne ekipe Inštituta za pljučne bolezni in tuberkulozo z Golnika, ki bodo slikanje tudi izvedle.

Akcija bo trajala nekaj dni in vsi občani so se prejeli vabil. Ker imajo zdravstve-ne ekipe poseben avtomobil, bodo fluorografiranje izvedli v raznih krajih občine in pre-bivalcem ne bo treba hoditi v Kamnik.

Letos bodo fluorografirali približno 12.400 občanov, ki so starejši od 24 let. Med njimi je tudi nekaj tistih, ki ni-šo socialno zavarovani. Zato so v letošnjem občinskem

proračunu denar že zagotovi-li. Tako akcija je zelo dra-ga, vendar za preprečevanje te zahrbitve bolezni zelo u-činkovita. Zgodnje fluorografi-ranje je bilo na Kamniškem pred štirimi leti, ko so od-krili le še 10 obolelih, za tu-berkulozo. Med njimi nihče ni bil mlajši od 35 let, pre-vladujejo pa starejši kmetje.

Uspeh tako velike akcije je v veliki meri odvisen od ob-iska občanov, zato so v odlo-

ku predvideli sistematično sli-kanje, ki je obvezno za vse. Tokrat ne bodo odkrivali le tuberkuloze, marveč tudi druge bolezni kot bolezen srca in pljuč. Zato je interes vseh občanov, da se akcije udeležijo.

V Kamniku se daje časa deluje dispanzer za pljučne bolezni in TBC, ki je sodo-bno opremljen. Dispanzer us-mernja svojo dejavnost pred-vsem v preventivno. Tako red-no kontrolirajo vse tuberku-lozne bolnike, stalno preisku-sujejo in ugotavljajo obolenja pri tistem, ki jih v okviru di-spanzerja deluje tudi patro-nalna služba.

Preventivna dejavnost pri preprečevanju TBC je po-membna silemi med mladino. Zato s tuberkulinskim testom preizkušajo vse otroke do 14 leta starosti. Hkrati pa jih besežirajo ob rojstvu, ko vstopijo v osnovno šolo in po-tem, ko jo dokončajo.

T. JANCAR

Osnutek programa je pripravljen

V Zagorju ob Savi pro-gram perspektivnega razvoja kmetijstva

Svet za kmetijstvo, go-zdarstvo, lovstvo in ribištvo po skupščini je obiskal nekatera izhodiska za se-stavo programa prihodnje-ga razvoja kmetijstva, se pred tem pa je imenoval po-sebno komisijo, ki se bo loti-la tega opravila, komisijo pa bodo razširili še z nekaterimi novimi silami.

Takoj ko bo osnutek tega programa pripravljen, bodo v Zagorju ob Savi ustanovili sklad za pospeševanje kmetij-stva. Program prihodnjega raz-voja na tem območju naj bi po predložitvi sveta za kmetij-stvo vseboval pred osnovnih poglavij: kratek zgodovinski opis dosežanj razvoja te de-javnosti; naravne in gospo-darske razmere, kjer bodo pri-kazane geografske razsežnosti občine in kmetijskega prostora; prebivalstvo in zaposle-nost; število kmetov in nji-hova proizvodnja in razvojne možnosti ter ukrepi in razi-onalsko kmetijske proizvodnje. Prav za slednje bodo naj-bolj skrbeli.

Na osnovi vsega gradiva bo mogla pripraviti tudi neka-tere konkretne zaključke o de-janskih možnostih razvoja kmetijstva. S tem v zvezi bo do kakazni tudi ukrepe in pri-jeve za usmerjanje kmetij-stva in kmetijskih posestev, glede na njihove možnosti in potrebe in v skladu s smer-nicami družbeno ekonomskega razvoja pri nas. Predhodno bodo kmetovalce anketirali. Podatki bodo služili za pri-merjavo med stanjem na tem področju pred desetletji leti in danes. Razumljivo je, da pri izdelavi oziroma pripravah na sestavo tega programa ne bodo mogli mimo nekaterih drugih, pomembnejših vprašanj, kot na primer odhajanje mladih ljudi s kmetijskega po-dročja ali pa vračanje izo-braševanja kmetijskega pol-va v šole. Občinska skupščina je namenjena za izdelavo progra-ma 10.000 dinarjev in s tem pokasila razmišljanje in odgo-vornost na področje gospo-darske dejavnosti v Zagorju ob Savi.

M. VIDIC

Blod privablja goste — Minigolf na bludu privabi dnevno dosti gostov, pa tudi v campingu je vsak dan več gostov, pa čeprav vreme bi-vanju pod šotorom ni najbolj prijetno. V campingu so potrebne večje dele, saj bo zaradi stroge kategorizacije treba postaviti nekaj topih tabler in drugih stranskih prostorov. Na izpopolnitve campinga se še pripravljajo in bodo tako še letos lahko sodelovali svoje goste. Sta-lišo, ki je sedaj podivala več kot leto dni.

B. B.

VELIKI JUBILEJ PRESERNOVEGA ZBORA IZ KRANJA — V teh dneh bo poteklo 25 let od ustanovitve mešanega pevskega zbora iz Kranja. V tem času je zbor dosegel visoko umetniško kvaliteto in ga strokovnjaki prištevajo med najboljše jugoslovanske pevske zборе. Na sliki je Presernov zbor pod vodstvom dirigenta Petra Liparja med vajo.

Foto: M. Kregar

Štirinajst noš po Ljubljani

Obisk ženinov in nevest na magistratu — Priprave na »zadnjo savno«

LJUBLJANA, 27. maj. Vsi poročni pari letošnje Kmečke ohoči so v Ljubljani. Štirinajstkrat dva. V hotelu Lev so vsem skupaj danes dopoldne pripravili do-brodoščico, pa še spoznali so jih med seboj. Rudi Zupancič, predsednik organizacijskega odbora, je po kratkem nagovoru pare podrobneje obvestil tudi o njih-ovem bivanju v Ljubljani. Kljub temu, da je prevajalji zmanjkalo nekaj angleških in nemških besed, so ga vsi razumeli. Konec koncev pa je nekatere stvari vseeno ponovil v srbohrvaščini. Slovaka pač govorita slovensčini podobno...

po-govor. Sicerar je meškal v Švedinjo, Norvežan se je smehljaj. Nizozemec je sedel na tleh, kmalu so se vsi po-znali, kot bi že leta preživeli skupaj. Po sprejemu pa so se vsi vrnili na svoje domo-ve (beri ljubljanske hotele) in se začeli pripravljati na fantovščino oziroma deklis-ko (pravijo, da šved imenu-je fantovščino kar zadnjo savno).

A. LUCU

I. VIDIC

Čakajoč na črni petek

Sodbo članom skupine, ki je obtožena za več kot 50 vlomov in tatvin, bodo izrekli v petek — Nastopili tožilec in zagovorniki

LJUBLJANA, 27. maja. Mimo je tretji dan sojenja udeležencem (po obtožnici) statinskega pohoda od Kopra do Dubrovnika. Zagovorniki Milena B. iz Beograda, prijateljice Bore Tomaževića, je danes s posebnim vprašanjem dokazoval, da je Milena sodelovala s tolpo samo zaradi Tomaževićevih brutalnosti. Soob-toženi so izpovedali, da ji je Tomažević grozil celo z razbeljenim kuhališnim in britvicami.

30.000 dinarjev. Vobče je pou-daril, da gre za skupino, ki se je združila z namenom, da bi kradla in vlamjala, omenil pa je tudi, da so v večini primerov predložili oškodovanci tudi ovadbe. Za-tem je tožilec analiziral po-samezna kaznivna dejanja in storilski ali sotorilski delež obtožencev. Nanašal je (za nekatere) tudi olajševalne okoliščine (mladostnost ob-tožencev, priznanja, ki so se lo-lajšala preiskavo, in še nekatere druge) in zahteval od sodnikov, da spoznajo ob-tožence za krive in da naj jim izrečejo primerne kazni. Tožila Vobiča, ki slovi po govorništvu, je prišlo danes poslušati tudi nekaj studentov prava.

Zagovorniki osmih obtožencev so nato analizirali (po njihovem mnenju) šibke toč-ke obtožence, še v večji me-ri kot tožilec podpreli mlado-letnost in priznanje neka-terih in predlagali mile kaz-ni.

Svojo nalogo so dobro op-ravili, saj bi nevednost, ki bi tisti hip stopil v dvorano tež-ko verjeti, da sodijo tisti hip delu skupine ljudi, ki so bili (po temeljiti obtožnici so-de) strah in trepet jugoslo-vanske obale.

Predsednik senata Marjan Kos je nato zaključil današ-njo razpravo in povedal, da bodo kazni za vlome, tatvine, sodelovanje in prikrivanje ob-toženi osmerici izrekli v pe-tek.

MARJAN BAUER

Za šolami še otroško varstvo

V škofjeloški občini sprejeli program graditve vzgojno varstvenih ustanov

Škofjeloška občina ni glede šolstva in otroškega varstva v prav nič boljšem položaju kot druge gorenjske in številne slovenske občine. Podobno kot marsikje drugje so se lani ob pomoči samoprispevka občanov lotili načrtne graditve osnovnih šol. Pri otroškem varstvu pa so zdaj prišli do programa, ki ga je občinska skupščina že sprejela.

V občini je v organizirano varstvo vključenih okoli 280 otrok, to je dobrih 6 odstotkov vseh v starosti do sed-mega leta. Zdaj imajo samo 4 vrtnice, ki zajemajo le otla del Škofje Loke, Zeleznikov in Zirov. Njihove zmogljivo-sti so precej manjše, zato je v njih precejšnja gneča. Razen tega tudi prostori in glavne ne ustrezajo.

Pravo vzgojno varstveno ustanovo so zgradili le v na-selju Novi svet v Škofji Lo-ki red osmimi leti. V Fran-kovem naselju so za vrtec uporabili kar dvoje stano-vanj. V njih je okoli 90 otrok, to je kar dvakrat toliko kot bi bilo normalno. V Zeleznik-kih imajo na razpolago eno izmed učilnic v šoli. V zelo težkih razmerah deluje vrtec

v Zireh, ki se mora stiskati v stanovanjski hiši.

Ko so pripravljali program razvoja otroškega varstva, so v škofjeloški občini izvedli široko anketo, v kateri so za-jeli nad 200 staršev otrok do 15. leta starosti. Njihovi od-govori so pokazali, da je položaj otroškega varstva v občini res kritičen. Med dru-gim so ugotovili da ima le

dobra tretjina družin ureje-no varstvo svojih otrok in da je 14 odstotkov otrok prepu-ščenih samim sebi, ker jih nihče ne varuje, ko so stari v službi. V anketi so stariši zapisali, da šole v vrtec vključijo 600 otrok do tretje-ga leta in 450 od tretjega do šestega leta starosti.

V programu so zato pred-videli, da bi v desetih letih zajeli v organizirano varstvo okoli 830 otrok, to je petina vseh do sedmega leta. Da bi to dosegli bi morali zgraditi tri nove vrtnice v Škofji Loki in po enega v Zireh in Go-renji vasi, medtem ko bi v Zeleznikih zadošala preure-ditev stanovanjske hiše. Še preden pa bi v Gorenji vasi zgradili nov vrtec, bi zača-sno uredili prostore v stari šoli.

Za vse te objekte bi potrebovali kakih 9 milijonov di-narjev. Prav gotovo je to vsota, ki je ni mogoče kar stresti z rokava, marveč jo bo treba postopoma abirati. Pri tem v Škofji Loki raču-najo predvsem na sredstva, ki jih dobijo po zakonskih predpisih. Tem naj bi svoj delež dodale gospodarske or-ganizacije, nekaj pa še občinski proračun. Prav od teh do-datnih prispevkov ter od mo-rebitnih posojil je odvisno, kako hitro bodo izpolnjevali sprejete načrte in v kakšnem razmahu bodo lahko uredili otroško varstvo.

Hkrati s vrtno bodo morali razvijati tudi druge oblike varstva. Računajo, da bodo po dograditvi osnovnih šol lahko zagotovili celostno var-stvo za 370 občanov osnov-nih šol. V ta namen bodo morali urediti kuhinje, tako da bodo poleg matic lahko pripravljali tudi hotele. V programu pa niso pozabili še na redništvo in otroške ja-sli, ki sta prav tako sestav-na del dobro urejenega otroš-kega varstva.

L. STROZNIK

MIRO JESENIČ — V nedeljo so na izstavi, pred katero so prišli izstavitelji izstavitelj. Na izstavi je bilo tudi nekaj interesnih izstavitelj. Foto: M. Kregar

OGLAŠUJTE V DELU!

Hlod ga je ubil

KRSKO, 27. maja. — Danes smo svedeli, da se je v pone-deljek pri spravljaju lesa smrti potopel blod iz Loke. Na cesti, doma iz Loke pri Bratovcih, Oselek je skupaj s Francem Kolčnikom odšel v gozd, da bi spravila čisto spo-drumilo, da je padel v vnan na cesto. Tudi hlod se je sva-lil se njim in ga tako močno poškodoval, da je bil na me-stu mrtve.

J. S.

KOZMETIKA ZA VSE VRSTE KOŽE

Eijahz Anden

LONDON

Guerlain.

PARIS

- KREME za obraz, roke, vrat in gube
- LOSIONI za čiščenje kože
- MASKE za obraz
- PUDRI za obraz
- ČRTALA za ustnice
- LAKI za nohte
- ČRTALA za oči
- SENCE za oči
- RAZNI ČOPČI
- za ureditev make upa
- TOALETNE VODE
- PARFEMI
- KOLONJSKE VODE

Fontana

LJUBLJANA

ZENINA IN NEVESTA IZ SRBIJE

Foto: Selhaus

Stirinajst noš po Ljubljani

Zenini in neveste povabljeni na magistrat — Zadnji dnevi »prostosti«

LJUBLJANA, 27. maj. Vsi poročni pari letošnje Kmečke občesti so v Ljubljani. Stirinajstkrat dva. V hotelu Lev so vsem skupaj danes dopoldne pripravili dobrodošlico, pa še spoznali so jih med seboj. Rudi Zupančič, predsednik organizacijskega odbora, je po kratkem nagovoru pare podrobneje obvestil tudi o njihovem bivanju v Ljubljani. Kljub temu, da je prevajalki zmanjkalo nekaj angleških in nemških besed, so ga vsi razumeli. Konec koncev pa je nekateri stvari vseeno ponovili v srbohrvaščini. Slovaka pač govorita slovenščini podobno...

Z omizja brhkih nevest in poročnih parov smo ugotovili, da so se zbirali par, ki so ga izbrali bralci revije »Svet«. On — Slavica Ilčić — je doma iz Petrova na Mlavi, ona — Milica Marković — pa iz Barice pri Obrenovcu. Stodvajset kilometrov sta narazen doma, spoznala pa se v Petrovcu, kjer je bila Milica pri sorodnikih. V Ljubljani, pravita, je zelo lepo, potrdila pa sta tudi, da nista verjela v zmagano na-

Najden v Beogradu

LJUBLJANA, 27. maja — Ljubljanski miličniki so dobili iz Beograda sporočilo, da so našli v Beogradu beli fiat italijanske registracije, edini avto, ki so ga pravzaprav najdeni danes svetovnega prvenstva. V kosarski neznanci ukradli pred dvorano Tivoli. A. L.

Občanov barometer Pogled v zrcalo

Pogovor s poklicnim kolegom, pa najsi to pogovor z novinarjem — občanom, je težka stvar. Poznaš ga dolgo, potem ga bolj ali manj uradno sprašuješ in spoznaš, da je pogovor z njim — kot bi se gledal v zrcalo. Marjan Raztresen ima pri 33 letih za seboj že dvajset let poklica, ki mu pravimo novinarstvo. Vsekozi dela za isto časopisno hišo — za Ljubljanski dnevnik.

● Zakaj ste spremenili ime le v Dnevnik?
● Prerazli smo okvire Ljubljane!
● Novinar ste. Bi za boljše plačo postali kaj drugega?
● Težko.
● Mar vas tako privlači pisanje v časopise? Zakaj težko?
● Zato, ker le malo stvari poznam tako dobro, kot novinarstvo.
● Mislite, da so vsi novinarji, ki danes pišejo v časnikih? Ali bolje: kaj mora imeti človek, da ga imenujejo novinar?
● Predvsem ni nujno, da bi mo bil novinar končan na višji fakulteti. Toda važno je, da je pismen. Pa še to, da nima megle v glavi.
● Ste se vse dosegli v novinarstvu?
● Ka; še!
● Kaj bi radi postali? Morda glavni urednik?
● Se manj!
● Kakšne so torej vaše neurešene novinarske ambicije?
● Rad bi, da bi se ljudje bolj zamislili nad mojim pisanjem — in če imam prav — napake in nedoslednosti spreminjali.
● Kaj bi najprej naredili, če bi bili župan Ljubljanskega?
● Najstrožje bi kaznoval tiste, ki so krivi, da Ljubljana ni več bela Ljubljana.
● Sodite, da so novinarji prijatelji me seboj?
● So!
● Tudi če niso v isti hiši?
● Četudi! Konkurenca je za dobra stvar. Ta pa mora biti.
● Ste tudi za konkurenco med novinarji v isti hiši?
● Ne. To je še bolj stvar dogovora.
● Poslušajte, ljudje pravijo, da smo novinarji vsi skrajno prijatelji. Tudi vi pijete?
● Nikoli ne pijem brez razloga.
● Ste poročeni?
● Sem.
● Imate otroke?
● Nima. Ni časa!
● Kaj pravi žena, ko vas nikoli ni doma?
● Mislila, da me razume. Prepričana sem.
● Morda imate kakšno vprašanje za javnega delavca? Kot kolega bi pomagali tudi z odgovorom na vprašanje, ki ga potrebuje za redno delo?
● Neve delavce sprašujem smu, pa vseeno brva. Glavna urednika Dela pa bi vprašal, ali je res, da bo Delo začelo izdajati večernik in kdaj bo to?

Nekateri občani odgovarjajo glavni urednik »Dela« Drago Selhaus: »Pobesni se razgovor...«

IVAN VIDIC

Nagrade za najboljše naloge o železnici

LJUBLJANA, 27. maja. V stekleni dvorani ljubljanske ZETP so podelili nagrade učencem osnovnih in srednjih šol ter študentom, ki so sodelovali v razpisu železnice z nalogami o železnici. Nagrade so razpisali ob 50. obletnici stavke na Zaloški cesti in 25-letnici osvoboditve.

Na razpis se je odzvalo kar 4149 šolarjev, večina iz osnovnih šol. Komisija po predstavitvi prof. Alberta Papirja je podelila denarne nagrade 709 nalogam. Med nagradniki iz Izole pa je nagradila 98 učencev in pionirjev z osnovne šole na Vrhovcih. Tisti razredi, ki so se odzvali razpisu z največ nalogami, so prejeli brezplačno vozovnico za skupinsko potovanje po Jugoslaviji. Takšne nagrade je dobilo tudi 50 izbranih piscev. Nagrade je podelil pomočnik direktorja ZETP Zdenko Kuštrin.

Množičen odziv na razpis je dokaz, da se za železnico vsestransko zanima tudi mlada, saj tako številna so delovanja in doživela se no-bena podobna akcija pri nas, kakor so izjavili republikanski prosvetni organi.

A. A.

Vlak ga je zbil

LJUBLJANA, 27. maja — V bližini železniškega prehoda na Viški cesti so miličniki včeraj zjutraj našli ranjenega Erika Kuharja. Z zlonamernim lobjanjem in desne lopatice so ga reševalci takoj odpeljali v bolnišnico dr. Petra Držaja. Kasneje so ugotovili, da ga je zbil vlak, ko je vinjen hodil ob progi. Zdravniki so povedali, da Kuharjevo življenje ni v nevarnosti.

V. G.

Nepredvidna deklica

LJUBLJANA, 27. maja — Na Celovški cesti je včeraj ob 18.15 Edvard Ocepek z osebnim avtom zastavil 750 let devetletno Soudeto Hurmovič. Deklica je iznenada skočila s pločnika pred vozila. Hudo ranjeno so pripeljali v ljubljansko bolnišnico.

V. G.

ZLATI JAREK — V ponedeljek sta zakonca Jarek, 70-letna nevesta Marija in 78-letni ženin Luka okovala s slatim sjajem, ki ju je vezal pet desetletij. V zakoncu se jima je tudi rodilo pet otrok: dva sinova in tri hčerke. Žive pa še štirje: najstarejši sin Danijel je s svojim bataljonom za vedno ostal na Pohorju. Po končani prvi svetovni vojni, ki jo je Luka preživel na frontah v Rusiji in Italiji, se je vrnil v domovino, kjer se je priključil Maistrovemu odredu in se boril za koruško mejo. Sodeloval je tudi pri kraji železničarjev na Zaloški cesti. Tudi med zadnjo vojno je družina Jarek pokazala svojo ljubezen do domovine — v njihovi hiši je bila jarka, Marija je organizirala sestanke APZ in bila zaradi tega v asporu, vsa tri dekleta so pomagala raznašati letake in literaturo, Luka pa je kot sekretar III. kvarta pri železnici poslal tri vagone hrane in obleke doleznim partizanom. Jarekovi življenja preživljata zakonca v družbi svojih otrok, osmih vnukov, za petdeset let skupnega življenja pa bosta dobila še pravnuka.

Foto: S. Busić

RK poziva: Ljubljancani, darujte obleko

Danes, med peto in sedmo uro popoldne, vas bo obiskal poverjenik Rdečega križa in vas povprašal, če ste karkoli pripravljeni dati. Ob potrebi, povodnih, požarih in drugih elementarnih nesrečah ostanejo ljudje brez vsega. Ob takšnih prilikah vsi priskočimo na pomoč. Vsek po svojih močeh. To človekoljubno pomoč bomo opravili bolje, če bomo nanjo pripravili. In pomoč socialno šibkim v Beli Krajini Halozah, na Kozjanskem ter drugod.

Mestni odbor Rdečega križa zato poziva vse Ljubljancane: »PRIPRAVITE STARO OBLEKO, ČEVLJE IN POSTELJNINO — V PAKETU. Rdeči križ vas bo obiskal na domu.

Akcija zbiranja daril, ki jo vsako leto organizira RK Slovenije, bo letos trajala samo dve uri. Ne pozabite — človek za človeka!

Lani smo v Sloveniji zbrali 120 ton oblek in oblačil, v Ljubljani nekaj nad 30 ton.

Mnogo hrupa za nič

Klavrni odnos mladih do lastnih prireditiv

LJUBLJANA, 27. maja. V okviru Mladinskega tedna, ki ga prireja ljubljanska konferenca zveze mladine, je bila danes dopoldne v Plečnikovih Križankah kulturno-umetniška prireditev. Namenjena je bila štiri tisoč mladim Ljubljancem, ki so pretekli teden odvrli pionirsko hitinjo in postali mladinci. Toda na prireditvi je bilo zaskrbljivo malo zavednih in ponosnih novopovečenih mladincev — le okrog sedemsto.

Ta porazna udeležba je vsekakor potrebna pregleda pod lupo, posebno še če pove-mo, da so vodstva ljubljanskih osnovnih šol sama predlagala mestni konferenci ZM takšno prireditev. Na prireditvi pa je bilo težko opaziti tudi šolnike, tako da je neki predstavnik mladinske konference celo dejal, da so obiskovalci prišli na prireditev kot čreda brez pastirja, brez kakršnegakoli vodstva.

Kulturno-umetniško prireditev je začel v. d. predsednik MK ZMS Janez Dolničar. Obrisal je mladincem naloge in dolžnosti njihove organizacije. Sledil je kulturni del programa. V njem so nastopili: oktet pedagogike gimnazije pod vodstvom profesorja Jelčiča, operna peva Rajko Koritnik in Ladko Korosec ob spremljavi Zdenke Lukec, dramski igralec Saša Miklavc, gojenci zavoda za glasbeno in baletno izobraževanje ter dijakinja Milka Miloradović. Spored je vodila Jana Osojnik.

Študentje se odpravljajo delat na Jadransko morje

Študentski servis že podpisuje pogodbe

LJUBLJANA, 27. maja. Študentski servis je za letošnje počitnice sklenil številne pogodbe za zaposlitev, vendar za delo med počitnicami ni pravega zanimanja. Inž. Miroslav Černe, direktor Študentskega servisa, je dejal, da ne vedo, kjer bodo dobili dovolj študentov, da bi ustregli povpraševanju podjetij.

In kaj so pripravili na servisu? Največje zanimanje za zaposlitev študentov je med turističnimi podjetji, počitniškimi domovi in drugimi, od Ankaran do Dubrovnika. Vsa podjetja bi tako potrebovala več tisoč študentov. Študentski servis je z vsemi sklenil pogodbe, ki določajo, da bodo študentje dobili za osmurno delo po 1000 dinarjev dohodka, seveda pa v ta znesek ni vršena brezplačna prehrana, prenočišče ter prevoz iz Ljubljane do delovnega mesta in nazaj.

Se boljše je pogodba za študente, ki znajo tuje jezike. Dobili bodo za vsak jezik, ki ga obvladajo še dodatnih 50 dinarjev.

Novost je tudi to, da je tokrat vseeno kakšno delo opravljali. To pomeni, da je vseeno ali si vodič, sobarica, receptor, serviska in podobno. Dohodek je za vse enak. In zakaj? Direktor Černe je dejal: »Izhajamo iz stališča, da so vsi študentje in da nihče ni posebej kvalificiran za opravljanje posameznih delovnih mest in da se šele na samem delovnem mestu priuče za opravljanje tega dela.«

JOZE JERMAN

Včeraj najdražje jagode

Konec meseca: malo kupcev, pa veliko prodajalcev

LJUBLJANA, 27. maja — Na včerajšnji glavni živilski trg je prišlo precej prodajalcev, manj pa kupcev. Najbrž je kriv visok datum, ki ga branjevalci kar močno občutijo. Nekatere Trnovčanke so pototožile, da gre solata in sploh vsa zelenjava danes bolj počasi v denar, prav tako pa tudi sadje, ki ga je na izbiro. Vse več je česen. Najcenejše so bile po 5,60, najdražje pa po 6,40 dinarjev za kilo. Pojavile so se že tudi vrtn jagode, pakirane v skatlah po 40 dkg. Bile pa so kar po 19,80 dinarjev kilo!

Na trgu je še dosti pomaranč, lepih banan pa limon in grenivk (grape fruita). Več je že tudi uvoženega paradiznika po 13 dinarjev kilo, kumare po 8,20 din, krompir je po 5,30, pa tudi po 3 in 4 dinarje kilo. Sveža paprika je še redka, prodajajo jo pa po 15 dinarjev kilogram.

Solate pa je na trgu precej, večina je bila po 7 dinarjev kilo. Vse več je mlade čebule, zelo dobro je trg zalozen s priljubljenimi rdečimi redkvicami, ki so jih večina prodajalci po 0,50 dinarjev šopek.

Slovo pa jemlje kislota zelje. Zato je tudi drago, kar po 4 dinarje za kilo. Če da ga imajo na zalogi, se še redki seljarji, zato so okoli njih večkrat precejšnje vrste. Tudi kislota repo so prodajali po tej ceni.

V. K.

Čakajoč na črni petek

Sodbo članom skupine, ki je obtožena za več kot 50 vlomov in tatvin, bodo izrekli v petek — Nastopili tožilec in zagovorniki

LJUBLJANA, 27. maja. Mimo je tretji dan sojenja udeležencem (po obtožnici) »statistnega pohoda od Kopra do Dubrovnika«. Zagovornik Milena B. iz Beograda, prijateljice Bore Tomaževića, je danes s posebnim vprašanjem dokazoval, da je Milena sodelovala s tolopo samo zaradi Tomaževićevih brutalnosti. Soobtoženi so izpovedali, da ji je Tomažević grozil celo z razbeljenim kuhališkom in britvicami.

Potem je pred poroto stopila Helena Miklošič iz Kopra, ki je lani obtožena J. J. in M. K. nudila prenočišče, ta dva pa sta ji (kasneje) v zahtvo izmaknila 1400 dinarjev, 30.000 lir in dva vžigalnika. Obtožena sta povedala, da jima je ta povdolg dovolil Dragan Popović. Danes se je izkazalo, da je Popović zapovedal (dovolil) ukrasti denar svoje zaročenke in sodelovanje Marje Kračunje iz Koprarjeva trditve, da Fangerčar ne pozna, se je zaradi te izjave najbrž razblinila v nič.

Zatem je stopil pred poroto oče obtoženca M. K. Z. Ljubljane, ki je povedal o kakor neprimernih razmerah je rasel njegov sin. Predsednik senata Marjan Kos je nato prebral mnenje izvedenca, ki trdi, da osebost M. K. zasvoja za njegovo starostjo, potem pa tudi izvedenecvo mnenje o Dragani Popoviću, ki trdi, da je Popović disocialno psihopatska osebnost, vendar ne v tolikšni meri, da bi lahko sodišče za njegova dejanja uporabilo člen kazenskega zakonika, ki predvideva olajšave pri kazni. Podobno je bilo tudi izvedenecvo mnenje o osebnosti B. C. iz Kopra. Javni tožilec Roman Voblič je nato modificiral obtožnico zoper obtoženo M. B. iz Beograda. Zdaj je namesto za pomoč pri tatvinah, obtožena samo za prikrivanje ukradenih predmetov.

V svojem zaključnem govoru je tožilec Voblič pribral, da naj sodnik upošteva, da gre za dlanec (ne val obtoženo) organizirane in dobro opremljene zbirne vlomlevec in tatov, ki je bila lani zaradi in trepet hotelierjev in zasebnikov od Kopra do Dubrovnika. Po izjavi enega izmed udeležencev so opravili več kot 150 tatvin, sodišče da se je omejilo samo na tiste (nekaj nad 50), ki so dokazljive. Preiskava je trajala 6 mesecev, veljala je okoli 30.000 dinarjev. Voblič je povedal, da gre za skupino, ki se je združila z namenom, da bi kradla in vlamljala, omenil pa je tudi, da so v večini primerov predložili oškodovanci tudi ovadbe. Zatem je tožilec analiziral posamezna kaznivá dejanja in storilski ali sotorilski delež obtožencev. Nanizal je (za nekatere) tudi olajševalne okoliščine (mladostnost obtožencev, priznanja, ki so zelo olajšala preiskavo, in nekatere druge) in zahteval od sodnikov, da spoznajo obtoženo za krive in da naj jim izrečejo primerne kazni. Tožila Voblič, ki slovi po govorništvu, je prišlo danes poslušat tudi nekaj študentov.

Zagovorniki osmih obtožencev so nato analizirali (po njihovem mnenju) šibke točke obtožnice, še v večji meri.

Ljubljanska kronika

PREBIVALSTVO

Rojstva — V tork je osebe obeh poročnišnih pomagalo pri rojstvu 10 deklic in 13 dečkov. Najtežja novorojenčka sta se rodila v mestni poročnišnici: punčka in fantek sta tehtala po 3550 gramov.

Poroke — Na Magistratu se je včeraj poročilo sedem parov, jutri pa bosta skočila v zakonski jarem dva para. Pogrebi — Na Zaloah bodo danes popoldne pokopali Ludvika Peveca, 59-letnega učitelja (ob 14.30) in Iko Jerše, 79-letnega gospodinjjo (ob 16.30). Od Tomazja Jakopiča, 87-letnega upokojenca, pa se bodo svojci še zadnjič poslovili ob 15.30 na stožičnem pokopališču.

RESEVALCI

182 voženj — Reševalci so bili včeraj do dvajsete ure 182-krat na poti. Bilo je osem poškodb, najdlje pa so se peljali v Medano.

HOTELI

V Levu prevladovali Japonci — Hoteli so bili včeraj skoraj polni, povsod, razen na Bellevuju, so bili seveda parir za kmečko ohcet. Število domačih gostov se je približno ujemalo s številom tujcev, le v Levu so prevladovali Nemci in Japonci, ki baje raziskujejo naše tržišče. V Levu je prenočil tudi znani sovjetski dirigent Kiril Kondrašin.

TURIZEM

Dva izleta v planine — Planinsko društvo Ljubljana-matica bo v nedeljo pripravilo dva izleta. Turisti bodo odšli na Golico, Klek in Rožico ter se odpeljali v Celovce, na Vrbsko in Osojsko jezero in v Górlitz ter Lanžkon. Spalniki — V spalniki, ki odprejo danes zvečer iz Ljubljane, je še nekaj prostih ležišč.

Letala — V letalih AA in JAT za jutrišnji let v Beograd je še dovolj prostih sedežev.

TRGOVINA

Nova embalaža za osvežilne pijače — V novi doypack embalaži, ki se vse bolj uveljavlja, bo Prehrana v kratkem dala na trg Talisov Prima C oranžni sok, obogaten z vitaminom C, verjetno pa tudi Fruitolov borovničev sok.

Enakizvuzen jedilni pribor — V Nami so dobili garniture zahodnonemskih jedilnih priborov znamke Auerhahn. Pribori so za šest oseb in imajo to posebnost, da je v ročajih vgrajvano 24-karatno zlato, sicer pa so iz jekla, ki je obogaten s srebrom. Cena posamezne garniture v lični embalaži je 990 din.

SOLSTVO

Junija startajo mladi gostinci — Na Gostinskem šolskem centru bo v kratkem končala praktični in teoretični pouk 90 gostincev, od tega največ kuharjev in natakarjev.

STUDENTI

Novosti Radia Student — Razen nedeljskih dopoldanskih oddaj Radio Student pripravlja tudi polnoščno shemo sporeda. Zlasti je zanimiv ciklus oddaj o položaju mladih v družbi, njihovem materialnem stanju, zaposlovanju in urejanju izobraževalnega sistema.

ri kot tožilec podkrepili mladostnost in priznanje nekaterih in predlagali mlie kazni.

Svojo nalogo so dobro opravili, saj bi nevednež, ki bi tisti hip stopil v dvorano težko verjel, da sodijo tisti hip del skupine ljudi, ki so bili (po temeljiti obtožnici sodce) strah in trepet jugoslovanske obale.

Predsednik senata Marjan Kos je nato zaključil današnjo razpravo in povedal, da bodo kazni za vlorne, tatvine, sodelovanje in prikrivanje obtoženi osmerili izrekli v petek.

MARJAN BAUER

Priklopnik v zeleni avtobus

Spet nesreča na Karlovškem mostu — ki bi bila lahko zelo tragična

LJUBLJANA, 27. maja — Nocoj okoli 21.15 sta se na Karlovškem mostu zaletela cisterna in avtobus mestnega prometa. Po pripovedi sprejeto, da je avtobus, Francja Jemca, se je cisterni odtrgal priklopnik in se z vso silo zabil v avtobus. Udarce je bil tako močan, da je priklopnik porušil avtobusno lico stranico ter zmlinčil skoraj vse stole.

V avtobusu, ki se je vračal v garažo, se je v času nesreče peljalo okoli petnajst potnikov. Sprevidnik Jemec nam je še dejal, da se prav hudu ni ranil nihče, da pa sta enega ali dva potnika rešila avtomobila le pripeljala v bolnišnico. Dvema ali trem pa so nudili prvo pomoč na kraju nesreče.

Edino, kar smo v času poročanja lahko še zvedeli, je ime soferja avtobusa; piše se Viktor Korenčnik. Škoda na avtobusu je na videz vsesokor precejšnja.

Ker se je nesreča pripetila prav na Karlovškem mostu, sta vozila zaprla za nekaj časa še tako preozko grlo mostu. Po nekajminutnem postanku so prometni miličniki pričeli počasi spuščati kolo vozil, ki je bila dolga vsaj nekaj kilometrov.

Bila je prava sreča v nesreči, da ni bil nihče mrtev. Sreča je tudi ta, da v času trčenja ni prišlo do eksplozije, saj je bil po pripovedovanju nekaterih očividcev priklopnik poln goriva. Nekateri so nam celo dejali, da je bila vez med cisterno in priklopnikom že enkrat zavarna.

Ta nesreča je samo ena izmed mnogih, ki so se pripetile na zloglasno ozkem Karlovškem mostu. Kaj še vedno ni prišel čas, ko ga bomo začeli širiti in pripravili za normalen prevoz (in brez nevarnih prometnih nesreč) prek njega.

V. G.

Z avtomobilom na travnik

POSTOJNA, 27. maja. — Včeraj ob 18.30 je voznik osebnega avtomobila Jože Uršič iz Ljubljane vozil iz Hrševja proti Postojni. V Hrševju je na splozki, mokri cesti zapeljal na levo, nato na travnik, kjer se je obrnil na streho. Voznik je bil hudo poškodovan.

G.

Izgubljen prstan

LJUBLJANA, 27. maja. — Pred dnevi so iz neke trgovine v Ulici Moše Pijade sporočili, da je pri njih nek neznanec, ki ponuja na prodaj zlat poročni prstan. Miličnik so takoj odtelili v trgovino, vendar je »prodajalec« še pobrl. Pustil pa je prstan. Kdor pogreša poročni prstan (vgrajvano ima številko 14), naj pride po nj na UJV Ljubljana.

A. L.

KOZMETIKA ZA VSE VRSTE KOŽE

Eigleth Arden
LONDON
Guerlain.
PARIS

- KREME za obraz, roke, vrat in gube
- LOSIONI za čiščenje kože
- MASKE za obraz
- PUDRI za obraz
- CRTALA za ustnice
- LAKI za nohte
- CRTALA za obrvi
- SENCE za oči
- RAZNI ČOPICI za ureditev make upa
- TOALETNE VODE
- PARFEMI
- KOLONJSKE VODE

Fontana

LJUBLJANA Cankarjeva
odprta od 7.30 do 19.30, telefon 20-0119